

JAAERVERSLAG 2020 BESTUURSVERSLAG

DEEL 1

GERRIT RIETVELD ACADEMIE

**JAAARVERSLAG
2020
BESTUURSVERSLAG**

DEEL 1

**GERRIT
RIETVELD
ACADEMIE**

Inhoudsopgave

DEEL 1: BESTUURSVERSLAG	1
LEESWIJZER	4
VOORWOORD COLLEGE VAN BESTUUR	6
1. PROFIEL GERRIT RIETVELD ACADEMIE	9
2. STRATEGISCH BELEID	13
3. ONDERWIJS EN ONDERZOEK	27
4. STUDENTEN	61
5. KWALITEITSAFSPRAKEN 2019	71
6. PERSONEEL	81
7. MEDEZEGGENSCHAPSRAAD	89
8. MATERIËLE VOORZIENINGEN EN MILIEUZORG	93
BIJLAGEN	99

Leeswijzer

Gegevens Gerrit Rietveld Academie

Stichting Gerrit Rietveld Academie
Fred. Roeskestraat 96
1076 ED Amsterdam
tel: 020 5711600
fax: 020 5711654

www.gerritrietveldacademie.nl

BRIN-nummer: 02BY
Bevoegd gezagnummer: 29615

Het jaarverslag 2020 van de Gerrit Rietveld Academie is opgemaakt conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving van het Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs van het Ministerie van OCW.

OPZET JAARVERSLAG

Het jaarverslag bestaat uit twee delen. In deel 1 ligt de nadruk op het gevoerde beleid en wordt vooruitgekeken naar de belangrijkste beleidsonderwerpen voor de komende jaren. Tevens zijn de belangrijkste kengetallen opgenomen. In deel 2 zijn naast de jaarrekening gegevens opgenomen met betrekking tot de financiële positie per ultimo boekjaar en wordt verslag gedaan van het gevoerde financiële beleid.

Voorwoord College van Bestuur

2020 was een ingrijpend jaar. Medio maart brak de coronacrisis uit. Om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan nam de overheid een reeks maatregelen met grote impact op de samenleving en het onderwijs. Als maatschappij zijn we drastisch anders met elkaar gaan leven. Als onderwijsinstelling hebben we abrupt op een andere manier van studeren en werken moeten overgaan. Van fysiek onderwijs moesten wij overschakelen naar digitaal. Dit vroeg niet alleen een enorme inspanning van docenten en medewerkers, maar ook flinke flexibiliteit van de studenten. Typerend voor het kunstonderwijs is namelijk de intensieve interactie tussen docent en student en tussen studenten onderling, die voornamelijk gericht is op het bespreken van fysiek aanwezig beeldend werk. Verder was het gebrek aan contact met collega's en het door elkaar lopen van werken privé sfeer voor velen een uitdaging. (Over)leven in een pandemie is zeker de eerste maanden zeer stressvol gebleken. Al met al is er hard gewerkt aan het continueren van de onderwijsprocessen en het borgen van de kwaliteit van het onderwijs. Wij, het College van Bestuur, zijn trots op het aanpassingsvermogen dat iedereen die bij ons werkt en studeert heeft laten zien.

Al terugblikkend constateren we dat de coronacrisis ook een zoektocht is geweest naar antwoorden op uitzonderlijke vragen, zoals: 'Hoe houden we verbinding met elkaar in een digitale realiteit? Hoe informeren we studenten en medewerkers over het perspectief op het verdere verloop van de crisis zonder zelf de antwoorden volledig in beeld te hebben? Hoe creëren we stabiliteit voor onze organisatie als de omstandigheden continu veranderen?' De betrokkenheid van de organisatie bleek, ook bij deze vraagstukken, eens te meer uitzonderlijk groot. Zo organiseerden studenten en staf zich in corona committees. Wij hebben de voorzitters van deze committees gevraagd om maandelijks aan te sluiten bij onze bestuursvergaderingen, zodat zij ons via een directe communicatielijns advies en feedback konden geven. Met hetzelfde doel is ook de Student Council maandelijks aanwezig geweest bij de bestuursvergaderingen om vanuit het perspectief van de student aandachtspunten aan te dragen. Ons coronacrisisteam vergaderde wekelijks over de landelijke ontwikkelingen en voorzag het CvB van belangrijke informatie en adviezen. Maar ook met de Raad van Toezicht (RvT) en Medezeggenschapsraad (MR) hadden wij intensief en waardevol contact. We vinden het buitengewoon bijzonder dat de veelstemmigheid die zo kenmerkend is voor de academie, ook in crisistijd zichtbaar en voelbaar is gebleven.

Niet alleen de pandemie heeft veel van ons gevraagd. Ook de landelijke ontwikkelingen rondom sociale veiligheid in het kunstonderwijs vergden een intensieve benadering en daadkrachtig optreden. De landelijke publiciteit over dit thema brachten de ontwikkelingen die binnen onze organisatie op dit vlak al gaande waren in een stroomversnelling. De signalen, die naar aanleiding van deze publiciteit naar boven kwamen, hebben wij opgevolgd door onder andere gesprekken te voeren met diverse samenstellingen van de organisatie. Daarnaast hebben we de interne communicatie over sociale veiligheid én de voorzieningen geïntensiveerd. Verder hebben we besloten om in het nieuwe studiejaar 2021–2022 een programma rondom sociale veiligheid te lanceren. En, niet in de laatste plaats, blijven we het gesprek over sociale veiligheid met de organisatie voeren,

ook in 2021. Als onderwijsorganisatie zijn wij niet alleen gericht op het leerproces van onze studenten, maar zien wij ook de organisatie nadrukkelijk als een lerende organisatie.

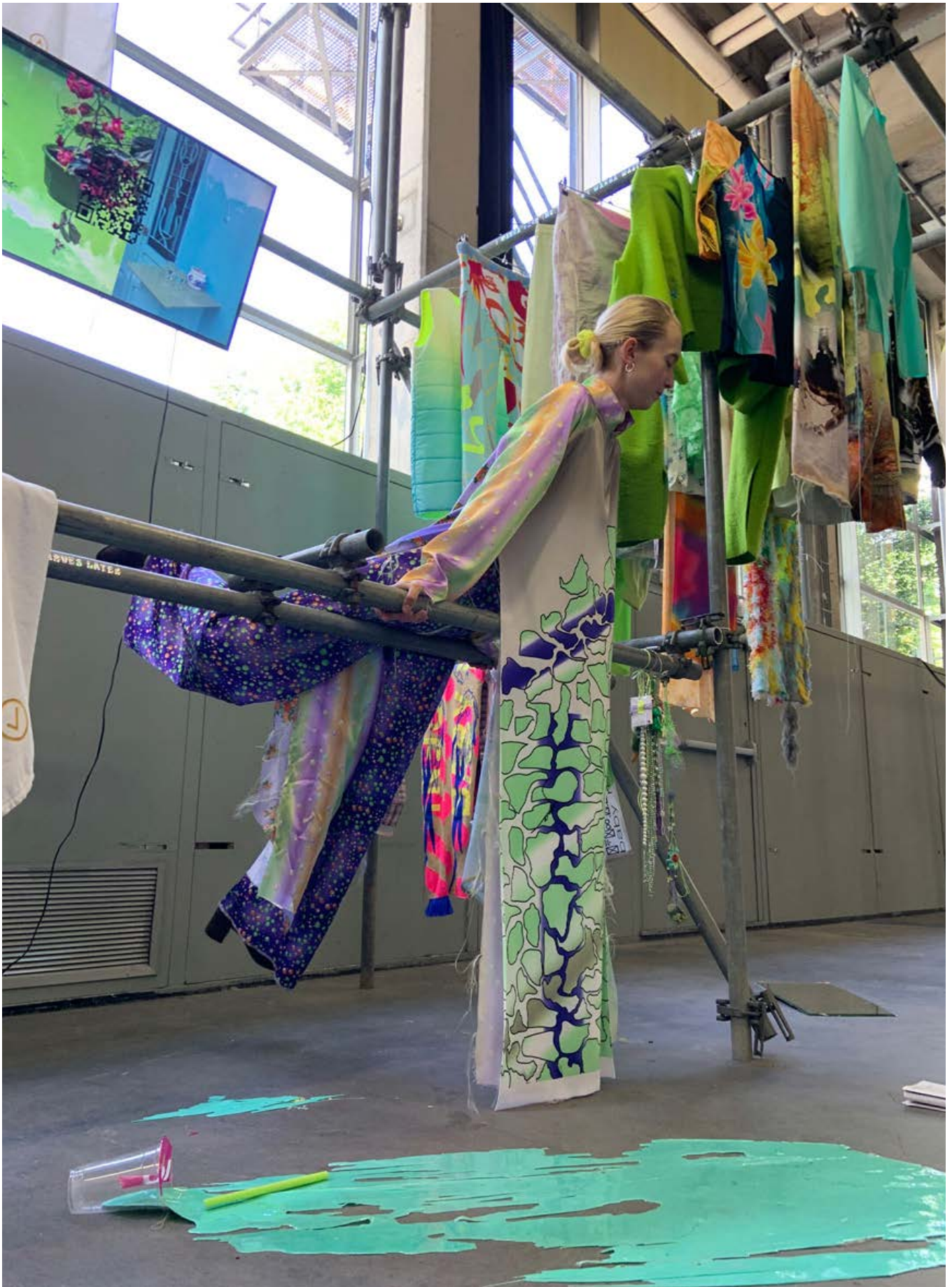
Doordat we veel tijd hebben besteed aan de coronacrisis en sociale veiligheid, was het een uitdaging om ook andere trajecten en beleidsdossiers verder te brengen. Het was nodig om flexibel te zijn, de focus bij te stellen en soms plannen aan te passen. Als bestuur hebben we getracht om scherp te prioriteren zodat we samen met de organisatie alsnog ontwikkelingen tot stand konden brengen. Zo is het Instellingsplan 2020–2025 *Undefined, Unsolicited, Unsettling* in mei afgerond en gedeeld met de organisatie. Verder is in 2020 de bacheloropleiding succesvol geaccrediteerd door de NVAO. We hadden hiervoor een kritische zelfreflectie en een studentenhoofdstuk opgesteld. Voor ons zijn dat belangrijke documenten voor de ontwikkeling van het onderwijs en de positie die de studenten daarin hebben. We hebben veel aandacht besteed aan het versterken van de financiële positie van de academie, wat na een periode van investeringen in de gebouwen en bijzondere projecten nodig is. Ook zijn we trots op Yael Davids, die als eerste ons experimentele derde cyclus traject 'Creator Doctus' succesvol heeft afgerond. Daarnaast heeft *Unsettling* in 2020 het programma over diversiteit en inclusiviteit gecontinueerd én een belangrijke rol vervuld in het contact met, en begeleiden van, studenten in de coronacrisis. Voorts doorliepen we in dit kalenderjaar de herstelbeoordeling van de kwaliteitsafspraken, waar de minister uiteindelijk een positief besluit over heeft genomen. Verder hebben we met een werkgroep vorderingen gemaakt met het herijken van het aanstellingsbeleid, zodat we in 2021 verder met MR en organisatie in gesprek kunnen en een nieuw beleid kunnen gaan introduceren.

Een nieuw traject dat in 2020 van start ging betrof de evaluatie van het bestuurlijk model, uitgevoerd door de RvT. Dit in navolging van het besluit van de Raad in 2019 om het huidige CvB te herbenoemen voor twee jaar en het bestuurlijk model te gaan evalueren. Na het doorlopen van een evaluatieproces heeft de RvT besloten om per september 2022 over te gaan op een ander bestuurlijk model. Het huidige bestuurlijk model, een driekoppig CvB, maakt plaats voor een eenhoofdig bestuur. Begin 2021 zal de RvT zich beraden over de uitwerking van het model en de vervolgstappen voor de transitie naar een nieuw model. In 2020 is Wayne Modest als nieuw lid toegetreden tot de RvT, die daarmee ook voor ons een gewaardeerd gesprekspartner is geworden.

Dat 2020 een bijzondere plek in zal nemen in de wereldgeschiedenis en ook in die van onze academie, moge duidelijk zijn. Wij danken dan ook iedereen die betrokken is bij onze academie voor de inspanning, betrokkenheid en steun.

Annelies van Eenennaam, Ben Zegers en Jurgen Bey

College van Bestuur Gerrit Rietveld Academie

Irene Ha, Jetlegged, photo Irene Ha

1. Profiel Gerrit Rietveld Academie

De Gerrit Rietveld Academie is een zelfstandige Hogeschool voor Beeldende Kunst en Vormgeving met bekostigde bachelor- en masteropleidingen en staat bekend om de individuele benadering van studenten en de kwaliteit van de uitstroom. De masteropleidingen worden verzorgd onder de naam Sandberg Instituut. Aan de bacheloropleiding Beeldende Kunst en Vormgeving studeerden per 1 oktober 2020 in twaalf afstudeerrichtingen 721 studenten, in 2019 waren dat 717 studenten. Aan de masteropleidingen Autonome Beeldende Kunst, Vrije Vormgeving, Grafisch Ontwerp en Interieur Architectuur studeerden per 1 oktober 2019 156 studenten, in 2019 waren dat 150 studenten.

De Gerrit Rietveld Academie is een internationale hogeschool. Circa 66% van de studenten heeft een niet-Nederlandse nationaliteit (bachelor 63%, master 80%); de studenten zijn afkomstig uit 58 verschillende landen. De Gerrit Rietveld Academie ontwikkelt een gemeenschap waarin al deze mensen met oog voor hun geloof, huidskleur of seksuele geaardheid, in samenwerking met elkaar onderzoek kunnen doen naar hun persoonlijke mogelijkheden en creativiteit.

1.1 Organisatie en Governance

De Gerrit Rietveld Academie is een stichting. Het College van Bestuur geeft leiding aan de hogeschool en draagt de eindverantwoordelijkheid. Het College van Bestuur bestaat sinds november 2015 uit drie leden en wordt terzijde gestaan door een secretaris.

De Raad van Toezicht is belast met het toezicht op het College van Bestuur. De RvT heeft in 2020 afscheid genomen van een lid wiens benoemingstermijn afliep en een nieuw lid in november verwelkomd.

De onderwijsorganisatie bestaat uit afdelingen die geleid worden door hoofddocenten (bacheloropleiding) en afdelingshoofden (masteropleidingen). Het onderwijs wordt ondersteund door een groot aantal werkplaatsen. Taken die het gehele terrein van het onderwijs bestrijken zijn centraal ondergebracht in een aantal stafafdelingen zoals het Bureau Onderwijs, de afdeling Financiën, de afdeling Studentenzaken en ICT, de afdeling Personeelszaken, de afdeling Huisvesting en facilitair beheer en het Bestuurssecretariaat.

De inspraak van personeel en studenten vindt plaats via de Medezeggenschapsraad (MR) met vertegenwoordigers uit alle geledingen van de school. De MR heeft zeven student-leden en zeven medewerkersleden. Een ambtelijk secretaris ondersteunt de Medezeggenschapsraad.

Externe stakeholders worden onder meer door middel van een Werkveldadviesraad betrokken bij de academie.

Het College van Bestuur bestond op 31 december 2020 uit:

- Mevrouw G.A. van Eenennaam
(voorzitter, portefeuillehouder bedrijfsvoering)
- De heer J.H. Bey
(lid, portefeuillehouder masteronderwijs)
- De heer B.S.H. Zegers
(lid, portefeuillehouder bacheloronderwijs)

TOEPASSING BRANCHECODE GOVERNANCE

Als hbo-instelling onderschrijft de Gerrit Rietveld Academie de branchecode Governance hbo. De academie voldoet aan de (publicatie)verplichtingen uit de code.

De Gerrit Rietveld Academie beschikt niet over een separaat reglement voor de Raad van Toezicht. Het functioneren van de RvT wordt geregeld in de statuten van de Stichting Gerrit Rietveld Academie. Deze zijn gepubliceerd op de website. Daarnaast is er een toetsingskader opgesteld voor de Raad van Toezicht, dat de leidraad is van het handelen van de Raad. Het toetsingskader is ook op de website gepubliceerd.

1.2 Kengetallen

Studentenaantallen per 1 oktober 2020.

STUDIEJAAR	VOLTijd		DEELTijd		TOTAAL	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
AFDELINGEN BACHELOR						
PROPEDEUSE BACHELOR ART & DESIGN						
Basisjaar	159	146	49	39	208	185
HOOFDFASE BACHELOR ART & DESIGN						
Beeldende Kunst	91	98	26	36	117	127
VAV	93	84			93	85
Fotografie	22	29			22	29
Keramiek	19	16			19	17
The Large Glass (glasvormgeving)	13	14			13	14
Image and Language	24	22			24	22
Architectural Design	25	23			25	23
designLAB	39	40			39	40
Jewellery – Linking Bodies (Edelsmeden)	20	16			20	16
Grafisch Ontwerpen	68	70			68	70
Mode	30	33			30	33
TXT (Textiele vormgeving)	27	36			27	36
DOGtime			16	15	16	15
TOTAAL HOOFDFASE BACHELOR	471	481	42	51	513	532
TOTAAL BACHELOR	630	627	91	90	721	717

STUDIEJAAR	VOLTijd		DEELTijd		TOTAAL	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
AFDELINGEN MASTER						
SANDBERG INSTITUUT						
Autonome Kunst/ Fine Art	16	20			16	20
Critical Studies	12	11			12	11
Vrije Vormgeving / Dirty Art Department	22	20			22	20
Interieurarchitectuur / Studio for Immediate Spaces	22	22			22	22
Ontwerpen / Design	22	23			22	23
Challenging Jewellery	-	13			-	13
The Commoners' Society	-	10			-	10
Approaching Language	10	13			10	13
Resolution – Moving Image	16	17			16	17
Aangepast Studietraject	4	1			4	1
Disarming Design	17				17	
F for Fact	15				15	
TOTAAL MASTER	156	150			156	150

STUDIEJAAR	VOLTijd		DEELTijd		TOTAAL	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
AFDELINGEN CURSISTEN						
CURSUSSEN						
Oriëntatiejaar					75	86
Vooropleiding					57	66
TOTAAL CURSISTEN					132	152

TOTAAL BA	630	627	91	90	721	717
TOTAAL MA	156	150			150	150
TOTAAL HBO	786	777	91	90	877	867
TOTAAL CURSISTEN					132	152
TOTAAL HBO EN CURSISTEN GERRIT RIETVELD ACADEMIE					1009	1019

Open Day, Live Works 2, photo Anna Lenartowska

2. Strategisch Beleid

2.1 Missie, visie en doelstellingen van het onderwijs

MISSIE GERRIT RIETVELD ACADEMIE

De Gerrit Rietveld Academie is een kleinschalige, zelfstandige, internationaal georiënteerde hogeschool voor beeldende kunst en vormgeving. We zetten ons in voor het ontwikkelen, uitvoeren, positioneren en beschermen van onderzoekend en experimenteel kunstonderwijs. Vanuit de praktijk en een kritische betrokkenheid bij de maatschappij stimuleren we de verkenning, bevraging en verbeelding van de wereld, en dragen we bij aan alternatieve discoursen, processen en vormen van maken.

VISIE GERRIT RIETVELD ACADEMIE

1. Perspectief

We bezien de wereld in de eerste plaats vanuit de praktijken en discoursen van de beeldende kunst en de vormgeving: actueel met oog voor het verleden, mondiaal, crosscultureel en met inbegrip van de uitwisselingen met andere domeinen, zoals wetenschap en filosofie.

2. Kunst en vormgeving

We beschouwen de beeldende kunst en de vormgeving als veelvormige en beweeglijke velden van experiment, en als disciplines waarin denken en maken zich actief tot elkaar verhouden.

3. Kunstonderwijs

We staan voor onderzoekend en experimenteel kunstonderwijs dat de vrijheid garandeert om eigen keuzes te maken

en afwijkende manieren van werken en beschouwen te exploreren. Onze docenten en studenten benaderen hun werk vanuit een autonome, onderzoekende en kritische houding; ze bevragen de premissen van hun vak en verhouden zich bewust tot de wereld.

4. Leren

In ons onderwijs gaan we uit van de intellectuele gelijkheid van docent en student. Ze zijn deelnemers aan een gezamenlijk leerproces, dat tegelijkertijd een groepsproces is waarin iedereen invloed op elkaar heeft. Leren is voor ons een aanstekelijke activiteit, die zich van kleine groepen uitstrekt tot alle gemeenschappen binnen de Gerrit Rietveld Academie en hun verbindingen met de wereld erbuiten.

5. Verantwoordelijkheid

We zijn primair verantwoordelijk voor de ontwikkeling van onze studenten en daarmee voor het opleiden van volgende generaties kunstenaars en ontwerpers, die de artistieke praktijk kunnen voortzetten en verdiepen. We zijn mede verantwoordelijk voor hun positie in de samenleving. Als onderwijsinstituut, werkgever en als instelling die in het culturele veld naar buiten treedt, dragen we verantwoordelijkheid voor het vak en voor haar beoefenaren. Meer dan ooit achten we ons verantwoordelijk voor een open cultuur waarin alle studenten, docenten en medewerkers zich thuis kunnen voelen. We nemen verantwoordelijkheid voor ons aandeel in de verwezenlijking van een humane en leefbare wereld door te streven naar een bewuste omgang met elkaar en met de materie. In alles zijn we ervoor verantwoordelijk dat we een plek van de kunst zijn.

6. Kunst en de wereld

Beeldend kunstenaars en ontwerpers bevragen de wereld vanuit de verbeelding, helpen haar te duiden en beter te begrijpen. Ze scheppen andere werelden en geven vorm aan alternatieven. Zonder dat ze de pretentie hebben problemen

op te lossen, ontwikkelen ze nieuwe visies en leggen ze verbanden die andere perspectieven op de wereld bieden en onvermoede benaderingen van vraagstukken mogelijk maken.

7. Buitenwereld

Als Gerrit Rietveld Academie benoemen we de waarde van de kunstbeoefening die we voorstaan en helpen we onze afgestudeerden een maatschappelijke positie te verwerven. Dit betekent niet alleen dat we onze studenten voorbereiden op de wereld. We moeten de wereld ook klaarmaken voor de kunst. We tonen het werk van onze afgestudeerden, ondersteunen hen en brengen hen onder de aandacht. We laten ons horen in het publieke debat, waar we het belang van onderzoekende, experimentele praktijken benadrukken. Door te laten zien hoe kunstenaars en ontwerpers de wereld bevragen en verbeelden, en hoe ze nieuwe werelden scheppen, kan de wereld zich tot de kunst verhouden, en kunnen de kunst en vormgeving een maatschappelijke werking hebben.

8. Status en schaal

Zelfstandigheid en kleinschaligheid zijn noodzakelijk voor ons onderwijs. Ze zorgen ervoor dat we wendbaar zijn, snel kunnen inspelen op ontwikkelingen en ons op alle niveaus direct tot de praktijk van de kunst en vormgeving verhouden. Kleinschaligheid maakt korte lijnen mogelijk, evenals decentrale besluitvormingsprocessen waarin verschillende onderdelen van de organisatie met elkaar in dialoog zijn. Kleinschaligheid is een voorwaarde voor hechte gemeenschappen waarin iedereen door intensief contact van elkaar kan leren. Zelfstandigheid biedt daarbij de beste kansen op een inhoudelijk betrokken bestuur, dat de praktijken van de beeldende kunst en vormgeving leidend laat zijn in zoveel mogelijk werkwijzen en beslissingen.

9. Samenwerking

Om sterk te staan in de complexe, veranderlijke wereld neigen kunstenaars en ontwerpers naar samenwerking en vormen van collectiviteit. Onze studenten doen dat ook: ze nemen verantwoordelijkheid voor hun aandeel in het onderwijs en ontplooiën binnen en buiten onze muren gezamenlijk initiatieven. Als instelling beschouwen we het delen van verantwoordelijkheden en het actief aangaan van samenwerking als dé manier om de veelheid aan visies en expertise die in de academie aanwezig is te benutten en als een voorwaarde voor een decentrale besluitvorming waar vele stemmen in doorklinken. Deelname aan netwerken en samenwerkingsverbanden is voor ons als kleine instelling een manier om de mogelijkheden van ons onderwijs te verruimen, inzichten uit te wisselen en sterker te staan bij de uitvoering van onze missie en prioriteiten.

10. Leerschool

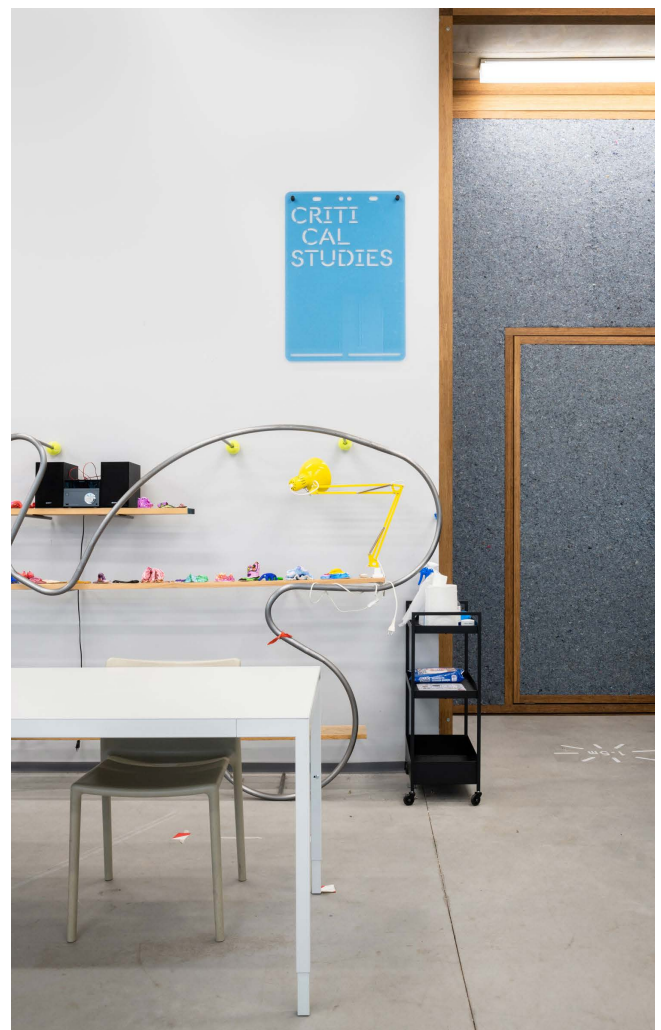
Als Gerrit Rietveld Academie zijn we reflectief en erop uit onszelf voortdurend te ontwikkelen. We zijn een zelflerende instelling en een leeromgeving voor iedereen die bij ons betrokken is.

DOELSTELLINGEN VAN HET BACHELORONDERWIJS

In de bacheloropleiding begeleiden we de studenten bij hun zoektocht naar een eigen uitdrukkingstaal, een eigen

denktaal en een eigen positie als maker. De studenten ontwikkelen een persoonlijke manier van werken en een visie op hun discipline, het discours en de werelden waartoe ze zich verhouden. Bewustwording van de constructie van de eigen blik speelt daarbij een rol, maar ook de vraag hoe de eigen zoektocht en het eigen perspectief zich verhouden tot die van anderen. Samenwerken en processen delen zijn fundamenteel. Doel van de opleiding is dat de student zich aan het einde van de studie met een eigen stem en vanuit een eigen positie, individueel of samen met anderen, als kritische, onderzoekende maker tot de wereld verhoudt.

Docenten hebben grote vrijheid in het samenstellen van hun programma. De praktijkdocent vervult primair de rol van kritische bevrager, die door middel van een dialoog waarin het werk van de student centraal staat het inzicht van de student in het werkproces en de resultaten probeert te vergroten. Deze vorm van begeleiding moedigt de student aan in toenemende zelfstandigheid te studeren. Het theorie-onderwijs wordt gegeven vanuit een veelheid aan perspectieven. Het is erop gericht de reflectie vanuit de theorie te stimuleren, referentie- en begrippenkaders beschikbaar te maken en de studenten bekend te maken met zienswijzen, denkwijzen en discoursen. De maakprocessen van de studenten worden mede begeleid door de werkplaatsen.

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

Onze bacheloropleiding is een volledige studie tot beeldend kunstenaar of ontwerper. Dat wil zeggen dat de afgestudeerden in staat zijn om individueel of samen met anderen een eigen praktijk op te zetten. Typerend voor de Rietveld is dat het onderwijs niet naadloos op de veronderstelde bestaande beroepspraktijk aansluit. We leiden niet op voor posities, maar zetten de studenten ertoe aan om vanuit hun eigen drijfveren vele mogelijkheden te verkennen, te bevragen en er een persoonlijke visie op te ontwikkelen. Het idee daarachter is dat een sterk ontwikkelde intrinsieke motivatie en een onderzoekende geest voor afgestudeerden doorslaggevend zijn om een interessante plek in de wereld te vinden.

DOELSTELLINGEN VAN HET MASTERONDERWIJS

Uitgangspunt van het onderwijs aan het Sandberg is dat de studenten al een praktijk hebben, en daarmee professionele bagage en een idee van hun positie in de wereld en hun discipline. Het onderwijs is gericht op het ‘scherpstellen’ van die positie: ze verwerven meer inzicht in hun praktijk, verruimen en herdefiniëren die, en verdiepen hun visie. Uiteindelijk is het de bedoeling dat de studenten zich ontwikkelen tot een geradicaliseerde versie van zichzelf als kunstenaar of ontwerper. Dat vooronderstelt een gespecialiseerde manier van handelen en een radicale stellingname, die de basis vormen van een zelfstandige praktijk. In het ontwikkelingsproces speelt het collectief een belangrijke rol. De studenten leren met en van elkaar; ze delen bijvoorbeeld kennis die ze al hadden voor de start van de studie.

Het laatste decennium heeft het Sandberg Instituut een omslag gemaakt van een oriëntatie op de disciplines naar de maatschappij. Het verwacht van de studenten dat ze vanuit een onafhankelijke positie een bijdrage aan de wereld leveren. Ze doen daarvoor onderzoek en laten vanuit hun perspectief als kunstenaar of ontwerper zien hoe de samenleving functioneert, of zou kunnen functioneren. Het onderwijs helpt ze hun onderzoekende, reflectieve en analyserende vermogens verder te ontwikkelen, evenals een kritische en onafhankelijke houding. De studenten geven zelf sturing aan processen en werken gretig met anderen samen. Ze zijn betrokken bij wat er speelt in de maatschappij en politiek, en brengen een diepgewortelde nieuwsgierigheid daarnaar in hun werk tot uitdrukking.

TWEE PERSPECTIEVEN OP ONDERWIJS

Het bachelor- en het masteronderwijs aan de Gerrit Rietveld Academie vertegenwoordigen verschillende perspectieven. Is het onderwijs aan de Rietveld een vorm van learning by doing, in de master gaat het om een meer bewust learning by acting. Masterstudenten vertrekken vanuit kennis van hun discipline en een visie op hun positie en zijn zich bewust van hun acties en artistieke vrijheid, die ze toepassen en zelf inperken. De bacheloropleiding is vrijer en opener, en meer gericht op bewustwording. De meestal iets oudere masterstudent heeft een onafhankelijker, kritische houding en is bij binnenkomst al bezig met een onderwerp. Oefent de student in de bachelor zich in de omgang met de eigen interesses en zoekt die een eigen positie als maker, de masterstudent maakt vanuit een reeds gemarkeerde positie een ontwikkelingsproces door. De inzet daarvan is de eigen praktijk en in het verlengde daarvan de discipline en het vak te verdiepen, te versterken, op te rekken en te radicaliseren.

Bachelor- en masterstudenten verhouden zich op verschillende manieren tot de wereld. In de bacheloropleiding zijn de studenten nog bezig hun eigen voorkeuren en mogelijkheden ten aanzien van media, disciplines en onderwerpen te verkennen. Expliciet engagement komt voor, maar wordt niet van de student verwacht. Bij het Sandberg functioneren de studenten in reële praktijksituaties en wordt van hen verwacht dat ze zich verdiepen in de maatschappij, en dat ze hun werk en kwaliteiten als instrumenten inzetten. Deze verschillen zijn niet absoluut, het gaat om accenten, en aan beide kanten zijn er uitzonderingen.

2.2 Speerpunten gevoerd beleid 2020

2.2.1 Terugblik Gerrit Rietveld Academie

Coronacrisis

Medio maart brak de coronacrisis uit in Nederland. Om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan nam de overheid een reeks maatregelen met grote impact op de samenleving en het onderwijs. Maar de coronacrisis bracht niet alleen tal van organisatorische consequenties met zich mee, ook had de crisis flinke weerslag op het welzijn van een groot deel van onze studenten en medewerkers. Studenten kregen bijvoorbeeld te maken met financiële problemen door verlies van bijbanen en het was voor medewerkers een uitdaging om werk en privé met elkaar te combineren nu zij thuis moesten werken.

In deze paragraaf worden de gevolgen van de coronacrisis op onderwijs en organisatie beschreven.

VERLOOP CORONACRISIS EN MAATREGELEN

We onderscheiden grofweg drie verschillende periodes in de coronacrisis: maart–juli, augustus–oktober en november–december. Hieronder wordt kort uiteengezet wat elke periode behelsde en welke maatregelen er op hoofdlijnen golden.

Van maart tot en met juli werd al het onderwijs digitaal gegeven en was thuiswerken de norm. Deze periode was voor velen het meest stressvol omdat de maatregelen het meest drastisch waren, er geen zekerheid was over hoe het coronavirus zich zou ontwikkelen en wanneer de situatie weer “normaal” zou worden. Studenten kregen bijvoorbeeld te maken met onzekerheid omtrent de geldigheid van hun visum bij studievertraging door de coronacrisis, een deel van de studenten verloor zijn bijbaan waardoor er betalingsproblemen ontstonden en een aantal studenten keerde (tijdelijk) terug naar het land van herkomst. Docenten hebben zich enorm ingespannen om het onderwijsprogramma om te zetten naar een digitaal format en om intensief contact te onderhouden met de studenten. Ook stafmedewerkers hebben drastisch moeten schakelen naar een thuiswerksituatie.

Verder vonden van maart–mei de toelatingen voor bachelor en master plaats, maar deze konden niet in hun oorspronkelijke vorm doorgaan. De toelatingsgesprekken zijn normaal gesproken op de academie waardoor er kandidaten van over de hele wereld naar het toelatingssprek uur komen om hun portfolio te laten zien. Vanwege de coronamaatregelen zijn de toelatingen via een digitale procedure verlopen. Het op zeer korte omzetten van de procedure naar een digitale variant heeft veel extra inspanning gevraagd van de organisatie. Voor de eindexamenstudenten werd het mogelijk gemaakt om in de werkplaatsen te werken aan hun afstudeerprojecten. Er is door een team gewerkt aan een online reserveringssysteem dat na de zomer is uitgerold.

Tot aan de zomer heeft het coronacrisisteam de academiegemeenschap wekelijks geïnformeerd over alle ontwikkelingen door middel van een infoshheet. Ook zijn er diverse initiatieven georganiseerd gericht op het ondersteunen van studenten. Zo heeft de kantine een aantal weken een Meal Deal georganiseerd wat inhield dat studenten voor een klein bedrag een aantal maaltijden per week kon afhalen. Ook is er een betalingsregeling voor het collegegeld getroffen en is er opvang georganiseerd van studenten die zonder woning kwamen te zitten.

Vanaf augustus tot en met oktober werden de landelijke maatregelen versoepeld en werd er weer meer mogelijk voor het praktijkonderwijs. Zo kon er weer onderwijs worden gegeven met inachtneming van een bezettingsgraad van 50% van de ruimte, zodat er te allen tijde 1,5 meter afstand gehouden kon worden. In de gebouwen is signage aangebracht waarmee de afstandsmaatregel en de maximale capaciteit van de ruimtes zichtbaar werd gemaakt. We introduceerden een flowchart voor studenten en medewerkers die ze moesten volgen in het geval van een positieve coronatest of contact met iemand die positief getest was op corona. Ook riepen we iedereen op besmettingen te melden bij een intern meldpunt, zodat we goed zicht konden houden op de situatie. Verder is het dragen van een mondkapje bij verplaatsing door de gebouwen verplicht gesteld in de loop van september en zijn er coaches aangesteld om de maatregelen te handhaven. Voor het reserveren van de werkplaatsen werd er een online reserveringssysteem geïntroduceerd, zodat de capaciteit van de werkplaatsen gereguleerd kon worden.

De eindexamententoonstellingen konden niet plaatsvinden op hun gebruikelijke momenten. De eindexamententoonstelling van de bachelor vond plaats in aangepaste vorm in augustus, conform het museumprotocol. De eindexamententoonstelling van de master vond plaats in Het HEM. Als gevolg van de coronamaatregelen vonden introductieactiviteiten voor nieuwe studenten in aangepaste vorm plaats. Zo werden er kleinschalige performatieve rondleidingen georganiseerd en er werd in een vroeg stadium ingezet op het creëren van een digitale gemeenschap.

In november en december liepen de coronabesmettingen en ziekenhuisbezetting weer op, waardoor de overheid strengere maatregelen invoerde. Het fysieke onderwijs werd weer langzaam afgeschaald. Uiteindelijk werd er in december een tweede lockdown afgekondigd en vielen we terug op de plannen voor het digitale onderwijs.

OVERLEGSTRUCTUREN EN BESLUITVORMING

De volgende groepen en organen maakten tijdens de pandemie deel uit van de overlegstructuur met het CvB waarbij het bestuur eindverantwoordelijk was voor de besluitvorming:

Coronacrisisteam: de voorzitter van het bestuur en diverse stafhoofden en medewerkers maakten deel uit van het crisisteam. Het team had als doel om informatie te verzamelen over de ontwikkeling van de crisis, landelijke maatregelen te volgen, zich te informeren over ontwikkelingen vanuit OCW en besluiten voor te bereiden voor het College van Bestuur. Het team verzorgde wekelijks een bericht aan de hele academiegemeenschap om de actuele stand van zaken aan te geven en duidelijkheid te verstrekken over wat wel en niet mogelijk was.

Corona committees: bij de bachelor en master zijn corona committees opgericht door studenten en medewerkers. Deze committees voorzien het CvB van gevraagd en ongevraagd advies en werken aan vraagstukken en verbeterplannen rondom de coronacrisis en het onderwijs.

Student Council: de Student Council was periodiek aanwezig bij de bestuursvergaderingen om vanuit het perspectief van de student aandachtspunten aan te dragen. Ook heeft de Student Council een enquête uitgezet onder studenten om zorgen en behoeftes te inventariseren, die gedeeld is met het CvB.

De Medezeggenschapsraad: het CvB heeft de MR periodiek geïnformeerd over ontwikkelingen en genomen besluiten. Het leeuwendeel van de besluiten dat het CvB heeft genomen komt voort uit nationale maatregelen en ontwikkelingen. In mei heeft het CvB een overzicht gemaakt van alle besluiten en maatregelen en die voorgelegd ter kennisname aan de MR.

Raad van Toezicht: met de RvT is intensief contact onderhouden over de ontwikkelingen rondom corona en de effecten die de crisis had op het onderwijs, de bedrijfsvoering en de financiën.

Landelijke netwerken hoger onderwijs: op landelijk niveau zijn er diverse netwerken en overlegcircuits opgestart. De Vereniging Hogescholen (VH) was namens het hbo de gesprekspartner van OCW. Wij ontvingen wekelijks een update van de VH over landelijke ontwikkelingen. Ook voorzag de VH in een servicedocument waarin alle maatregelen en consequenties werden samengevoegd. Op bestuurlijk niveau was er periodiek overleg en contact via een appgroep met alle voorzitters. Diverse medewerkers waren vanuit hun functie ook aangesloten bij landelijke corona-appgroepen.

IMPACT OP ORGANISATIE, ONDERWIJS EN FINANCIËN

De academie heeft, in vergelijking met andere instellingen voor hoger onderwijs, een relatieve levendigheid behouden.

Desondanks is het van groot belang geweest om aandacht te besteden aan studenten en medewerkers die door de coronacrisis in moeilijke omstandigheden terecht zijn gekomen. De geluiden daarover zijn voortdurend doorgelopen via individuele afspraken, signaleringen van hoofden en coördinatoren, en in het bijzonder de bestaande studentenkringen.

Het digitaal onderwijs en digitaal vergaderen heeft een grote vlucht genomen en nieuwe mogelijkheden geopend die ook voor de toekomst waardevol kunnen zijn. In 2021 worden alle maatregelen en veranderingen als gevolg van de coronacrisis geëvalueerd, met de insteek om de maatregelen met een positief effect te behouden en verankeren met de reguliere (onderwijs)processen.

In de jaarrekening rapporteert het College van Bestuur over de impact van corona op de financiën. In 2020 heeft het CvB de Auditcommissie periodiek geïnformeerd over de financiële ontwikkelingen mede in relatie tot de coronacrisis.

Instellingsplan 2020–2025

In mei 2020 is het Instellingsplan *Undefined, Unsolicited, Unsettling* van de Gerrit Rietveld Academie definitief opgeleverd en gedeeld met de hele academiemeenschap. Het was de intentie om het Instellingsplan in een reeks presentaties en bijeenkomsten met de gemeenschap te introduceren en bespreken. Door de coronacrisis moest worden afgeweken van dat plan. Het CvB heeft het Instellingsplan via een digitale bijeenkomst geïntroduceerd bij de afdelingshoofden. De academiemeenschap heeft een exemplaar ontvangen per post. De beleidsambities gekoppeld aan de prioriteiten zijn gedurende 2020 in aangepaste vorm verder ontwikkeld en uitgewerkt.

Het Instellingsplan is het resultaat van een traject dat het CvB in mei 2018 is gestart om de missie, visie en kernwaarden van Rietveld, Sandberg en de Gerrit Rietveld Academie te herijken. Erik Viskil heeft het traject begeleid en het plan geschreven. Het Instellingsplan is een positiebepaling en beschrijving van het onderwijs en wat onderzoek op verschillende niveaus inhoudt. Daarnaast is er een reeks prioriteiten geformuleerd die de ambities en koers van de instelling schetst: waar staat de Rietveld als hogeschool en hoe ziet ze de toekomst? Deze elementen zijn gekoppeld aan een visie op ontwikkelingen die zich breder in de maatschappij en in de kunst en vormgeving voordoen. Het document geeft daarmee inzicht in hoe de drie kerntaken van bachelor, master en onderzoek ten opzichte van elkaar en ten opzichte van het veld functioneren.

Gedurende het traject hebben klankbordgroepen van de bachelor en de masterreflecties, richtingen en visies op het kunstonderwijs en de positie van de Gerrit Rietveld Academie besproken en bediscussieerd. Hun bijdragen en bespiegelingen hebben samen met de input van het CvB geleid tot ons Instellingsplan. Door de intensieve betrokkenheid van zoveel medewerkers wordt het Instellingsplan breed gedragen en doet het recht aan de meerstemmigheid van onze gemeenschap. Eind 2019 heeft de MR ingestemd met het Instellingsplan en begin 2020 heeft de RvT het plan goedgekeurd.

Open Day, photo Franz Müller Schmidt

Onderwijs

ACCREDITATIE BACHELOR

Op 5 en 6 februari 2020 heeft de visitatie van de bacheloropleiding plaatsgevonden ten behoeve van de her-accreditatie en de verlenging van het kwaliteitskenmerk kleinschalig intensief onderwijs. Voorafgaand aan het bezoek ontving het panel de zelfevaluatie en het studentenhoofdstuk, bestaande uit vijf zeer diverse en goede brieven aan de academie, die bijdragen aan de versterking van ons onderwijs. Tijdens het bezoek heeft het panel gesproken met de directie, (hoofd-) docenten, studenten, alumni en werkplaatsbeheerders. Het panel was zeer positief over het onderwijs en deed enkele aanbevelingen voor verdere ontwikkeling. De NVAO heeft op 15 juli 2020 besloten de bacheloropleiding te her-accrediteren. Het ontwikkelgesprek met het panel naar aanleiding van de accreditatie zal plaatsvinden in 2021.

STUDENTENTEVREDENHEIDSONDERZOEK (STO) BACHELOR

Het STO wordt elk even jaar afgenomen. De uitnodigingen voor deelname aan het onderzoek van 2020 waren een week voor de lockdown in maart verzonden aan de bachelorstudenten. Het onderzoek onder masterstudenten is niet van start gegaan. Uiteindelijk heeft iets minder dan een vijfde

van de bachelorstudenten de vragenlijst ingevuld. Hierdoor is geen representatief beeld ontstaan van de tevredenheid van studenten in het algemeen. De uitkomsten zijn wel gedeeld met het CvB, de MR en het verslag van het onderzoek is geplaatst op Intranet zodat alle studenten en medewerkers er kennis van kunnen nemen.

OPLEIDINGSCOMMISSIE

In 2019 heeft het CvB besloten om de gezamenlijke opleidingscommissie voor de bachelor- en masteropleidingen op te splitsen in twee opleidingscommissies, zodat beide opleidingen beter bediend worden. Gedurende 2020 is er gewerkt aan de vormgeving van twee commissies en een nieuw reglement. Het uitgangspunt was om in 2020 nieuwe opleidingscommissies te benoemen en installeren. Door de coronacrisis is de formele benoeming waarin de MR ook een adviserende rol heeft, uitgesteld naar januari 2021. Wel is er in 2020 een secretaris voor de opleidingscommissies benoemd die de zaken zodanig voorbereidt dat de opleidingscommissies begin 2021 van start kunnen gaan.

Kwaliteitsafspraken

In 2020 vond de herstelbeoordeling van de kwaliteitsafspraken plaats. Voor de herstelbeoordeling is er een aanvullend dossier opgesteld waarin uitgebreid inzichtelijk is gemaakt wat de planning per doel is en hoe de monitoring en verantwoording is ingericht. Deze specifieke aanvullingen zijn opgesteld aan de hand van de feedback van de NVAO over ons dossier Kwaliteitsafspraken. De MR heeft ingestemd met het aanvullend dossier en de RvT heeft het goedgekeurd. De visitatie van het panel vond vanwege corona digitaal plaats en een aantal maanden later dan oorspronkelijk gepland. Het panel heeft een positief advies uitgebracht over ons aanvullend dossier. Het bestuur van de NVAO heeft dit advies overgenomen. Inmiddels hebben wij vernomen dat de minister een positief besluit heeft genomen over ons plan ten aanzien van de besteding van de kwaliteitsgelden. In hoofdstuk 5 wordt uitgebreid gerapporteerd over de voortgang van de kwaliteitsafspraken in 2020.

Aanstellingsbeleid

In 2019 zijn we gestart met het traject om het aanstellingsbeleid te herijken. Uitgangspunt van het CvB is om met dit traject het aanstellingsbeleid onderwerp van gesprek te maken met de organisatie, omdat er vraagstukken liggen vanuit verschillende perspectieven, belangen en aspecten. Het CvB wil dit samen met de organisatie oppakken om te kijken op welke punten er tot ontwikkeling en verbetering gekomen kan worden. Er is een werkgroep opgericht waar CvB-leden en MR-leden inzitten. De werkgroep heeft een plan van aanpak opgesteld om in wisselwerking met de organisatie input op te halen en de diverse aspecten van het aanstellingsbeleid te onderzoeken en analyseren. De uitkomsten resulteren in een rapportage die ook de ingrediënten voor een nieuw beleidsplan zal bevatten. Vanwege de coronacrisis heeft het CvB de planning verruimd. De oorspronkelijke doelstelling was om medio 2020 tot een bijgesteld aanstellingsbeleid te komen. Het CvB is voornemens om medio 2021 tot een herijkte aanstellingsbeleid te komen.

Open Day, The Large Glass department, photo Anna Lenartowski

Unsettling Rietveld / Sandberg

Unsettling is een meerjarig initiatief, geleid door twee projectleiders, dat gericht is op het realiseren van een radicaal inclusieve academie. In 2019 bracht Unsettling samen met de organisatie een Framework for Action tot stand. In het Framework komen prioriteiten, aandachtsgebieden, handreikingen en acties samen om inclusiviteit in zoveel mogelijk lagen te wortelen. Daarnaast verweeft Unsettling door middel van programmering dicht op het onderwijs kennis, perspectieven en netwerken met de academie. Zo worden diversiteit en inclusiviteit geleidelijk een onderdeel van de academiegemeenschap, zowel op het gebied van onze bewustwording als ons handelen.

In 2020 is Unsettling samen met de onderwijsafdelingen een traject gestart waarin de afdelingen een plan opstellen dat gekoppeld is aan het Framework, om de afdeling op verschillende aspecten diverser en inclusiever te maken. Door de coronacrisis is de planning verruimd en zullen de afdelingen in 2021 hun plannen definitief maken. Ook heeft Unsettling in 2020 diverse outreach-activiteiten en samenwerkingen opgezet met partners en organisaties, onder andere in Amsterdam-Zuidoost. Verder is Unsettling in 2020 intensief betrokken geweest bij het monitoren van het welzijn van studenten en het begeleiden van studenten

tijdens de coronacrisis. Tot slot heeft Unsettling begin 2020 een rol gekregen in het coördineren van kleinschalige projectbudgetten die het CvB ter beschikking heeft gesteld aan diverse Student Unions.

Sociale veiligheid

Sociale veiligheid was in 2020 een zeer actueel onderwerp. Het NRC-artikel dat in november verscheen over het wangedrag van een alumnus van de KABK ontketende een breder debat over sociale veiligheid in het kunstonderwijs en de cultuursector. Sociale veiligheid is een noodzakelijke voorwaarde en het vertrekpunt voor werken en studeren op de Gerrit Rietveld Academie. Het vraagt om een integraal beleidsplan, omdat het versterken van sociale veiligheid en het tegengaan van ongewenste omgangsvormen op verschillende niveaus plaatsvindt, met diverse methodes wordt bereikt en een doorlopend thema is. In 2020 hebben we de volgende stappen ondernomen om de sociale veiligheid te versterken:

- opstellen van een levend document waarin beleid wordt vastgelegd en aangevuld om de sociale veiligheid doorlopend te versterken;
- start project “confidants” (onderdeel van de kwaliteitsafspraken, hoofdstuk 5): alumni die alle studenten benaderen en informeren hoe het met elke student gaat. Indien er een hulpvraag is verwijzen de confidants de student door naar de juiste procedures en voorzieningen binnen de academie;
- voorstel, in samenspraak met MR, voor het opzetten van een onderwijsprogramma rondom sociale veiligheid dat in 2021–2022 van start gaat;
- profielbeschrijving en vacature opstellen voor programmaleider sociale veiligheid;
- werving en training twee interne vertrouwenspersonen die in maart 2021 van start gaan;
- aanstellen twee externe vertrouwenspersonen voor staf en studenten;
- training klachtencommissie ongewenste omgangsvormen;
- intensivering communicatie van het College van Bestuur over sociale veiligheid;
- visualisatie, door middel van een poster, van de verschillende voorzieningen en procedures die de academie aanbiedt aan personen die te maken hebben gehad met ongewenste omgangsvormen;
- pilot ingericht om het indienen van een (anonieme) melding over ongewenst gedrag mogelijk te maken.

Publiek, profilering en netwerkontwikkeling

De Gerrit Rietveld Academie onderneemt jaarlijks een aantal terugkerende evenementen met een publiek karakter die onder andere gericht zijn op het profileren van het werk dat op de academie wordt gemaakt, het vergroten van de zichtbaarheid van de academie en het versterken van het netwerk dat het werkveld verbindt aan het onderwijs. Het merendeel van die evenementen vindt plaats op het niveau van de onderwijsafdelingen die met (maatschappelijke) partners events organiseren. Daarnaast organiseren Public Rietveld en Buro Rietveld diverse activiteiten gericht op de zichtbaarheid van de academie, het publieksbereik en ontwikkelen van netwerken. Vanwege de coronacrisis hebben diverse evenementen in digitale vorm plaatsgevonden.

Graduation Show

De coronamaatregelen hebben ertoe geleid dat de Graduation Show 2020 is verplaatst van juli naar eind augustus. Er is alles aan gedaan om de eindexamenteroonstelling fysiek te laten plaatsvinden vanwege de grote waarde die het tonen van het afstudeerwerk heeft voor zowel de student zelf als ook familie, vrienden en professionele relaties. Er was een speciale preview voor relaties en pers en de bezoeken werden uitgebreid. De tentoonstelling was volgens het museumprotocol alleen te bezoeken na reservering. Deze bezoekersregulering zorgde, samen een aangepaste bewegwijzering, voor een veilig bezoek van de show. Door de extra openstelling hebben uiteindelijk ongeveer evenveel bezoekers de show kunnen bezichtigingen als in andere jaren. Daarnaast was nieuw dat bijna al het getoonde werk is gefilmd en online was te bewonderen met korte video's gemaakt door VAV-alumni Elia Kalogianni & Kleoniki Stanich.

Selected

Tijdens SELECTED presenteren alle genomineerden en winnaars van de jaarlijkse GRA Awards hun eindexamenwerk. De GRA Awards worden gekozen door een onafhankelijke, externe jury in de categorieën Applied Arts, Autonomous Arts en Thesis. Vanwege de COVID-19 epidemie hebben Public Rietveld en Buro Rietveld een alternatief concept bedacht voor deze jaarlijkse prijs met als doel het werk aan een breder publiek te tonen en financiële steun voor de beginnende kunstenaars te bieden.

Deelnemers van SELECTED 2020 waren:

Mayis Rukel (VAV–moving image), Alexis Stephenson (Keramiek), Nomin Zezegmaa (Beeldende Kunst), Irene Ha (Mode), Simon Marsiglia (designLAB), Eric van Zuilen (DOGtime Unstable Media), Clémence Hilaire (Fine Arts), Matilda Kenttä (TXT (Textiel)), Johannes Reissigl (VAV–moving image)

Juryleden GRA Awards 2020:

Jury Thesis Award:

Wineke van Muiswinkel en Roos van der Lint, voorzitter Jeroen Boomgaard

Jury Applied Arts:
Farida Sedoc en Duran Lantink

Jury Autonomous Arts:
Charl Landvreugd en Femke Herregraven

De aangepaste prijs bestond dit jaar onder andere uit een videoportret, gemaakt in samenwerking met presentator en programmamaker Luuk Heezen tijdens de Graduation Show. Deze portretten zijn in november gepubliceerd op onze website en social media. De videoportretten geven verdieping bij het werk en zijn rechtevrij te gebruiken door de genomineerden om zichtbaarheid te geven aan hun werk. De genomineerden van Applied Arts en Autonomous Arts kregen ook de mogelijkheid om een RietveldTV aflevering te maken of hun werk te presenteren in Eight Cubic Meters, onze presentatielocatie in het centrum van Amsterdam. Nieuw in 2020 was de gelijke verdeling van het prijzengeld onder alle genomineerden.

Open Dag Rietveld Academie

De momenten om de verscheidenheid aan onderwijsvormen op de academie te ontdekken. De Open Dag in januari is hét moment om een inkijk te krijgen op alle afdelingen en werkplaatsen. Ook is het dan mogelijk deel te nemen aan de eerste toelatingsronde. De Open Dag in januari die nog fysiek kon plaatsvinden, werd bezocht door circa 1500 geïnteresseerden.

Goedemorgen Gerrit

Goedemorgen Gerrit is een mini-open dag met Nederlands als voertaal en gericht op geïnteresseerde kandidaten voor het Basisjaar, de Vooropleidings- en Oriëntatiecursus. Bij Goedemorgen Gerrit waren 153 deelnemers online aanwezig.

RietveldTV

De maandelijkse tv-show van de Rietveld Academie. De show wordt elke laatste zaterdag en zondag van de maand om 22.40 uur uitgezonden op AT5 en is daarna voor eeuwig online op Vimeo. Elke maand wordt een alumnus uitgenodigd om de vaste twaalf audiovisuele minuten te gebruiken als framework voor de ontwikkeling van een nieuw werk.

In 2020 maakten Jessica Tucker, Konstantin Guz, Yunting Zhang, Lilia Luganskaia, Leendert Vooijce, Marieke Zwart, Elia Kalogianni & Kleoniki Stanich, Ildikó Horváth, Fríða Karlsdóttir en Timna Tomisa een aflevering.

Eight Cubic Meters

Een presentatieplek van acht kubieke meter in de openbare ruimte in de binnenstad van Amsterdam. Elke acht weken verzorgt een andere afdeling de presentatie die 24/7 is te zien in de Sint Nicolaasstraat.

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

In 2020 verzorgden voornamelijk alumni de tentoonstellingen in Eight Cubic Meters dit ontstond door de COVID-19 epidemie. De afdelingen hadden hierdoor minder ruimte voor het ontwikkelen van projecten. Daarentegen hadden alumni juist meer behoefte en noodzaak aan een presentatieplek veroorzaakt door de sluiting van musea en tentoonstellingsruimtes. Ook in de pers is dit niet onopgemerkt gebeven, zoals een publicatie op A Shaded View On Fashion op 24 maart 2020: “EIGHT CUBIC METERS: no pandemic will ever castrate Amsterdam’s art tenses!”

De volgende personen verzorgden de tentoonstellingen in 2020: Vivian Mac Gillavry & Jelly Hogendorp, de afdeling Beeldende kunst, Join Collective Clothes (van Anouk Beckers) met Scheltens & Abbenes en Laura Dubourjal een tentoonstelling.

De 3Packagedeal

Is een project geïnitieerd door Bureau Broedplaatsen en het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK), het AFK verstrekt een subsidie van € 22.500. Elk jaar selecteert en begeleidt Buro Rietveld een jonge kunstenaar in samenwerking met De Appel Arts Center en FOAM.

In 2020 werden alumni Roman Ermolaev en Bodil Ouedraogo geselecteerd.

Samenwerkingen in 2020

De Gerrit Rietveld Academie werkt structureel en op ad-hoc-basis samen met een groot aantal organisaties in binnen- en buitenland. Samenwerking wordt aangegaan met partijen waarmee in gezamenlijkheid het onderwijsaanbod voor de studenten kan worden verrijkt. Denk hierbij aan culturele instellingen als het Teylers Museum, Frans Hals museum, het Stedelijk Museum Amsterdam of Looiersgracht 60, kennisinstituten als de KNAW, Vrije Universiteit, Hogeschool van Amsterdam en Universiteit van Amsterdam en media-partners als de Volkskrant, De Groene Amsterdammer, Metropolis M of Kunstbeeld. In 2020 is een deel van de samenwerkingen in digitale vorm gecontinueerd.

Daarnaast is de academie onderdeel van ARIASnl, een samenwerkingsverband op het gebied van onderzoek van alle Amsterdamse hoger onderwijsinstellingen. ARIASnl richt zich op het versterken van de samenwerking tussen de instellingen in het onderzoek in de geesteswetenschappen en de kunsten, onder andere op het creëren van ruimte voor derdecyclustrajecten in de kunsten. De Rietveld treedt op als penvoerder. De lector van de Rietveld is als coördinator benoemd. Sinds 2017 vinden er jaarlijks diverse netwerkbijeenkomsten plaats waarbij er zowel inhoudelijke, als beleidsmatige kennis wordt uitgewisseld over onderzoekstrajecten tussen de verschillende instellingen. Daarbij worden ook onderzoekers van buiten de ARIAS-cirkel uitgenodigd, zodat er uitwisseling en netwerkvorming plaatsvindt. ARIASnl is steeds meer een eigen positie aan het verwerven en is door onderzoekers met enthousiasme ontvangen.

Onze samenwerkingspartners dragen bij aan de realisatie van onze missie. Samen met hen zetten we ons in voor het

ontwikkelen, uitvoeren, positioneren en beschermen van onderzoekend en experimenteel kunstonderwijs. Vanuit de praktijk en een kritische betrokkenheid bij de maatschappij stimuleren we de verkenning, bevraging en verbeelding van de wereld, en dragen we samen met onze partners bij aan alternatieve discourses, processen en vormen van maken.

2.2.2 Terugblik Sandberg Instituut

Personele Mutaties

In het jaar 2020 vonden de volgende personele wisselingen plaats:

AFDELINGSHOOFDEN

Wegens afronding van het tijdelijke programma Radical Cut Up namen we afscheid van afdelingshoofd Lukas Feireiss. Ook Shadow Channel werd afgerond, maar besloten is dit tijdelijke programma te verlengen met de sequel Resolution, waarvan Juha van 't Zelfde opnieuw hoofd is geworden. Het nieuwe tijdelijke programma Approaching Language wordt geleid door Ilse van Rijn en Marieke Barnas. Het gehoste programma Master Design Experiences werd afgerond, waardoor Nelly Ben Hayoun afscheid nam.

COÖRDINATOREN

Wij namen afscheid van coördinator Polina Medvedeva van Shadow Channel wegens beëindiging van het programma. Elif Ozbay kwam als nieuwe coördinator van Resolution. Antoinette Vondermuhl werd na beëindiging van Radical Cut Up coördinator bij Approaching Language. Sjoerd ter Borg werd na beëindiging van MDE coördinator voor wisselende projecten. Tamara van der Laarse nam afscheid van de Dirty Art afdeling en is toegevoegd aan het staf kantoor. Zij werd opgevolgd door Aurelien Lepetit.

ANDERS

Flavia Dzodan werd aangetrokken als supervisor research. Carolin Reichert, assistent coördinator van Anke Zedelius vertrok wegens drukte in de eigen praktijk. Grietje Hoogland is aangetrokken om ondersteuning te bieden aan de administratie.

Communicatie – Public Sandberg

Public Sandberg zijn Jules van den Langenberg, Jason Page, Max Peepkorn, Mike Kokken, Katja van Stiphout en Jeroen Vader onder supervisie van Anke Zedelius. Public Sandberg ontwikkelt publicaties en tentoonstellingen die de ontwikkelingen, onderwerpen, mensen en activiteiten van het Sandberg Instituut zichtbaar maken. In 2020 werden uitgaven gerealiseerd voor de open dag en de graduation. De website werd verder ontwikkeld en functioneert inmiddels als een rijke bibliotheek. PS bleef ook in 2020 zijn positie ontwikkelen als een curator- en redactie bureau gebaseerd op de gemeenschap van de master voor beeldende kunst, design en architectuur. Dankzij een team van gastschrijvers,

fotografen, web-bibliothecaris, web-ontwikkelaars en de redacteur en curator werkt PS aan de representatie, archivering, alumni-relaties en algemene gemeenschapsvorming van het Sandberg Instituut.

In 2020 is de samenwerking met alumni en externe partijen zoals uitgeverijen en distributeurs uitgebreid. In reactie op het Actiekader dat is ontwikkeld door Unsettling en het College van Bestuur, heeft PS het gebruik van voornaamwoorden heroverwogen. Ook selecteert PS gastschrijvers met meer diverse achtergronden.

Huisvesting

Het Sandberg Instituut is sinds begin 2019 weer gevestigd op het terrein van de Gerrit Rietveld Academie. Alle opleveringswerkzaamheden en de inrichting zijn in 2020 afgerond. Door de maatregelen die ingevoerd werden in verband met de uitbraak van de coronapandemie zijn er verschillende noodzakelijke aanpassingen aan het interieur gedaan.

Locatie Residence

De residence voor de buitenlandse gastdocenten bevond zich in 2020 nog steeds aan de Amstelveenseweg.

Scholing personeel

In 2020 werden in het kader van bijscholing cursussen gevolgd in AdreZ, Bedrijfshulpverlening (BHV) en Nederlands in woord en geschrift. Daarnaast werden coachingstrajecten voor een drietal stafleden en coördinatoren ondersteund. Er werd door stafleden, docenten en hoofden deelgenomen aan studiedagen, workshops en lezingen, georganiseerd door Unsettling en Hear! Here!.

2.2.3 Terugblik bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering Algemeen

2020 stond met betrekking tot de bedrijfsvoering vooral in het teken van corona. Op het moment dat de eerste lockdown werd aangekondigd werd het onderwijs in digitale vorm voortgezet. Werkplaatsen werden gesloten en de academie was alleen open voor kwetsbare studenten en voor de kritische staffuncties. Vanaf maart werd door alle medewerkers voornamelijk vanuit huis online gewerkt. Vanaf mei konden we onder de noemer van praktijkonderwijs een voorzichtige opstart maken. En dat had de nodige impact op de werkzaamheden van de diverse afdelingen binnen bedrijfsvoering.

In het kader van COVID-19 heeft op huisvestingsgebied de focus gelegen op de routing en de inrichting van de panden en het terrein naar de 1,5 meter maatregel. Er zijn voorzieningen aangebracht ten behoeve van een veilige en schone werkomgeving en er is waar gewenst voorzien in extra persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals mondkapjes en

spatmaskers. In de academie zijn werkplekken gecreëerd om kwetsbare studenten op te vangen en is geïnvesteerd in apparatuur om medewerkers en in sommige gevallen ook studenten in de mogelijkheid te stellen vanuit thuis te werken.

Ondanks de pandemie is er ook gewerkt aan de voortgang en afronding van een aantal projecten die in 2019 ook al onder de aandacht waren zoals het beschrijven van de processen ten aanzien van de inkoop in het algemeen en investeringen en aanbestedingen in het bijzonder. Naast het inkoop- en aanbestedingsbeleid is een aanbestedingskalender opgesteld en is een aanvang gemaakt met het concept Handboek Inkopen voor de interne organisatie. Een aanbestedingsprocedure met betrekking op de inkoop van de kantine is afgerond en de voorbereidingen voor een Europese aanbesteding ten aanzien van de schoonmaak is in gang gezet en zal in 2021 worden afgerond. Ook op ICT vlak is een aantal belangrijke projecten, dat de kwaliteit van de dienstverlening ten goede komt, afgerond.

We hebben in 2020 afscheid genomen van het hoofd P&O in verband met het bereiken van zijn pensioengerechtigde leeftijd. In augustus hebben we voor die functie een nieuwe collega mogen verwelkomen.

PERSONEELSZAKEN

In augustus 2020 is het nieuwe hoofd P&O in dienst gekomen ter vervanging van het hoofd dat eind 2020 met pensioen is gegaan. De afdeling heeft in 2020 te kampen gehad met een aantal ziekten waardoor de aandacht vooral is uitgegaan naar de instandhouding van de dienstverlening van deze afdeling. Met de komst van het nieuwe hoofd P&O is ook de personeelsadviseur van de bachelor toegevoegd aan het P&O-team, is een externe medewerker ingezet en is een hbo-studente als stagiair het team komen versterken waardoor na de zomer kon worden ingezet op verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening van de afdeling. Er is een start gemaakt met het vormgeven en vastleggen van belangrijke (administratieve) processen onder andere in het personeels-informatiesysteem, er is gewerkt aan het vormgeven van de formatiebegroting in HR2day en aan maatwerkrapportages ter ondersteuning en monitoring van het begrotingsproces.

Vanwege COVID-19 is het digitaliseren van de personeelsdossiers eind 2020 versneld uitgevoerd. Daarnaast is het vakantie- en reisbeleid op de COVID-19 situatie aangepast en is er een start gemaakt met thuiswerk- en reiskostenbeleid.

Eind december is een vacature voor een nieuwe medewerker personeels- en salarisadministratie uitgezet, die in maart 2021 zal worden ingevuld.

FINANCIËLE ADMINISTRATIE

De focus van de financiële administratie is in het eerste kwartaal van 2020 gericht geweest op het uitrollen van het digitaal autoriseren van facturen (Visma Approval) door medewerkers, en op een directe koppeling met en verwerking in het financiële boekhoudpakket (Account View) op basis van kostenplaatsen.

Open Day, Basicyear, photo Anna Lenartowska

Daarnaast is er veel aandacht besteed aan financiële maandrapportages met name ten aanzien van de beheersing van de kasstromen (kosten en investeringen) en aan de kwartaalrapportages in relatie tot de begroting en ten behoeve van de monitoring van de ontwikkelingen op het resultaat en de liquiditeitspositie.

Er is in dit jaar een start gemaakt met het beschrijven van het begrotingsproces, waarin speciale aandacht is gegeven aan de verantwoordelijkheden, budgetten en begrotingen op kostenplaatsniveau en op de interne informatievoorziening.

STUDENTENADMINISTRATIE

Toen begin maart 2020 de eerste lockdown werd afgekondigd, ontstond er een zeer acuut probleem met de toelatingen – kandidaten en toelatingscommissies konden niet naar de academie reizen voor de eerste ronde van het Basisjaar toelatingsexamen enkele weken later. Er moest in heel korte tijd een oplossing worden bedacht om de toelatingsexamens online te kunnen laten plaatsvinden.

De afdeling Studentenzaken heeft met buitengewone inzet en snelheid de Osiris module Aanmelding eigenhandig omgebouwd tot een hiervoor bruikbare tool, die niet alleen in de maartronde werd ingezet maar ook alle daaropvolgende rondes, ook voor de vakklassen en de cursussen. De inhoud van de examens werd per ronde in overleg met de betrokken hoofddocenten vastgesteld en ingericht in de tool. De online toelatingsexamens zijn nagenoeg probleemloos verlopen van maart t/m september 2020.

FACILITAIRE ZAKEN

2020 stond vooral in het teken van corona en alle daaruit voortvloeiende werkzaamheden. Het was daarbij de verantwoordelijkheid van Facilitaire Zaken om te zorgen voor een veilige werkomgeving. Door de focus op deze werkzaamheden is er minder aandacht uitgegaan naar andere grotere projecten en is een aantal plannen voor 2020 doorgeschoven naar 2021.

In 2020 zijn er geen bouwkundige aanpassingen verricht aan de gebouwen. Wel is er jaarlijks onderhoud gepleegd aan de gebouwen en de klimaatinstallaties om een goede staat te kunnen waarborgen. De lift in het Rietveldgebouw is vervangen en er zijn aanpassingen gedaan aan het terrein door realisatie van extra tuinen en fietsenstallingen.

Om te voldoen aan het Klimaatakkoord van Parijs zullen er de komende jaren een hoop keuzes op strategisch niveau genomen moeten worden. Daarom is er in 2020 begonnen met een onderzoek om te bepalen welke keuzes er zijn en welke financiële consequenties die keuzes hebben. De Rietveld heeft voor dit onderzoek een subsidie ontvangen, die in 2019 door de Getty Foundation aan ons is toegekend en waarvan het resultaat een conservation management plan zal zijn. Enerzijds zal dit ons handvatten geven hoe de monumentale waarde van het Rietveld gebouw te beschermen. Anderzijds zal het helpen om de faciliteiten nog beter te laten aansluiten op het onderwijs. Er is daarvoor een projectgroep samengesteld met interne en externe leden en in het plan zal rekening gehouden worden met de energietransitie om te voldoen aan het Klimaatakkoord van

Parijs. Het onderzoek zal in 2021 worden afgerond waarop de strategie voor de komende jaren bepaald kan worden.

In het kader van het arbobeleid en de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) is in 2019 door de werkplaatsbeheerders invulling gegeven aan de online applicatie. Met behulp van de online applicatie wordt de RIE actief, geactualiseerd en beheersbaar gehouden. In 2020 hebben wij hier geen vervolg aan kunnen geven. In 2021 zal hier opnieuw aandacht aan worden besteed.

In 2020 zijn ten aanzien van de aansluiting bij het milieuconvenant 2017–2020 (EEP) wederom nieuwe maatregelen genomen. De academie heeft in 2020 12% minder energie verbruikt dan in 2019, waarvan 8% is toe te schrijven aan het feit dat er vanwege de pandemie minder activiteiten op de campus hebben plaatsgevonden. De academie heeft met deze energiereductie wederom voldaan aan de doelstellingen uit het milieuconvenant.

ICT

Ook bij ICT heeft de coronapandemie een grote impact gehad op de werkzaamheden die uiteraard niet voorzien was. Vanuit ICT is er geïnvesteerd in het ondersteunen van het werken op afstand. Zowel wat betreft gebruikersondersteuning met betrekking tot toepassingen die hiervoor nodig zijn zoals Teams en Zoom, als in de aanschaf van hardware om dit mogelijk te maken. Vele medewerkers zijn uitgerust met laptops zodat ze van huis uit konden werken, er zijn leenlaptops en werkplekken voor studenten beschikbaar gesteld,

video conferencing camera's aangeschaft voor het online lesgeven, er is een mobiele streaming set ingericht zodat evenementen op de academie gestreamd konden worden en einde van het jaar is ook de gymzaal uitgerust met een vaste streaming installatie.

Met betrekking tot de lopende projecten is de tweede fase van de upgrade van het netwerk (opgestart in 2019) afgerond, waardoor we nu beschikken over een vernieuwde redundante internettoegang en we ook zijn aangesloten op Eduroam, het wereldwijde wifi netwerk voor hogere onderwijsinstellingen. Ook het MIM-project ten behoeve van automatische account creatie is in 2020 afgerond. Dit project zorgt ervoor dat medewerker- en studentenaccounts automatisch worden aangemaakt in de IT-omgeving van de academie (AD) aan de hand van de systemen van PZ (HR2Day) en SZ (Osiris). Vanuit kostenoverwegingen is de offsite backup van de GRA verplaatst van Azure naar Vancis.

In 2020 is in het kader van informatiebeveiliging & privacy ook een aantal activiteiten in gang gezet. De aanvraagprocedure voor nieuwe websites is in samenwerking met Public aangepast zodat er ook specifiek aandacht is voor het type data dat opgeslagen wordt. Er zijn verwerkersovereenkomsten afgesloten met alle belangrijke leveranciers. De IT-administratoraccounts zijn extra beveiligd (twee factor authenticatie). Daarnaast is gewerkt aan de awareness of privacy en informatiebeveiliging. Door middel van e-mails aan medewerkers en intranet-nieuwsbrieven zijn punten met betrekking tot deze onderwerpen onder de aandacht gebracht.

Rietveld Academie in lockdown, photo Franz Müller Schmidt

Het beheer van de IT-omgeving van de Rietveld Academie is grotendeels uitbesteed. In de tweede helft van 2020 is er daarom gericht gewerkt aan leveranciersmanagement. Voor alle partijen die door middel van een aanbesteding zijn geselecteerd zijn de reguliere overleggen en rapportages ingeregeld. Met Vancis, de partij die de Windows omgeving beheert, is een service improvement plan doorlopen. De dienstverlening van Brite, de partij die het netwerk beheert, is uitgebreid zodat er ook in de avond support is in geval van storingen.

WERKPLAATSEN

Midden in de pandemie, na een lockdown-periode van zes weken, zijn de werkplaatsen op de academie weer opengegaan voor eindexamenstudenten. Er is met een extern bureau gekeken naar routing en aantallen in relatie tot de 1,5 meter maatregel en in samenspraak met de werkplaatsbeheerders is gewerkt aan de realisatie van een veilige inrichting van de werkplaatsen en uitvoering van de werkzaamheden. Daar waar nodig is de werkwijze aangepast.

In april 2020 is de wens tot gebruik van de werkplaatsen door de eindexamenkandidaten van zowel de bachelor als de master geïnventariseerd. Resultaat hiervan was inzicht in de aard en omvang van de vraag, waardoor de werkplaatsen gericht begeleiding en aanwezigheid van de studenten in de werkplaatsen konden inplannen. De werkplaatsbeheerders hebben de werkplaatsen in tegenstelling tot andere jaren tot halverwege augustus opengehouden en zijn na een korte vakantie eerder opengegaan, waardoor alle studenten in staat waren werk te maken en te presenteren op het eindexamen dat eind augustus op de academie plaatsvond. Vanaf september startte het studiejaar met 50% bezetting en om het gebruik van de werkplaatsen vanaf de start goed beheersbaar te houden in gebruik en bezetting is er door ICT een reserveringssysteem ingericht in Bookings. Studenten kunnen door middel van het boeken van timeslots in een bepaalde periode, per werkplaats, werktijd in de werkplaatsen inboeken.

Vanwege COVID-19 zijn vanaf september de openingstijden aangepast en meer verspreid over de week en avond om zo de capaciteit van de werkplaatsen optimaal in te kunnen zetten. Daarnaast hebben we in 2020 opnieuw, onder andere met behulp van een bijdrage uit de kwaliteitsafspraken, iets kunnen uitbreiden in uren in een klein aantal werkplaatsen.

Eind november is een nieuwe medewerker aangesteld, Coordinator of Matter, die in samenwerking met de werkplaatsen de mogelijkheid tot optimalisatie van het aanbod in de werkplaatsen in relatie tot de vraag tot gebruik van individuele studenten en onderwijsafdelingen (projecten/workshops – bachelor & master) heeft onderzocht met als doel knelpunten en mogelijkheden (onder andere capaciteit & planning) ten tijde van beoordelingen en het eindexamen in 2021 beter in beeld te brengen.

Er is in 2020 ook weer geïnvesteerd in vervanging en uitbreiding van de apparatuur in de werkplaatsen Mode, Edelsmeden en de Weverij, maar voornamelijk is geïnvesteerd in ICT middelen. Bij de computerwerkplaats en de fotografiewerkplaats is verouderde hardware vervangen. De oude hardware wordt elders binnen de academie ingezet. Bij de workshop Video Editing zijn nieuwe servers geplaatst.

2.3 Vooruitblik 2020

VOORUITBLIK 2021

In 2021 willen we, ondanks dat corona dan nog steeds aanwezig zal zijn, weer verder met het realiseren van de beleidsambities. Zo willen we de kwaliteitsafspraken conform planning verder uitvoeren en ontwikkelen. Met een positieve beoordeling van de minister kunnen we voorwaarts. Verder zal de aandacht uitgaan naar het aanstellingsbeleid. Door de vertraging die er in 2020 heeft plaatsgevonden willen we in 2021 grote stappen zetten richting een herijking van het aanstellingsbeleid. We bespreken de rapportage met de Medezeggenschapsraad tijdens een heidag die gepland staat in februari. Ook met de hoofddocenten van de bachelor en master willen we het rapport bespreken. Voorts wordt er in 2021 verder gewerkt aan het nieuwe bestuurlijke model, waar CvB, RvT en MR gezamenlijk in optrekken. De diversiteits- en inclusiviteitsambities zullen we samen met Unsettling verder gaan realiseren. We kijken uit naar de plannen die de onderwijsafdelingen aan het ontwikkelen zijn. In 2021 zal er ook gewerkt worden aan het herijken van de meerjarenbegrotingsontwikkeling en het verbeteren van de liquiditeitspositie. Naast deze trajecten wordt er in 2021 verder gewerkt aan de reguliere onderwijs- en onderzoeksactiviteiten.

VOORUITBLIK CORONACRISIS

Vanuit de coronacrisis bouwen we aan een stevig systeem voor ons onderwijs en het welzijn van de studenten. Het belang van goede (mentale) ondersteuning van (kwetsbare) studenten is eens te meer duidelijk geworden. Dit was al als prioriteit in het Instellingsplan benoemd. Diverse initiatieven hebben wij versterkt, beter onder de aandacht gebracht en verankeren we in de langetermijnstructuren. De financiële positie van studenten is uiterst kwetsbaar gebleken. Veel jongeren/studenten werkten als bijbaan in de horeca of met flexcontracten. Velen verloren hun inkomsten en niet iedereen heeft voldoende vangnet. Landelijke ontwikkelingen rondom collegegelden wijzen erop, waaronder de Wet taal en toegankelijkheid, dat studeren alleen maar duurder zal worden. Zeker in combinatie met de stijgende prijzen van het leven in Amsterdam is het een aandachtspunt voor ons. We willen dan ook toewerken naar een vorm om financieel kwetsbare studenten van buiten de EU financieel te kunnen ondersteunen. We kijken in 2021 naar de maatregelen die we hebben moeten treffen en welke van meerwaarde zouden kunnen zijn om te behouden. Bijvoorbeeld de digitale toelatingsprocedure waarvan we willen onderzoeken wat het oplevert om die te continueren in een online vorm. Ook gaan we kijken naar hoe we de positieve kanten van thuiswerken en digitaal overleggen om kunnen zetten naar nieuwe werkstructuren.

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

3. Onderwijs en onderzoek

3.1 Onderwijsaanbod

3.1.1 Onderwijsaanbod bacheloropleidingen

De Gerrit Rietveld Academie verzorgt de bacheloropleiding Beeldende Kunst en Vormgeving met twaalf afstudeerrichtingen: Beeldende Kunst, Audiovisueel, Keramiek, Glas, Beeld en Taal, Fotografie, Grafisch Ontwerpen, Modevormgeving, TXT (textiel), designLAB, Architectonische Vormgeving en Edelsmeden. Alvorens te kiezen voor een van de afstudeerrichtingen doorlopen de studenten het algemeen vormende Basisjaar.

Deeltijdopleiding Gerrit Rietveld Academie (DOG-time)

Naast de voltijdopleiding biedt de academie studenten de mogelijkheid om in deeltijd een diploma te verkrijgen. DOG-time, zoals deze opleiding heet, duurt vijf jaar en heeft een tweejarige propedeuse. In de propedeuse maken studenten onder meer kennis met de verschillende aspecten van de vakdisciplines. Na de propedeuse kunnen de studenten de keuze maken voor de deeltijdopleidingen (Fine Arts of Design specialisaties): Expanded Painting (EP) en Instabiele Media (IM).

Afdelingsoverschrijdend aanbod bacheloropleidingen – Studium Generale

Studium Generale Rietveld Academie voorziet in een schoolbreed theorieaanbod. Het programma van het Studium Generale is verplicht voor de studenten van het Basisjaar en die van het eerste en tweede vakjaar. De Gerrit Rietveld Academie acht het van groot belang dat studenten niet slechts zijdelings met een theoretische vraagstelling in aanraking komen, maar ervaren hoe verdieping van kennis door middel van een gevarieerd aanbod uiteindelijk leidt naar een gefundeerd persoonlijk oordeel. Naast de theoretische verdieping en reflectie vervult het Studium Generale ook een andere rol. Het is hét moment voor sprekers, curatoren en studenten om elkaar te ontmoeten en kennis uit te wisselen. Dit wordt dan ook door alle partijen als zeer waardevol ervaren.

In 2019–2020 richtten Studium Generale en de daarmee samenhangende tentoonstelling Rietveld Uncut zich onder de titel *Relating (to) Colour* op de geschiedenis(sen), politiek en perceptie(s) van kleur. Na een uitgebreid voorbereidend programma op de academie werd juist een week voor het afsluitende conferentie-festival in Stedelijk Museum Amsterdam de eerste lockdown afgekondigd. Vluchten zijn halsoverkop omgeboekt, omdat gasten en sprekers niet meer konden reizen. Hun bijdragen zijn later in verschillende digitale vormen bij studenten terechtgekomen. De leesgroepen en workshops werden verlengd en hebben tot aan het zomerreces plaatsgevonden.

Een tweede langlopende samenwerking, The Art of Critique, tussen het Frans Hals Museum in Haarlem en Studium Generale is voortgezet als digitale omgeving waarin bevestigd wordt wat een hedendaagse praktijk van institutionele kritiek is. De digitale omgeving bleef ook na de heropening van het museum bestaan naast de fysieke tentoonstelling.

Rietveld Uncut vond gelijktijdig met de conferentie van Studium Generale plaats. Vanwege de maatregelen om verspreiding van het coronavirus te voorkomen, kon de tentoonstelling Rietveld Uncut niet in het Stedelijk Museum Amsterdam plaatsvinden en hebben de deelnemers digitale vertalingen van hun projecten gemaakt. Reactie van Rein Wolfs, directeur Stedelijk Museum Amsterdam, hierop: 'De studenten van de Rietveld Academie en de curatoren van Rietveld Uncut hebben heel snel weten te schakelen om van offline online te maken. Dat hun werk daardoor toch een platform heeft gekregen, vinden wij van het Stedelijk een geweldig statement. Met de actualiteit verschuift voor één keer het medium.' Het was natuurlijk teleurstellend dat de exposanten het reguliere museumbezoek misliepen. Vanuit Public Rietveld is met extra inspanning gezorgd voor een bredere online zichtbaarheid van de tentoonstelling. De tentoonstelling werd vermeld in bijna alle landelijke en regionale media zowel papier als digitaal, zoals de Volkskrant, Het Parool maar ook de meer gespecialiseerde kunstmedia als Metropolis M en Trendbeheer.

3.1.2 Onderwijsaanbod masteropleidingen

Vijf masteropleidingen

Het masteronderwijs van de Gerrit Rietveld Academie wordt verzorgd door het Sandberg Instituut. Het instituut biedt de volgende opleidingen aan: Fine Arts,

Dirty Art Department (Vrije Vormgeving), Think Tank of Visual Strategies (Design), Studio for Immediate Spaces (Interieur Architectuur) en Critical Studies.

De tweejarige onderwijsprogramma's bestaan uit een samenhangend geheel van seminars, lezingen, workshops, studiobezoek, ontwikkeling en realisatie van collectief en individueel praktijkwerk en het schrijven van een thesis. Studenten krijgen de ruimte eigen bijdragen te leveren aan de ontwikkeling van het programma. Afdelingen delen zoveel mogelijk informatie over lezingen en workshops die openstaan voor derden. Daarnaast kunnen studenten vanuit alle programma's deelnemen aan facultatieve onderdelen van andere programma's of inter-extra curriculaire aanbod. Regelmatig vinden op de afdelingen programma-evaluaties plaats in een rondetafelgesprek tussen hoofden, studenten en Sandberg stafleden. Dit is aanvullend op de anonieme surveys die onder studenten en medewerkers worden afgenomen.

Tijdelijke (kortlopende) masterprogramma's

Het instituut biedt sinds 2011 tijdelijke masterprogramma's aan, georganiseerd rond specifieke artistieke, educatieve en soms maatschappelijk urgente thema's. Deze programma's worden ontwikkeld door externe professionals die zich met deze thema's in hun praktijk bezighouden.

Overzicht:

PERIODE	PROGRAMMA	ONDERWERP	HOOFD(EN)
2011–2013	VacantNL	Leegstand	Bureau RAAAF – Erik en Ronald Rietveld
2013–2015	Material Utopias	Herdefinieert de relatie tussen materiaal en concept.	Louise Schouwenberg
2013–2015	School of Missing Studies	Kunst irt veranderend publiek domein	Bik van de Pol
2014–2016	Cure Master	Kunst irt gezondheid(-szorg)	Martijn Engelbregt TAAK – Theo Tegelaers
2014–2016	Designing Democracy	Design irt democratie	XML Max Cohen de Lara, David Mulder van
2014–2016	System D Academy	Informeel, zelf-organiserende systemen als alternatief voor het overheersende rationele, statische en geformaliseerde denken. Doel is kruispunten tussen het formele en informele te vinden en te visualiseren	Melle Smets, Cynthia Hathaway
2015–2017	Fashion Matters	Onderzoekt nieuwe mogelijkheden van ontwerp en productie als alternatief voor de hyper-cyclus in de mode-industrie	Christophe Coppens
2015–2017	Materialisation Art & Design	Onderzoekt verband materiaal, medium en idee-ontwikkeling	Herman Verkerk, Maurizio Montalti

2016–2018	Reinventing Daily Life	Onderzoekt de relatie uitvoerende kunsten tot het dagelijks leven	Thomas Spijkerman
2016–2018	Master of Voice	Onderzoekt 'de stem' als een breder begrip en artistieke discipline	Lisette Smits
2017–2019	Shadow Channel	Radicaal maatschappelijk geëngageerde benadering van bewegend beeld op gebied van film, design en propaganda	Juha van 't Zelfde
2017–2019	Radical Cut Up	Onderzoekt de cut-up irt creativiteit en productie	Lukas Feireiss
2017–2019	Design of Experiences	Leren situaties te construeren, ervaringen te ontwerpen om sociale dromen, acties, machtsverschuivingen binnen instellingen, bedrijven en overheden te realiseren	Nelly Ben Hayoun
2018–2020	Challenging Jewellery	Onderzoekt als groep de menselijke behoefte gericht op objecten en schoonheid	Bless
2018–2020	The Commoners' Society	Onderzoekt de nieuwe metropool gericht op sociale actie en gelijke kansen	Lilet Breddels/ Alicia Framis
2019–2021	Resolution	Richt zich op de toekomst van bewegend beeld. Sequel van Shadow Channel	Juha van 't Zelfde
2019–2021	Approaching Language	Onderzoekt taal als materie	Marieke Barnas/Ilse van Rijn
2020–2022	F for Fact	Wil verhalen ontwikkelen door te kijken naar bestaande voorstellingen van de werkelijkheid door een artistieke lens ism kennisinstituten	Barbara Visser
2020–2022	Disarming Design	Wijdt zich aan ontwerppraktijken in situaties van onderdrukking en handelt op het kruispunt van ontwerp, ambachten, poëzie, pedagogie en politiek	Annelys de Vet
2021–2023	Blacker Blackness	Leren situaties te construeren, ervaringen te ontwerpen om sociale dromen, acties, machtsverschuivingen binnen instellingen, bedrijven en overheden te realiseren	Nelly Ben Hayoun
2021–2023	Ecologies of Transformation	Onderzoekt hoe we kunst en belichaming kunnen integreren om wegen naar maatschappelijke verandering te bewerkstelligen	Camille Barton

Graduation Show campaign, photo Franz Müller Schmidt

3.1.3 Activiteiten en projecten

Activiteitenprogramma Bacheloropleiding

Naast het reguliere lesprogramma krijgen studenten de gelegenheid te participeren in afdelings- en academiebrede activiteiten en projecten. Activiteiten worden deels gefinancierd uit de reguliere middelen, aanvullend worden middelen verworven en worden bijdragen in natura geleverd door projectpartners.

Activiteitenprogramma Masteropleiding

Naast de bekostiging door het ministerie van OCW worden regelmatig aanvullende middelen gevonden om extra activiteiten te financieren. Het afgelopen jaar is door verschillende partijen financiële ondersteuning/sponsoring geboden ten behoeve van activiteiten van de masteropleidingen: Instituut voor Beeld & Geluid, Culturele podia Amsterdam, Bureau Broedplaatsen, BPD en Disarming Design for Palestine.

3.2 Kennisontwikkeling en onderzoek

3.2.1 Ontwikkelingen onderzoek Gerrit Rietveld Academie

Door onderzoek expliciet als een pijler van de instelling te formuleren is er een impuls gegeven aan de inspirerende en innovatieve onderzoekscultuur waarmee de Gerrit Rietveld Academie altijd al wordt geassocieerd. De onderzoeksactiviteiten zijn inmiddels breder ingebed in de academie; ze worden gestimuleerd door ze ruimer te faciliteren. In 2020 is er toegewerkt naar een overkoepelende, heldere en effectieve onderzoeksstructuur die dit beleid ook in de toekomst mogelijk maakt. Op algemeen niveau heeft de CvB-onderzoekstafel zich hier op gericht en is er een ondersteunend bureau opgericht waar alle onderzoeksgerelateerde taken worden georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd. Van de drie onderzoeksgebieden of -eenheden die onder de onderzoekstafel vallen is LAPS/De stad nauwer betrokken bij de bacheloropleiding en zijn AI en Materialen meer gericht op de masterstudent. Op termijn moeten de onderzoeksgroepen zich op gelijke wijze verhouden tot de bachelor- en masteropleidingen.

Ook is er dit jaar meer richting gegeven aan het beleid voor nieuwe onderzoeksactiviteiten. Zo heeft de CvB-onderzoekstafel personen van binnen en buiten de academie uitgenodigd om initiatieven aan te dragen. Het idee is dat deze voorstellen de potentie hebben om zich te ontwikkelen tot een onderzoeksgroep. Zo is er in 2020 gewerkt aan een Impuls projectaanvraag voor de ontwikkeling van de Materiaal-cel en Eco-cel en de verbinding tussen onderzoek en onderwijs. Daarnaast is er in 2020 een boek

gepubliceerd in samenwerking met Gabriëlle Kennedy en Valiz dat een brede inzage geeft in de door studenten gedragen onderzoeksonderwerpen. Op deze manier ontstaan zogenaamde 'onderzoekscellen', de kiem van een onderzoeksgroep rondom een bepaald thema. Deze zouden kunnen uitgroeien tot een lectoraat.

Het is belangrijk om te vermelden dat in al deze nieuwe ontwikkelingen het bestaande lectoraat LAPS en de bijbehorende expertise zijn gewaarborgd en er gelijktijdig wordt gewerkt om deze een nieuwe plek te geven binnen de reorganisatie van het onderzoek. Voortbordurend op de opgebouwde kennis, tegemoetkomend aan de interesse van studenten voor de stad als plek van maatschappelijke ontwikkeling en in antwoord op de komst van een nieuwe lector, zal het lectoraat niet alleen anders gaan functioneren binnen de instelling, maar ook mogelijk inhoudelijk opnieuw worden ingevuld. Eventuele wijzigingen van richting zullen in eerste instantie worden onderzocht in de vorm van een eerdergenoemde 'ontwikkelcel' die naast LAPS zal worden ingericht.

Rekening houdend met de capaciteit van een kleinschalige academie vertrouwen we op een geleidelijke en constructieve, effectieve en positieve ontwikkeling van de ingezette veranderingen. Dankzij de nieuwe onderzoeksstructuur zullen volgende stappen in het nieuwe interne en externe onderzoeksbeleid mogelijk worden de komende tijd. De bouwstenen zijn gelegd, zo zal blijken uit het brede palet aan onderzoeksactiviteiten waarin de nieuwe opzet reeds heeft geresulteerd.

Graduation Show campaign, photo Anne-Laure Ruffin

IN/Search RE/Search

Illustratief voor de bottom-up approach is het boek *IN/Search RE/Search. Imagining Scenarios Through Art and Design* (2020), samengesteld door journaliste Gabriëlle Kennedy. Oktober 2020 is het boek gepubliceerd in samenwerking met Valiz. Beginnend met projecten van studenten draagt de publicatie onderwerpen aan die leven binnen de gemeenschap van de Gerrit Rietveld Academie, variërend van de klimaatcrisis en de grenzen van taal tot gender en geweld en vragen over ras. Elk project wordt in beeld gebracht en kort toegelicht. De aan de thema's en projecten gewijde hoofdstukken worden afgesloten met een beknopte reflectie van een wetenschapper. Het begint met een grondige bevraging van wat onderzoek nog meer kan behelzen wanneer het (praktijk)kennis ontwikkelt - kennis die het mogelijk maakt de waarheden en werkelijkheden te interpreteren van de eenentwintigste eeuw. Het onderzoek naar deze vragen zal Gabriëlle Kennedy de komende periode voortzetten binnen Sandberg Research.

Lectoraat Art and Public Space

De lector heeft als opdracht: het initiëren en begeleiden van onderzoek en onderzoekgericht onderwijs binnen de Gerrit Rietveld Academie op het gebied van kunst en publieke ruimte én het stimuleren van de ontwikkeling van een nieuwe visie op dit gebied. De taken van de lector zijn:

- Een theoretisch en methodologisch kader stellen, waarbinnen docenten en studenten van de Gerrit Rietveld Academie kunnen participeren in het onderzoek. Daarbij staat met name de vraag naar de aard van artistic research centraal.
- Het organiseren en managen van de kenniskring en daarmee het bevorderen van multidisciplinaire samenwerking tussen studenten en docenten van de participerende instellingen, kunstenaars, wetenschappers, opdrachtgevers en overheden.
- Het organiseren van manifestaties (symposia, tentoonstellingen e.d.) die het onderzoek maatschappelijk hanteerbaar maken en de publieke discussie bevorderen.
- Het genereren van publicaties over kunst in de publieke ruimte.

In het onderzoek van de lector en de kenniskring spelen drie thema's een belangrijke rol:

1. de betekenis en functie van de publieke ruimte;
2. de relatie tussen kunst, kunstenaars en publiek;
3. de ontwikkeling van nieuwe visies op kunst en publieke ruimte.

In het afgelopen jaar is het team van het lectoraat gewijzigd. Merel Driessen is eind januari 2020 vertrokken en opgevolgd door Joyce Drosterij als coördinator onderzoek. Tevens is zij voor financiën verantwoordelijk. Michelle Schulkens van

communicatie en publiciteit is in de zomer van 2020 opgevolgd door Christie Bakker. Rosanne Jonkhout was in 2020 de projectmedewerker en coördinator voor de begeleiding van onderzoeksprojecten.

Daarnaast werd in het afgelopen jaar intensief samengewerkt met het Sandberg Instituut en vond er zeer regelmatig overleg plaats met het CvB. Daarbij ging het zowel om het opstellen van onderzoeksaanvragen, het opzetten van speciale onderzoekstrajecten zoals de fellows en de CrD, als het opzetten van een overkoepelende structuur voor onderzoek.

Missie Lectoraat Art & Public Space / De stad

In de afgelopen periode is de focus van het lectoraat verschoven als gevolg van cultuurpolitieke veranderingen, beleidsmatige ontwikkelingen en in reactie op opmerkingen in het rapport naar aanleiding van de vorige visitatie. In dat laatste verslag werd de vraag gesteld wat het onderscheid was tussen openbare ruimte en het publieke domein. In lijn met wat Isabelle Stengers formuleert als een 'ecologie van praktijken' (ecology of practices, 2005) staat in het onderzoek van het lectoraat de verhouding tussen die twee begrippen centraal. Openbare ruimte is de vormgegeven ruimte waarin het menselijk handelen zich afspeelt/kan afspeelen; het publieke domein is het handelingsperspectief dat in die ruimte geboden wordt: wie kan wat doen? Welke interacties zijn er mogelijk? Na een belangrijke bijdrage te hebben geleverd aan het onderzoek naar, de theorie aangaande en het discours over kunst in de openbare ruimte, zowel nationaal als internationaal, heeft het onderzoek van het lectoraat zich in toenemende mate toegespitst op openbaarheid en publieke ruimte in meer algemene zin. De rol van kunst en ontwerp staat daarin nog altijd centraal. Ook blijft het lectoraat fungeren als onmisbaar kenniscentrum op het gebied van kunst en openbare ruimte. De aandacht gaat echter meer uit naar de condities die het publieke domein bepalen en de eisen en verwachtingen ten aanzien van openbaarheid en publieksbereik die aan kunst worden gesteld. De nieuwe richting van het lectoraat komt allereerst tot uitdrukking in een aantal publicaties, maar ook in onderzoeksprojecten.

In antwoord op de veranderende sociale, politiek-economische, technologische en ecologische structuren en urgenties in het stedelijke landschap is de kennis opgedaan en verzameld door het lectoraat Art & Public Space recent ingezet om het lectoraat te herformuleren in een instituut waar deze complexiteit van de stad in bredere zin wordt onderzocht. Dit zal leiden tot een andere naam voor het lectoraat: De Stad. Het is de missie van het lectoraat om kunstenaars en vormgevers in staat te stellen onderzoek te doen naar nieuwe vormen van samenleven in de stad en de invloed van nieuwe technologieën hierop. Om dit te faciliteren zijn we langdurige samenwerkingsverbanden aangegaan met instituten, zoals Casco, de Universiteit van Amsterdam en de Waag, waardoor deze alternatieve manieren van samenleven en samenwerken ook op institutioneel niveau worden uitgezet en ontwikkeld.

Het onderzoeksprofiel sluit goed aan bij de algemene missie van de instelling om enerzijds onderzoek te stimuleren als

onderdeel van de artistieke praktijk en anderzijds nieuwe vormen van kennis te genereren in antwoord op urgente maatschappelijke problemen. Steeds vaker beschouwen kunstenaars en onderzoekers het bestuderen van maatschappelijke verhoudingen als hun taak. Van oudsher ondersteunt en stimuleert het lectoraat onderzoek dat reflecteert op deze rol van kunst en ontwerp in het publieke domein. Maar in toenemende mate stelt het ook onderzoek centraal van kunstenaars en ontwerpers naar het publieke domein, onderzoek dat vaak een interveniërend karakter heeft. Door de resultaten van deze beide vormen van onderzoek te verspreiden draagt het lectoraat bij aan kennis en inzicht over het functioneren van kunst in de samenleving, maar het genereert ook nieuwe inzichten over de inrichting van het publieke domein.

In de huidige kunstpraktijk speelt onderzoek een grote rol: onderzoek dat leidt tot een kunstwerk, maar ook onderzoek dat een zelfstandig deel uitmaakt van het kunstwerk. Als gevolg van de Bologna-akkoorden in 2000 is onderzoek in de kunsten gelijkgeschakeld aan wetenschappelijk onderzoek. De onderzoekseenheid beschouwt het als deel van haar missie om deze ontwikkeling kritisch te volgen, te ondersteunen en concreet te stimuleren. Met dit doel hebben we in 2010 een tweede onderzoeksgroep/kenniskring opgericht die onder de titel Making Things Public (MTP) onderzoekers die een promotietraject volgen of werken aan de opzet ervan begeleidt. Daarnaast hebben we, geïnstigeerd door het College van Bestuur, een nieuw onderzoekstraject opgezet in het kader van het derde cyclus-onderwijs: Creator Doctus (CrD). De pilot startte in januari 2017. Een andere vorm van derde cyclus-onderwijs is het professional doctorate (PD), dat hbo-breed in ontwikkeling is.

We nemen eraan deel en proberen er tevens het CrD-traject in te voegen. Door deze initiatieven kan de lijn bachelor – master – derde cyclus binnen de instelling worden doorgetrokken, waardoor onderzoek binnen de Gerrit Rietveld Academie nog beter is geborgd en kan worden begeleid.

Gebeurde de ontwikkeling en begeleiding van het derde cyclus-onderwijs aanvankelijk hoofdzakelijk door de lector – met succes – in de reorganisatie zijn meerdere deskundigen betrokken bij deze opdracht en valt zij onder de ‘algemene’ onderzoeksstructuur. Zo wordt er momenteel onderzocht door twee senior onderzoekers, deels ondersteund door een Impuls subsidie, hoe docenten en masterstudenten kunnen worden begeleid en opgeleid in de derde cyclus. Bestudeerd wordt hoe de doorwerking van onderzoek naar onderwijs kan worden verstevigd, en welke vorm derde cyclus-onderzoek kan aannemen en welke voorwaarden daarvoor nodig zijn. Op basis hiervan wordt een plan ontwikkeld voor de mogelijke opleiding van masterstudenten en docenten binnen het derde cyclus-onderwijs, waarin het meersporentraject (PhD, PD en CrD) wordt meegenomen. Door de reorganisatie van onderzoek binnen de academie en recente, landelijke ontwikkelingen wordt de vraag naar het derde cyclus-onderwijs, de ontwikkeling en de implementatie ervan een verantwoordelijkheid van de gehele academie: de meta-discussie over artistiek onderwijs wordt op een algemener niveau gevoerd.

Het kunstonderzoek kent geen pendant in het academische veld. Voor lectoren verbonden aan het kunstonderwijs, met name Nederlandse lectoren van de zogenaamde eerste generatie, was het dan ook lange tijd logisch en noodzakelijk dat zij zich naast hun specifieke werkveld bogen over de

Opening Graduation Show by Geo Wyeth, photo Anna Lenartowska

aard van het kunstonderzoek. Het lectoraat beschouwd dit als een belangrijk onderdeel van haar missie, en nog altijd, zoals blijkt uit de tijd die de lector in de afgelopen periode heeft gestoken in het nationale debat over artistiek onderzoek en in het lokaal, nationaal en internationaal ontwikkelen van het CrD-model als een derde cyclus-onderzoekstraject voor kunstenaars en vormgevers. Maar organisatorisch is een stap gezet door de vraag naar de aard van artistiek onderzoek een verantwoordelijkheid van de gehele academie te laten zijn, zoals gezegd. We streven er tevens naar de inmiddels verkregen status van artistic research ook door tweede geldstromen erkend te krijgen. Daarnaast is in het artistieke veld de afgelopen periode een tendens bespeurd waarin diezelfde kwestie – de interne tegenstelling tussen onderzoek naar de openbare ruimte/het publieke domein en naar de aard van artistiek onderzoek – vanuit en in de artistieke praktijk wordt besproken: door onderzoek dat interveniërend van karakter is, waarin en waardoor kunstenaars en ontwerpers zich uitspreken over de context waarin zij opereren, alsmede over de vormen en effecten van artistiek onderzoek. Deze specifieke methoden van artistiek onderzoek willen we verder ontwikkelen de komende tijd.

Het lectoraat ondersteunt haar missie door:

1. Het verwerven van kennis en inzicht op het gebied van kunst, openbare ruimte/publieke domein en de stad door middel van onderzoek in opdracht van het veld en op eigen initiatief.
2. Het verspreiden van kennis en inzicht over kunst openbare ruimte/publieke domein en de stad ten bate van het beroepsveld en de samenleving middels publicaties, lezingen, symposia en tentoonstellingen die een zo breed mogelijk publiek willen bereiken.
3. Het vormen van een zowel regionaal, landelijk als internationaal netwerk als platform voor onderzoek en uitwisseling van ideeën, op het gebied van kunst openbare ruimte/publieke domein en de stad door het aangaan van samenwerkingsverbanden met andere organisaties en kennisinstellingen op dit terrein.
4. Het verbeteren van het onderwijs door het maken van afspraken over de integratie van het verrichte onderzoek en het versterken van het theorieonderwijs middels het verbeteren van onderwijsprogramma's (een taak die in de nieuwe organisatie mede gedragen zal worden door andere aan de academie verbonden onderzoekers).
5. Het professionaliseren van docenten van de academie door het stimuleren van onderzoek en het testen van modellen van artistiek onderzoek, om zo beter te kunnen bepalen wat onderzoek kan opleveren (een taak die in de nieuwe organisatie mede gedragen zal worden door andere aan de academie verbonden onderzoekers).
6. Het (mede) uitwerken van een experimenteel derde cyclus-onderzoekstraject.

Zoals aangegeven staan er verreikende veranderingen op stapel voor het lectoraat LAPS. De enorme expertise die door de jaren heen is opgebouwd moet worden geborgd met het vertrek van de huidige lector. Een nieuwe lector moet worden aangezocht en met diegene zal een nieuwe missie worden geformuleerd. In het licht van de reorganisatie werd al een aantal meer algemene ondersteunende taken afgesplitst. Ook de nieuwe lector zal een belangrijke rol blijven spelen in 'de algemene laag' bij de beleidsontwikkeling en -uitvoering, en in de interne en externe representatie. De intentie om de herarticulatie in termen van De Stad te beginnen vanuit een kleinere onderzoeksgroep of 'cel' onder leiding van de nieuwe lector functionerend naast het LAPS, maakt het mogelijk de urgentie van het lectoraat opnieuw te formuleren, passend bij het profiel van de komende lector. Het nieuwe potentieel van de onderzoeksgroep zal vervolgens worden uitgezet in samenwerking met de bachelor- en masteropleidingen die zich op ruimte, de stad en urban design richten.

MAKING THINGS PUBLIC

In het kader van de groeiende nadruk op onderzoek in de kunsten is het onderzoeksprogramma onder de titel Making Things Public (MTP) in 2020 voortgezet. Dit programma, waarin methodische discussies over artistic research en het aanleren van vaardigheden voor derde cyclus-onderzoek centraal staan, vormt het kader voor de begeleiding van een beperkt aantal PhD-onderzoekers en andere gevorderde onderzoekers die een PhD aan het voorbereiden zijn, deels intern en deels extern. Steeds meer kunstenaars en ontwerpers kiezen de mogelijkheid een – al dan niet gefinancierd – promotietraject te volgen. De Gerrit Rietveld Academie stelt in het kader van loopbaanontwikkeling en professionalisering sommige docenten in staat een deel van hun tijd hieraan te besteden, met behoud van salaris. De MTP-groep, die begeleid wordt door senior onderzoeker Paula Albuquerque sinds begin december 2019, dient naast het genereren van kennis en inzicht ook voor ondersteuning van dit traject in de vorm van uitwisseling van ervaring, het presenteren van onderzoeksresultaten, en het financieel mogelijk maken van congresbezoek in het buitenland.

KENNISKRING

Het doel van de Kenniskring is het stimuleren van onderzoek bij docenten van de opleidingen, zodat zij deze ervaring kunnen verwerken in hun lespraktijk. Om het proces van de onderzoekers beter inzichtelijk te maken en bij te houden werden er in 2020 structurele traject gesprekken gevoerd.

In de kenniskring spelen drie thema's een belangrijke rol:

1. de betekenis en functie van de publieke ruimte;
2. de relatie tussen kunst, kunstenaars en publiek;
3. de ontwikkeling van nieuwe visies op kunst en publieke ruimte.

FELLOWS

De Gerrit Rietveld Academie en het Sandberg Instituut hebben in 2018 het Research Fellowship-project opgezet. Dit project ondersteunt medewerkers, alumni en derden bij de

ontwikkeling van hun artistieke praktijk op het gebied van onderzoek. Elk jaar wordt er een open oproep gedaan aan de onderwijsafdelingen om onderzoeksvoorstellen in te dienen. Het resultaat van dit traject is een kwaliteitsimpuls voor het onderwijs door het onderzoeksportfolio uit te breiden in nauwe samenhang met het onderwijs, en het onderzoek binnen de academie meer zichtbaar te maken.

Voor het academische jaar van 2019/2020 werd een tweede groep fellows gevormd. Voor de bachelor geldt dat er uit de door de afdelingen voorgestelde kandidaten vier fellow-projecten werden geselecteerd door een daarvoor ingestelde commissie. Dat waren projecten van de volgende Rietveld fellows: Marie-Ilse Bourlanges & Elena Khurtova, Emilio Moreno, Hans Muller en Bernardo Zanotta. Zij werden begeleid door Paula Albuquerque en Jeroen Boomgaard. De resultaten van deze fellows werden in oktober aan de Rietveld gemeenschap gepresenteerd in de vorm van een online symposium, samen met de fellows van het Sandberg Instituut. Een publicatie komt uit in 2021.

Voor het academische jaar van 2020/2021 is een derde groep fellows geselecteerd, opnieuw op voordracht van de afdelingen en uitgekozen door een daarvoor ingestelde commissie. Deze groep vanuit de bachelor bestaat uit David Bennewith met Noha Ramadan en met Swani Vinton, Nina Glockner, Oskar Johanson, Jeroen Kramer en Mo Veld met Mika Perlmutter. Dit jaar wordt er meer nadruk gelegd op het ondersteunen van de wederzijdse beïnvloeding tussen de fellowship-projecten en het onderwijs binnen de afdelingen. Daartoe zijn gesprekken met de fellows. Meerdere fellows hebben de intentie om workshops te organiseren met studenten van de afdeling; Nina Glockner heeft in 2020 verscheidene workshops gefaciliteerd met de studenten in de keramiek afdeling, David Bennewith, Noha Ramadan en met Swani Vinton hebben hun workshops uitgesteld tot in 2021 in verband met de COVID-19 richtlijnen. Zoals eerder genoemd is er samen met het Sandberg Instituut gewerkt aan een nieuwe organisatie van het onderzoek, waarbij drie voorname 'onderzoekcellen' zijn opgezet en worden uitgewerkt. Van elke kandidaat is gevraagd om diens voorstel te laten aansluiten bij een van deze cellen. Afhankelijk van het onderzoeksgebied zijn de belangrijkste begeleiders voor de fellowship-projecten:

Flavia Dzodan voor Kunstmatige Intelligentie, Jeroen Boomgaard voor De Stad en Louise Schouwenberg voor Materiaal. Daarnaast kan Paula Albuquerque worden geraadpleegd voor methodologische vragen en kan een externe adviseur worden uitgenodigd voor gespecialiseerde feedback.

3.2.2 Onderzoeksprojecten met middelen uit tweede en derde geldstroom

COMMONING ZEEBURGEREILAND

Het Lectoraat heeft in 2018 een KIEM-subsidie ontvangen van het Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA voor het project Commoning Zeeburgereiland. De subsidie is aangevraagd voor verkennend onderzoek om in gezamenlijkheid (met meerdere partners) een artistiek

Thesis Award, photo Franz Müller Schmidt

onderzoeksplan te schrijven. In het voorjaar van 2019 werd op basis van dit vooronderzoek een aanvraag ingediend bij NWO/SIA in het kader van de Smart Cultures regeling. Deze aanvraag, met als titel, *Contemporary Commoning: Investigating the role of art and design in creating spaces for public action*, werd in de zomer van 2019 gehonoreerd. In dit onderzoek is de Gerrit Rietveld leidend in een coalitie waarvan ook de Universiteit van Amsterdam, Waag, en Casco deel uitmaken, en die ondersteund wordt door BPD Development en Nautilus. Het onderzoeksteam is in het voorjaar van 2020 voor een periode van twee jaar van start gegaan, en bestaat uit René Boer van Failed Architecture als coördinator, RAAAF als onderzoekers namens Rietveld, Suzanna Tomor als postdoc namens UvA en Socrates Schouten namens Waag. De begeleiding van het onderzoek is in handen van Jeroen Boomgaard namens Rietveld en Claartje Rasterhoff namens UvA/UM. Contemporary Commoning is van start gegaan in maart 2020, praktisch tegelijkertijd met het begin van de pandemie. Vanzelfsprekend is het ongeveer de slechts mogelijke timing voor het begin van dit onderzoek. Er was minder contact mogelijk met buurtbewoners en het organiseren van evenementen, zoals onder andere gepland in de grote theaterruimte van projectpartner Nautilus, was al helemaal niet aan de orde. Desondanks is ervoor gekozen het onderzoek zo veel mogelijk doorgang te laten vinden, waarbij de verschillende werkpakketten zich meer op individuele wijze dan in samenwerking met de andere werkpakketten in de

onderzoekscontext van het project, het Zeeburgereiland, gemanifesteerd hebben. De verwachting is dat er in het tweede jaar van het project genoeg mogelijk is om het onderzoek alsnog succesvol af te ronden.

SMART HYBRID FORMS

Een tweede aanvraag bij NWO/SIA in het kader van Smart Cultures, met als titel: Smart Hybrid Forms. Addressing ecological challenges by blurring the lines between biology and technology werd eveneens gehonoreerd. In dit onderzoek is de Rietveld tweede aanvrager en namens de Rietveld is Alice Smits vanaf voorjaar 2020 van start gegaan met haar onderzoek.

SKOR ARCHIEF EN BIBLIOTHEEK

Het SKOR-archief is tegenwoordig onder te verdelen in twee delen; de werkmappen en het uitgebreidere projectenarchief. Het eerste deel staat in de bibliotheek van de academie, het tweede staat in een extern depot met ideale klimaatomstandigheden voor archivering. In 2020 is kunsthistoricus Paul Kempers gestart met een diepgaand onderzoek naar de activiteiten van SKOR, met steun van het Mondriaan Fonds. Hiervoor wordt het SKOR-archief veelvuldig geraadpleegd. In 2021 heeft het projectarchief een tussentijdse bewerking gehad, alvorens het een definitieve krijgt voor de RKD. De tussentijdse bewerking heeft ervoor gezorgd dat de archieven niet alleen beter vindbaar zijn, maar ook makkelijker hanteerbaar voor de beheerder en de onderzoeker.

3.2.3

Het Lectoraat en de onderwijsorganisatie

COÖRDINATIE THEORIEONDERWIJS

In 2020 heeft het lectoraat de coördinatie van het theorieonderwijs verder begeleid. Door de beperkingen in verband met de corona-epidemie kon de jaarlijkse studiedag voor theorie docenten echter niet doorgaan. Het honoursprogramma wordt gecoördineerd door Paula Albuquerque namens de Rietveld en Dos Elshout namens de UvA. Het onderwijs wordt gegeven door Paula Albuquerque en Mariana Lanari. In 2020 werd opnieuw de Rietveld Scriptieprijs uitgereikt. De winnaar was Clémence Hilaire. Voor de prijs kon iedere afdeling een scriptie nomineren. Een vakjury bestaande uit Roos van der Lint (schrijver en kunstcriticus de Groene Amsterdammer) en Wineke van Muiswinkel (visual artist) maakte hieruit een keuze, onder voorzitterschap van Jeroen Boomgaard, de lector.

CREATOR DOCTUS (CrD)

Op initiatief van het College van Bestuur van de Gerrit Rietveld Academie begon het lectoraat in 2013 met de ontwikkeling van een nieuw onderzoekstraject voor kunstenaars, getiteld Creator Doctus (CrD), in het kader van de derde cyclus. Het project is erop gericht om een opdracht te verlenen aan een in Nederland gevestigde kunstenaar, gedurende een periode van drie jaar. Een eerste CrD

pilot van Yael Davids is een samenwerking tussen het Van Abbemuseum in Eindhoven en de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam met steun van het Mondriaan Fonds. Een tweede pilot is gestart met Femke Herregraven als kandidaat, onder begeleiding vanuit Sandberg Research – zie beschrijving onder 3.2.6.

In 2016 is kunstenaar Yael Davids door een jury geselecteerd als eerste kandidaat voor de Creator Doctus (CrD). Davids' onderzoek kent een aantal duidelijk onderscheiden, maar onderling verbonden, lijnen die samenkomen in archiefonderzoek, performance-achtig werk en de implementatie van alternatieve onderwijsmodellen. In januari 2017 begon Davids met het driejarige onderzoekstraject. Als afronding van Davids' traject zijn de bevindingen van haar onderzoek zichtbaar gemaakt in de tentoonstelling A Daily Practice in het Van Abbemuseum in Eindhoven in 2020. In september 2020 heeft Davids de uitkomsten van haar onderzoek in het openbaar verdedigd ten aanzien van een commissie bestaande uit een panel van internationale experts op het gebied van artistic research. Op basis van de resultaten en de verdediging werd haar vervolgens de titel Creator Doctus verleend. Wegens corona vond de verdediging plaats in aanwezigheid van een select gezelschap (30 personen) in de Theorietrap-ruimte en werd wegens onmogelijkheden op het gebied van buitenlandse reizen door lockdowns via een Zoom verbinding contact gehouden met een deel van de commissie. Ook werd het door een livestream mogelijk gemaakt voor anderen het evenement te volgen. De commissie bestond uit Sher Doruff (voorzitter, onder andere DAS Graduate School), Nick Aikens (VanAbbe museum), Paula Albuquerque (Gerrit Rietveld Academie/UvA, Jennifer Lacey (ENSA Lyon), Grant Watson (Londen), Franciska Zólyom (Director, Gallery for Contemporary Art Leipzig), Sruti Bala (UvA) en Flavia Dzodan (Sandberg Instituut). Jeroen Boomgaard leidde de Creator Doctus zitting.

Ook is er een langdurige samenwerking tussen de Gerrit Rietveld Academie en een aantal Europese partners om de CrD op Europees niveau te erkennen als nieuwe derde cyclus in het hoger kunstonderwijs. De huidige partners zijn onder andere EQ-Arts en Glasgow School of Art.

Namens alle Europese partners schreef EQ-Arts eind 2017 reeds een Erasmus+ aanvraag voor een strategic partnership. Het Erasmus+ Strategic Partnership Programma biedt kansen voor diverse bedrijven, publieke en private organisaties om activiteiten uit te voeren zoals het ontwikkelen, testen en implementeren van innovatieve praktijken en het erkennen en valideren van kennis, vaardigheden en competenties. De Erasmus+ aanvraag voor de CrD werd in maart 2018 ingediend en in juli 2018 gehonoreerd. Op 11 en 12 februari 2020 vond een bijeenkomst van de partners plaats in de Merz Akademie in Stuttgart.

SAMENWERKING EN ONDERZOEK OP MASTERNIVEAU

Evenals in 2019 was het Lectoraat in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam in 2020 betrokken bij de opzet en invulling van het Master Artistic Research Programma. Daarnaast begeleidde de lector een aantal studenten van de afdeling Fine Arts van het Sandberg Instituut bij het schrijven van hun eindschrijft.

3.2.4 Onderzoeksopdrachten

GEMEENTE AMERSFOORT

In opdracht van de Gemeente Amersfoort heeft LAPS-Rietveld in 2019 onderzoek verricht naar kunst in de openbare ruimte in Amersfoort. Onderzoekers Nils van Beek en Simone Kleinhout richtten zich op drie hoofdonderwerpen: de geschiedenis van kunst in de openbare ruimte in Amersfoort, de kansen die er nu liggen voor een voortzetting van beleid en een aanzet tot nieuw beleid, en het instrumentarium dat daarvoor beschikbaar en nodig is. De resultaten van het onderzoek zijn gebundeld in een overzichtelijk rapport, dat de gemeente kan gebruiken om helder en aansprekend beleid ten aanzien van kunst in de openbare ruimte te formuleren. Het rapport werd in januari 2020 opgeleverd.

PUBLIC ART KUNSTRUTES

In de zeven stadsdelen van Amsterdam zijn in 2018 speciaal voor de manifestatie Pay Attention Please! bijzondere kunstroutes uitgestippeld. Deze routes voerden door de verschillende stadsdelen en werden met veel enthousiasme ontvangen. De stadsdelen Nieuw-West, West en Noord benaderden het lectoraat in 2019 om aanvullende stadroutes te produceren. Onderzoekers Willem Sjoerd van Vliet en Sietske Roorda startten eind 2019 met hun onderzoek voor nieuwe kunstroutes in Osdorp, de Baarsjes, en Noord. Deze routes zijn in het najaar van 2020 opgeleverd.

3.2.5 Samenwerkingen

Het lectoraat is in 2020 betrokken geweest bij meerdere samenwerkingsprojecten:

- SAR/JAR/ARC: de Gerrit Rietveld Academie is officieel partner in een met SIA/RAAK gelden gefinancierd internationaal project ter ondersteuning en verspreiding van artistic research. Onderzoekers van de kenniskring plaatsen hun onderzoeksmateriaal in het archief en nemen deel aan conferenties.
- Stedelijk Van Abbemuseum Eindhoven: als partner in de pilot van het Creator Doctus-traject.
- Waag: als partner in de tweede pilot van het Creator Doctus-traject.
- EQ-Arts, Glasgow School of Art, Centre for Contemporary Arts, Athens School of Arts, National Museum of Contemporary Art Athens, L'École Nationale Supérieure d'Arts de Paris-Cergy, Centre national des arts plastiques, Vilnius Academy of Arts, Royal Danish Academy of Fine Arts, Merz Akademie: als Europese partners in de pilot van het Creator Doctus-traject.
- Mondriaan Fonds: als financiële partner in de pilot van het Creator Doctus-traject.
- Gemeente Amsterdam, Kenniswerkplaats Schone Stad.
- Gemeente Amsterdam en stadsdeel Amsterdam Nieuw-West: als opdrachtgevers voor nieuwe kunstroutes voor de stadsdelen Nieuw-West, West en Noord.
- BPD Fonds: als partner in de onderzoeksopdracht Commoning Zeeburgereiland.
- CBK Zuidoost, De Appel, Framer Framed, GET LOST-art route, Frankendael Foundation, Stichting NDSM-werf, Oude Kerk Amsterdam, P/////akt, Stedelijk Museum Amsterdam en TAAK: als partners in de Vereniging Public Art Amsterdam.
- Universiteit van Amsterdam, Nautilus, Casco Art Institute, Waag: als partner in het onderzoeksproject Commoning Zeeburgereiland.
- De Vrije Universiteit als partner in het onderzoeksproject Smart Hybrid Forms.

3.2.6 Presentaties

PUBLIC ART AMSTERDAM

In 2018 bundelden elf toonaangevende Amsterdamse kunstinstellingen de krachten. Onder de naam Public Art Amsterdam toonden zij de rijkdom van de publieke ruimte van Amsterdam met de manifestatie Pay Attention Please!! Na het succes van deze eerste editie werd besloten er een tweejaarlijks terugkerend evenement van te maken, een kunstbiënnale in en over de publieke ruimte in Amsterdam. De instellingen richtten in 2019 de Vereniging Public Art Amsterdam op en gaven Suzanne Sanders de opdracht om voorbereidend onderzoek te verrichten voor een volgende editie. Tegen het eind van het jaar startten de voorbereidingen voor een nieuwe manifestatie, die gepland is in de zomer van 2020. Daarnaast werden er andere kunstinstellingen benaderd om aan te sluiten bij de vereniging. Public Art Amsterdam is een samenwerkingsverband van elf Amsterdamse kunstinstellingen: CBK Zuidoost, De Appel, Framer Framed, GET LOST-art route, Frankendael Foundation, LAPS/Gerrit Rietveld Academie, Stichting NDSM-werf, Oude Kerk Amsterdam, P/////AKT, Stedelijk Museum en TAAK. Door corona was het niet mogelijk de manifestatie in de zomer van 2020 te realiseren. Ondertussen is de samenwerking van PAA omgezet in een vereniging met een eigen zelfstandig bestuur. Het lectoraat heeft niet langer het voortouw in dit project.

DIGITAL HELPDESK ART & PUBLIC SPACE (DHAPS)

De website Digital Helpdesk Art & Public Space (DHAPS) is in 2018 en 2019 is DHAPS bijgewerkt door vormgever Hamid Sallali en programmeur Joris Lindhout. In 2020 ontstond

de ambitie om het platform een nieuwe impuls te geven door DHAPS meer interactief te maken. In samenwerking met TAAK zijn er opties verkend om DHAPS tot een plek te maken waar de uitwisseling van nieuwe werken, opdrachten maar ook ideeën van/over KIOR centraal komen te staan. Het implementeren van een forum behoort tot één van de mogelijkheden om betrokkenheid te genereren en onderlinge uitwisseling van gebruikers/bezoekers te stimuleren.

3.2.7 Sandberg Research

In 2020 is onder de noemer Sandberg Research (SR) vanuit het Sandberg Instituut een nieuwe organisatie gestart om op pragmatisch wijze onderzoek uit te voeren. Het doel is om de discussie over de aard en status van artistiek onderzoek niet alleen op een abstract beleidsniveau te voeren, maar deze ook te voeden door concrete (voorbeeld)praktijken te maken. Waarbij meervoudige vormen van academisch onderzoek en onderzoekseenheden vanuit de praktijk worden aangegaan. Dit gebeurt middels zogenaamde onderzoekscellen, die autonoom worden ontwikkeld door voortrekkers. Daarnaast is het doel om nieuwe vormen te vinden om onderzoeksresultaten te publiceren en onderwerpen van onderzoek te

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

benoemen. Dit moet het ook mogelijk maken om nieuwe rollen en functies te benoemen en inhoud te geven, zoals senior researcher, docent-researcher, fellow-researcher, kwartiermaker et cetera, wat een opmaat is naar een nieuw functiehuis voor onderzoek in de academie om in 2021 verder te ontwikkelen. De relatie met de rest van de Rietveld Academie en met het lectoraat blijft natuurlijk van belang: er worden samengewerkt in budgetbeheer, de algemene ondersteuning en facilitering, beleidsontwikkeling en het opzetten van onderzoeksprojecten voor en vanuit zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding.

Het kernteam van SR bestaat uit:

- Flavia Dzodan, die in 2019 als kwartiermaker voor het thema Artificial Intelligence (AI) is begonnen en nu de functie van Senior Researcher voor het thema AI heeft.
- Tom Vandeputte, die vanuit het masteronderwijs als hoofd van Critical Studies en met zijn achtergrond in onderzoek (PhD) een positie krijgt bij de te ontwikkelen onderzoeksactiviteiten van Sandberg, naast onderwijs dat daaraan gerelateerd is, zoals een PhD traject.
- Gabriëlle Kennedy, die in 2019 de opdracht kreeg om een boek te maken over onderzoek binnen de Gerrit Rietveld Academie en waarbij een rijk scala aan onderwerpen en potentiële uitkomsten hebben gezorgd voor een betrokken positie bij SR.
- Eva Hoonhout, die zich vanuit haar coördinatietaken binnen Sandberg per september 2020 volledig richt op de coördinatie van SR-projecten.

Met de voor SR eindverantwoordelijke directeur van het Sandberg Instituut, Jurgen Bey, en de beleidsadviseur onderwijs en onderzoek van het instituut, Jaap Vinken, heeft het team een serie besprekingen gevoerd om tot nadere invulling van taken en rollen binnen SR te komen, en een werkplan, missie en visie te formuleren. In april 2020 is de opzet ter goedkeuring gepresenteerd aan de CvB-onderzoekstafel en is na een positief besluit verder gewerkt aan inbedding in de nieuwe organisatiestructuur van onderzoek in de academie en in zijn algemeenheid binnen het Sandberg Instituut. Het budget voor onderzoek is in beeld gebracht en er zijn keuzes gemaakt voor personen en specifieke onderzoeksprojecten. Met name de nieuwe overkoepelende organisatiestructuur voor beleidsontwikkeling en ondersteuning van de hele academie is door deze ontwikkeling gestimuleerd zoals deze in nauwe samenwerking met LAPS en de CvB onderzoekstafel tot stand zijn gekomen. Er is een mission statement geformuleerd dat wordt gebruikt om de onderzoeksactiviteiten van SR intern en extern te profileren.

Artificial Intelligence

Vanaf april 2019 is schrijver, onderzoeker en tutor, Flavia Dzodan aangesteld als kwartiermaker voor het onderwerp Artificial Intelligence. Begin 2020 heeft zij de benoeming Senior Researcher gekregen onder welke titel zij haar onderzoeksactiviteiten binnen Sandberg Research uitvoert.

Naast haar eigen onderzoek begeleidt zij de tweede CrD-kandidaat Femke Herregraven, voor wie heel 2020 het eerste jaar was van het traject, heeft zij projecten begeleid van Sandberg fellows 2019/2020 en 2020/2021, heeft ze het Research Café opgezet en hield zij tutorials met studenten geïnteresseerd in AI. Naast de activiteiten als Senior Researcher heeft zij ook lesgegeven aan studenten van Critical Studies, Design en Disarming Design.

Research Café

Om bekendheid met en het draagvlak voor onderzoeksprojecten onder studenten te verbreden is een maandelijks Research Café opgezet. In dit café wordt een onderwerp geïntroduceerd middels een vooraf te bestuderen tekst. Tijdens de bijeenkomst wordt een korte lezing of presentatie gegeven, gevolgd door een groepsdiscussie van het artikel. Studenten wordt de gelegenheid gegeven hun voor het onderwerp relevante artistieke en/of onderzoeksprojecten te presenteren en er feedback op te krijgen. Vanwege de lockdown zijn in 2020 de bijeenkomsten online georganiseerd, zoals een editie over Viral Algorithms en onderzoek in tijden van een pandemie. De opzet van het Research Café sluit aan bij de intentie van het Sandberg Instituut om uitwisseling over onderwijs en onderzoek onder studenten meerdere malen (woensdagen) per maand plaats te laten hebben.

Fellows

In 2018 werd door het CvB een fellow-budget toegekend om een impuls aan de verbinding van onderzoek met de onderwijsprogramma's te geven. Zowel de bachelor- als de masterafdelingen werden in staat gesteld onderzoeksvoorstellen en onderzoekers voor te dragen. Na de zomer van 2019 werd een nieuwe groep geselecteerd, opnieuw op voordracht van de hoofden van de vaste afdelingen van Sandberg. Na evaluatie van de eerste ronde in 2019 heeft Sandberg een aanpassing gedaan in de selectieprocedure. Sindsdien worden er twee kandidaten gevraagd een voorstel te doen waaruit een kandidaat per afdeling wordt geselecteerd in samenspraak tussen begeleider Flavia Dzodan en het hoofd van afdeling. Deze groep bestond uit Hannes Grassegger voor Studio for Immediate Spaces, collectief Varia (Manetta Berends en Joana Chiau) voor Design, Angie Keefer voor Fine Arts, William Kherbek voor Critical Studies en Tom Kemp voor het Dirty Art Department. Met deze groep is er voor het eerst een (online) Fellows In Process – Lecture series georganiseerd in het voorjaar van 2020, waarbij de fellows ieder een lezing of workshop gaven en zo hun lopende onderzoek deelbaar maakte met studenten en medeonderzoekers. De serie was open voor alle studenten van Sandberg. Daarnaast is er in oktober 2020, vanwege de beperkingen rondom COVID-19, een online symposium gerealiseerd en is een publicatie voorbereid die in de lente van 2021 wordt gepresenteerd.

Zomer 2020 is een derde groep fellows geselecteerd, opnieuw op voordracht van de hoofden van de vaste afdelingen van Sandberg. Deze groep bestaat uit Quinse Gairo voor Critical Studies, Marjan van Aubel voor Studio for Immediate Spaces, Derrais Carter voor Fine Arts, Amy Suo Wu voor Design en Nicola Baratto & Yiannis Mouravas voor Dirty Art Department.

Van elke kandidaat is gevraagd om in het voorstel te noemen onder welke focus - De Stad, Materiaal en AI, de centrale thema's voor onderzoek aan de Rietveld Academie – men het project wil ontwikkelen. Afhankelijk van het onderzoeksgebied zijn de belangrijkste begeleiders voor de fellowship-projecten: Flavia Dzodan voor AI, Jeroen Boomgaard voor De Stad en Louise Schouwenberg voor Materialiteit. Daarnaast kan Paula Albuquerque worden geraadpleegd voor methodologische vragen en kan een externe adviseur worden uitgenodigd voor gespecialiseerde feedback.

Sandberg Research en onderwijs

CrD

Bij de selectie van een tweede CrD kandidaat is in 2019 besloten de focus te leggen op het thema Artificial Intelligence. In samenwerking met Waag is er een shortlist samengesteld en zijn er vijf kandidaten geïnterviewd. Vervolgens heeft een commissie Femke Herregraven geselecteerd. Eind 2019 is na dit besluit het onderzoeksvoorstel uitgewerkt door Femke, is een samenwerking aangegaan met Waag en is er financiering aangevraagd bij het Stimuleringsfonds. Daarnaast is er een adviescommissie aangesteld die Femke driemaal per jaar voorziet van advies en zal reflecteren op de werking van het CrD-traject als model. Femke Herregraven is haar traject officieel gestart per 1 januari 2020. Kort na de start van het CrD-traject heeft COVID-19 de planning en activiteiten van het onderzoek ontwricht en heeft Femke haar activiteiten moeten bijstellen. Desalniettemin heeft Femke een rijke lijst aan activiteiten uitgevoerd als eerste fase van haar CrD traject. In oktober 2020 is een evaluatie georganiseerd met het Stimuleringsfonds met als doel te bepalen of de subsidie gecontinueerd kon worden tot het einde van het traject. Deze evaluatie had een positieve uitkomst en in december 2020 heeft de Gerrit Rietveld Academie als penvoerder het resterende deel van de subsidie ontvangen. Het onderzoek is getiteld The Evacuated en Herregraven verricht onderzoek naar 'de catastrofe'; hoe deze samenhangt met privatisering en hoe eventueel invloed uit te oefenen is op een omwenteling. Flavia Dzodan doet de supervisie vanuit Sandberg Instituut. In de adviescommissie nemen Willem van Weelden, Flavia Dzodan en Jeroen Boomgaard deel vanuit de Gerrit Rietveld Academie. Mede door persoonlijke omstandigheden van Femke vindt de evaluatie met de betrokken begeleiders vanuit de academie en Waag, zoals voorgeschreven in het CrD protocol, iets later plaats in maart 2021.

TIJDELIJKE PROGRAMMA'S

In 2020 is besloten om de nieuwe tijdelijke programma's te selecteren en te ontwikkelen met betrokkenheid van SR. Dit omdat het gehalte onderzoek binnen deze programma's zo beter ondersteund en bewaakt kan worden, en de studenten en de hoofden als een onderzoeksgroep beter gezamenlijk kunnen werken bij het voor tijdelijke programma's kenmerkende aangaan van artistieke en maatschappelijke urgenties.

Samenwerkingen

- Waag Amsterdam: als partner in de tweede pilot van het Creator Doctus-traject.
- Stimuleringsfonds Creatieve Industrie: als financieel partner in de tweede pilot van het Creator Doctus-traject.
- Valiz: als partner in de productie van publicatie IN/Search RE/Search, Imagining Scenarios Through Art and Design (2020).

3.3 Onderwijsrendement bacheloropleidingen

3.3.1 Bachelordiploma's

In het verslagjaar is aan 162 studenten van de bacheloropleiding een diploma uitgereikt.

3.3.2 Propedeuserendement bacheloropleidingen

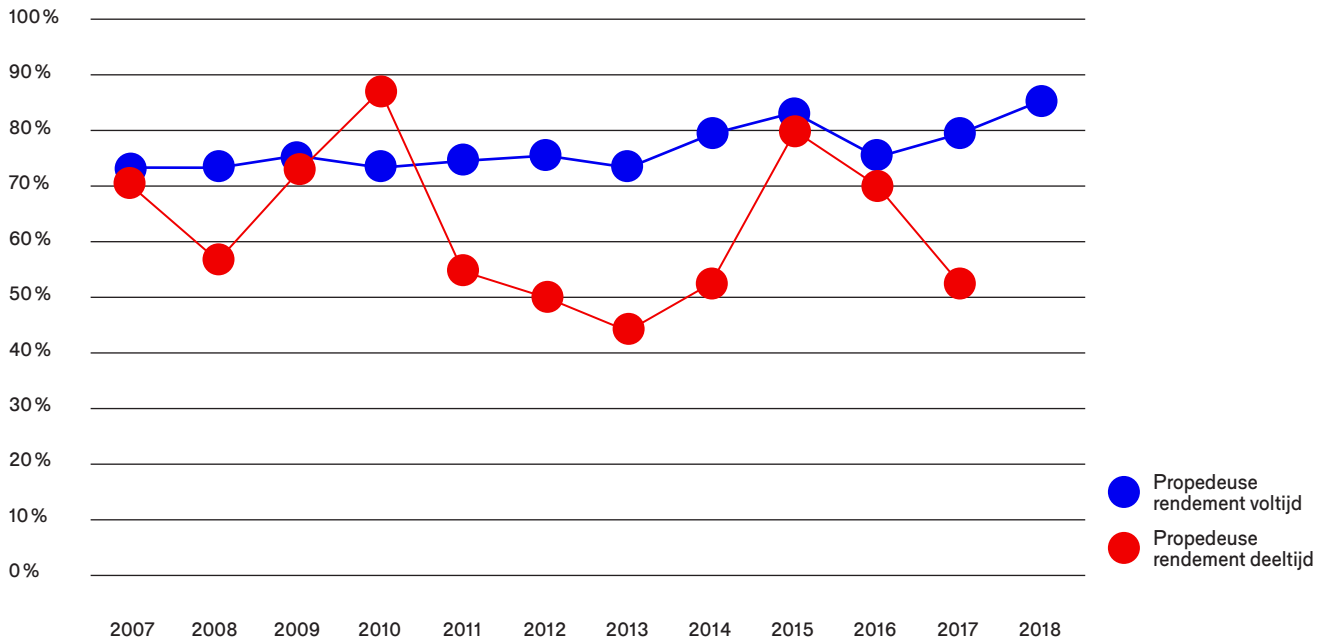
Open Day 2020, photo A. Lenartowska or Franz Müller Schmidt

PROPEDEUSERENDEMENT VOLTijd- EN DEELTIJDOPLEIDING

INSTROOMCOHORT	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Instroom Basisjaar voltijd	128	106	89	123	134	136	149	134
Na/tijdens Basisjaar vertrokken	18	13	9	19	23	20	16	18
Doublure	13	15	9	3	10	8	6	12
Propedeuse rendement voltijd	75,8%	73,6%	79,7%	82,9%	75,4%	79,4%	85,2%	77,2%

Instroom Basisjaar deeltijd	22	18	17	20	27	23	17	25
Gestopt in 1 ^e propedeusejaar	5	6	4	2	4	7	4	1
Gestopt in 2 ^e propedeusejaar	6	4	4	2	4	4	1	
Propedeuse rendement deeltijd	50,0%	44,4%	52,9%	80%	70,4%	52,2%	70,6%	

PROPEDEUSERENDEMENT BACHELOROPLEIDINGEN PER COHORT

Zoals uit de bovenstaande tabel en grafische weergave blijkt is het rendement van de voltijd propedeuse hoog en tamelijk stabiel. In het rendement van de deeltijdpropedeuse is het laatste jaar weer een flinke procentuele daling zichtbaar, maar dit heeft voornamelijk te maken met de kleine (absolute) aantallen waar de cijfers betrekking op hebben.

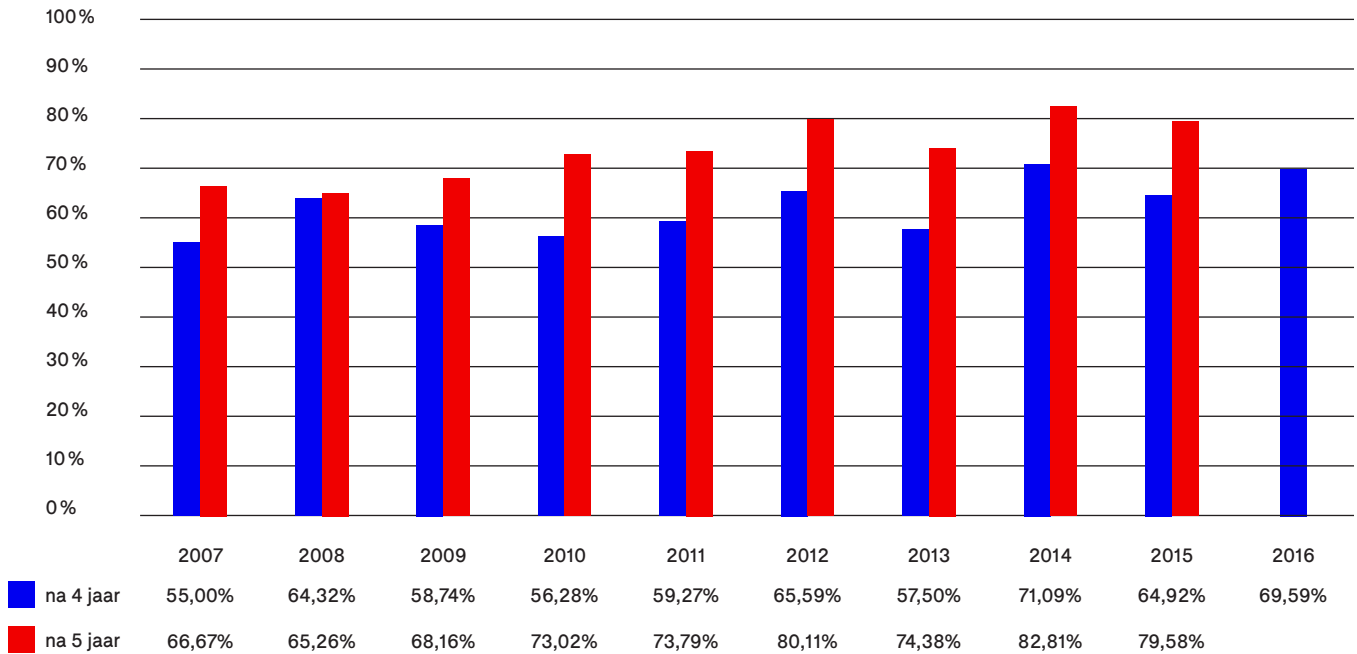

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

3.3.3 Diplomarendement bacheloropleiding

DIPLOMARENDEMENT VOLTijd BACHELOR PER COHORT

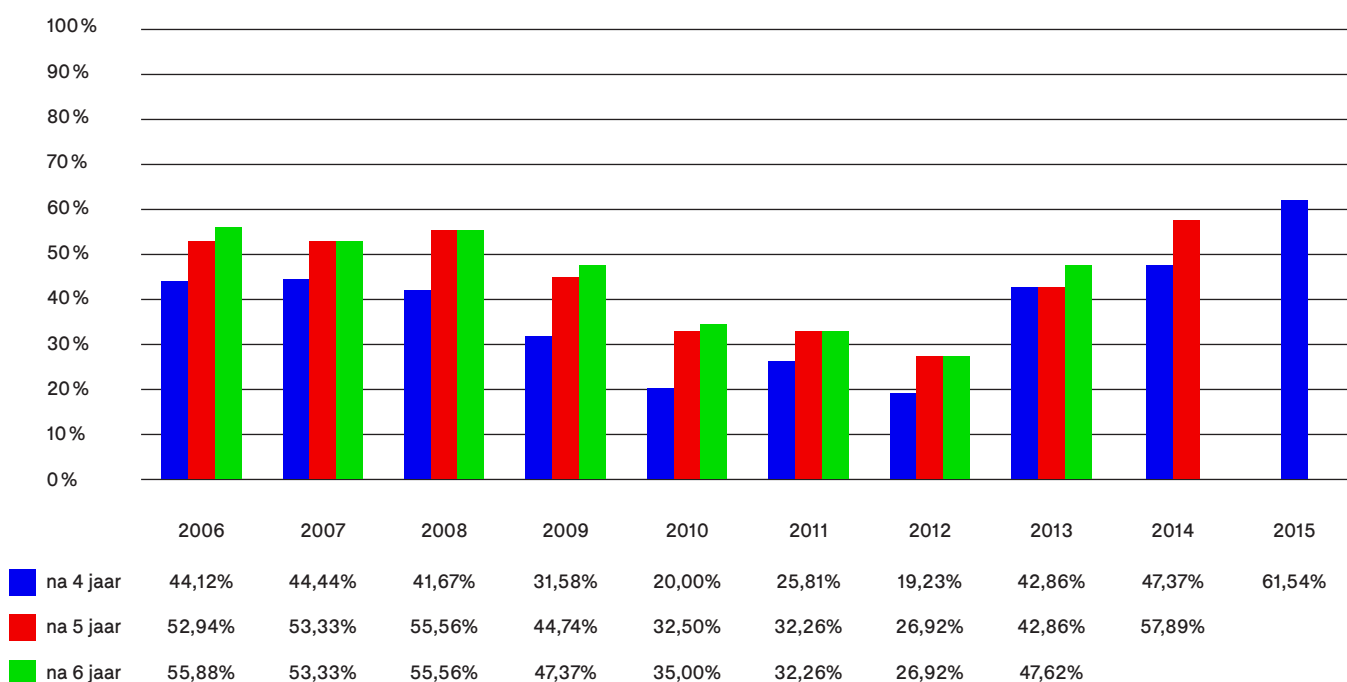

Het diplomarendement van de voltijdstudenten is de laatste jaren redelijk stabiel en ligt na vier jaar iets boven de 60%, met het cohort 2014 als uitschieter (71%), en na vijf jaar rond 73%, met een kleine uitschieter voor het cohort 2014 naar bijna 83% na vijf jaar. Wanneer deze cijfers gerelateerd worden aan het propedeuserendement kan worden geconstateerd dat de uitval in de hogere studie jaren relatief laag is. In vergelijking met de landelijke cijfers voor het hbo ligt het rendement na vijf jaar van de bacheloropleidingen van de Gerrit Rietveld Academie iets hoger dan het landelijk gemiddelde. Het rendement is vergelijkbaar met de overige opleidingen op het gebied van Beeldende Kunst en Vormgeving.

Graduation Show campaign

DIPLOMARENDEMENT DEELTIJD BACHELOR PER COHORT

Zoals uit de bovenstaande figuur blijkt is het rendement na vijf jaar de laatste twee jaar weer aan het stijgen. Opvallend is dat het zesde studiejaar relatief weinig toevoegt aan het rendement. Anders gezegd; veruit de meeste studenten die afstuderen doen dit binnen de reguliere duur van het vijfjarige programma. Opgemerkt dient te worden dat het rendement over een klein aantal studenten wordt berekend en dat een aantal deeltijdstudenten de studie als voltijdstudent heeft voortgezet en afgerond. Deze zijn niet zichtbaar in het rendement van de deeltijdopleiding.

3.3.4 Studie-uitval en exitgesprekken bacheloropleiding

De ontwikkeling van de studie-uitval in 2019–2020 laat een gemengd beeld zien. Gezien de kleine absolute aantallen en de schommelingen door de jaren is het niet goed mogelijk om aan de cijfers duidelijke conclusies te verbinden.

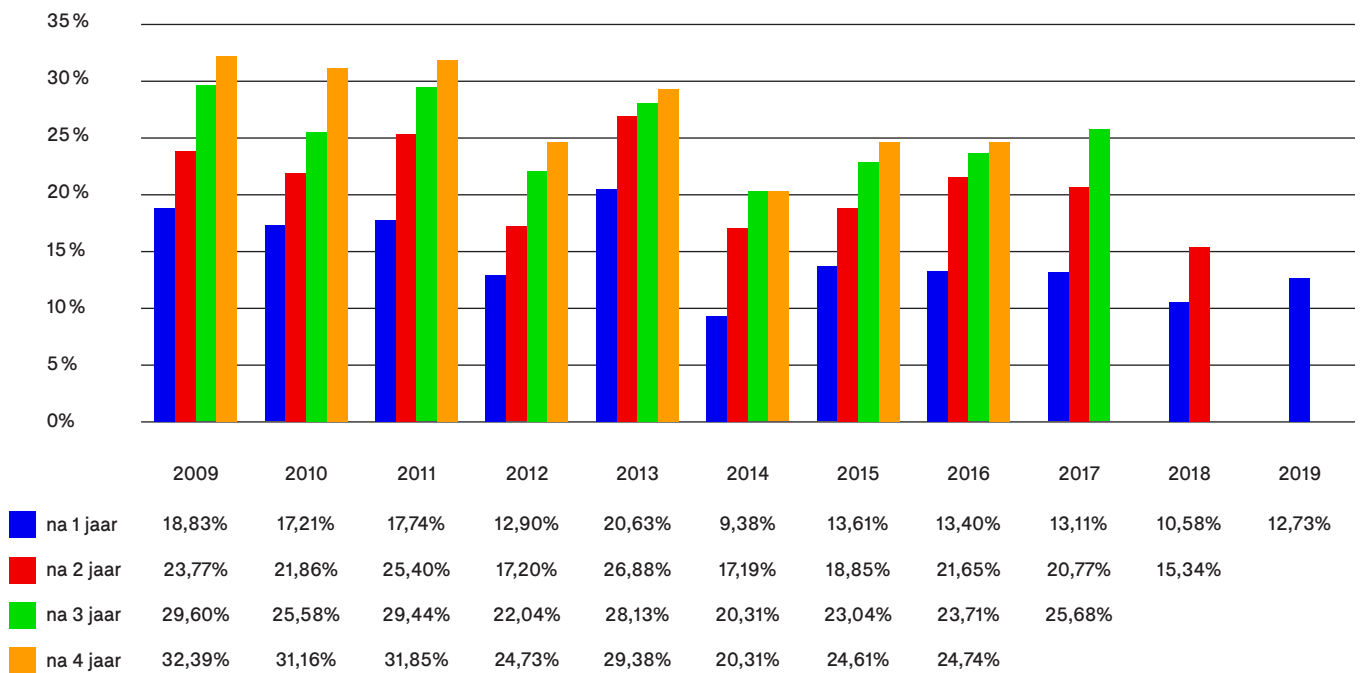
UITVAL OVER HET STUDIEJAAR 2018–2019

	AANTAL STUDENTEN PER 1 OKT 2019	AANTAL VZ	UITVAL 19–20	UITVAL 18–19	UITVAL 17–18	UITVAL 16–17	UITVAL 15–16
Basisjaar voltijd	146	18	12,3%	10,2%	15,9%	15,7%	16,3%
Basisjaar deeltijd	39	4	10,3%	8,8%	25%	14,9%	11,8%
Vakklassen	481	20	4,2%	5,8%	5,3%	5,7%	5,5%
Deeltijd vakklassen	51	5	9,8%	14%	5%	13,9%	7%
TOTAAL	717	47	6,6%	7,7%	8,8%	8,9%	8%

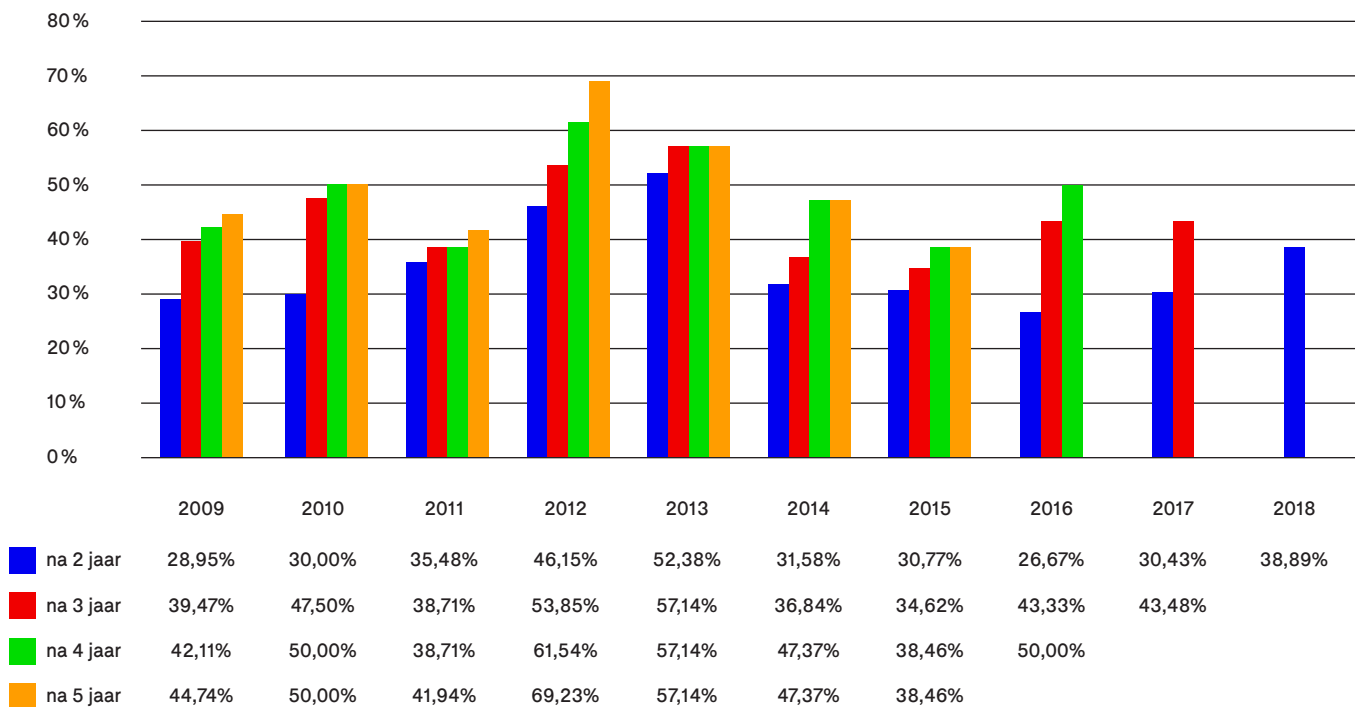
WAARVAN

Niet-Nederlanders	451	33	7,3%	8,3%	9,9%	9,8%	8,6%
Nederlanders	266	14	5,3%	6,6%	6,6%	6,7%	6,9%

UITVAL VOLTijd BACHELOR PER COHORT

UITVAL DEELTIJD BACHELOR PER COHORT

Analyse van de uitval bacheloropleiding

Studie-uitval komt voort uit:

- persoonsgebonden oorzaken;
- onderwijsgerelateerde oorzaken;
- externe oorzaken.

Onderzoek naar studie-uitval is een volledig geïntegreerd onderdeel in het onderwijs van de Gerrit Rietveld Academie. Voortijdige academieverlaters en studieonderbrekers krijgen een exitformulier waarin naar de redenen van vertrek wordt gevraagd. Daarnaast biedt de decaan de gelegenheid voor een persoonlijk gesprek. Doel hiervan is inzicht te krijgen in hoeverre het bij uitval gaat om structurele, studiegerelateerde zaken. Op basis hiervan neemt de academie maatregelen om deze uitval te beperken.

De meest genoemde reden om te stoppen is het ervaren van spanning bij de beoordeling. Daarnaast spelen bijzondere- of familieomstandigheden en ziekte een rol, ook hebben de stoppers te weinig tijd aan hun studie besteed en kostte het werken naast de studie te veel tijd. Bij onderbrekers speelt spanning bij de beoordeling een veel kleinere rol. Daar zijn de belangrijkste redenen bijzondere- of familieomstandigheden, financiële redenen, ziekte, de studie is te zwaar en het werken naast de studie kost te veel tijd. Financiële redenen en te veel tijd moeten besteden aan werk naast de studie worden meer dan voorheen genoemd. Onderwijsgerelateerde redenen spelen een kleinere rol dan vorig jaar.

3.3.5 Visie op rendementsontwikkelingen bacheloropleidingen

DIPLOMA'S/AFGESTUDEERDEN

Ons beleid ten aanzien van studierendementen is gebaseerd op twee idealen waartussen een zekere spanning bestaat: kwaliteit en uitstroom. Hier ontstaat een interessante paradox. Hoe strenger we zijn bij de begeleiding en de beoordelingen des te beter is de kwaliteit van de afgestudeerden, maar des te lager zijn uitstroomrendementen. Met andere woorden: wat is doorslaggevend voor de kwaliteit van het kunstonderwijs, het aantal afgestudeerden of het niveau van de afgestudeerden? De Gerrit Rietveld Academie streeft naar het hoogste kwaliteitsniveau. Dit leidt ertoe dat, indien we uitgaan van de totale studentenpopulatie, de Gerrit Rietveld Academie een rendement haalt voor voltijsstudenten van zo'n 65% na vijf jaar studie.

PROPEDEUSERENDEMENT EN STUDIE-UITVAL

De studie-uitval in de propedeuse is, na een uitzonderlijk laag percentage in 2015 (8,7%), weer genormaliseerd in vergelijking met eerdere jaren waar de uitval 15–20% was. Bij de deeltijdopleiding was er opnieuw sprake van een lage uitval in de hogere jaren. Gezien het grillige verloop door de jaren heen kunnen hier geen conclusies aan worden verbonden.

Een zekere uitval is in de propedeuse niet te voorkomen. Studenten worden geselecteerd op talent. Het onderwijs aan de Gerrit Rietveld Academie vraagt echter van studenten naast talent ook het vermogen goed te communiceren over het werk en te beschikken over voldoende zelfvertrouwen, zelfstandigheid en emotionele stabiliteit. Ondanks een serieus selectiebeleid blijkt het voor een aantal studenten in het eerste jaar toch moeilijk om aan de eisen en verwachtingen van het onderwijs te voldoen. Vrijheid en verantwoordelijk zijn inherent aan het onderwijs van de Rietveld Academie. Tijdens het eerste jaar realiseert de student zich doorgaans pas echt wat dat inhoudt, hoe intensief mentoren de student ook begeleiden.

Daarnaast zijn er jaarlijks, zowel in de propedeuse als in de vakjaren, studenten bij wie de basisvoorwaarden om te kunnen studeren niet aanwezig zijn, zoals:

- financiële problemen;
- psychische problemen;
- een zware baan en/of de zorg voor kinderen;
- een gebrek aan geschikte woonruimte.

Het komt helaas allemaal in toenemende mate voor en leidt in veel gevallen tot studie-uitval. Overigens tekenen de tendensen van een groeiend aantal studenten met financiële en psychische problemen zich ook landelijk af.

De vraag blijft hoe de uitval verminderd kan worden en het rendement kan worden verhoogd. Naast vroegtijdige signalering van voortgangproblemen in de studie door mentoren en decaan is de wijze waarop uitval wordt gevolgd hierbij een belangrijk instrument. Uit de jaarlijkse exitrapportage is goed op te maken waarom studenten de Gerrit Rietveld Academie vroegtijdig verlaten.

3.3.6 Arbeidsmarktsucces afgestudeerden bachelor

Alumni van de bachelor zijn na het afstuderen actief in nationale en internationale tentoonstellingen. Ook ontvangen alumni diverse prestigieuze fondsen en subsidies. Bijvoorbeeld ter ondersteuning van de ontwikkeling van hun beroepspraktijk. Daarnaast stroomt een deel van de alumni door naar gerenommeerde mastopleidingen of instituten zoals De Ateliers.

Hieronder een overzicht van het arbeidsmarktsucces van alumni in 2020.

Prospects and Concepts Art Rotterdam	Baha Gorkem Yalim Carlijn Franssen Rosa Johanna Vincent Knopper Alina Lupu Milena Naef Hugo Rocci Lisa Sudhibhasilp Claudine Arendt Jessie Yingying Gong Konstantin Guz Annabel Kanaar Alina Ozerova Niek Peters Mayra Sérgio Lidewij Sloot Michelle Son Marnix van Uum Patricia Werneck Ribas
3Package Deal Amsterdams Fonds voor de Kunst	Roman Ermolaev Bodil Ouedraogo
Aalto University, MA Art Education Master	Mira Iimatainen
ArtEZ, MA Fine Art and Design Arnhem	Alya Symonivska
Creator Doctus (CrD)	Yael Davids
De Ateliers Amsterdam	Minne Kersten Elisa van Joolen Lotte Reimann
Piet Zwart Institute, MA Fine Art Rotterdam	Annabelle Binnerts, Halla Einarsdóttir
Rijksacademie Amsterdam	Silvia Martes
Royal Academy of Art & Royal Conservatoire, MA, Den Haag	Elfi Seidel
Sandberg Instituut, MA Amsterdam	Patrycja Rozwora, Jessie Yingying Gong
St.Lucas Ghent	Laura Puska
UFF Univesidade Fedral Flumense, MFA Rio de Janiero, Brazil	Asia Komarova
Universiteit van Amsterdam PhD candidate ASCA	Daniël de Zeeuw
Amsterdamprijs voor de Kunst	Jennifer Tee
Dutch Royal Award for Modern Painting	Charlotte Weise
Johannes Vermeer Award	Rineke Dijkstra
Ron Mandos	RM Photo Talent Award Tasio Bidegain RM Public Choice Award Ruben Raven

3.4 Onderwijsrendement masteropleidingen

3.4.1 Masterdiploma's

De studieduur van het masterprogramma is twee jaar met een jaarlijkse start in september. In het collegejaar 2019–2020 werd aan 65 studenten het masterdiploma uitgereikt.

3.4.2 Diplomarendement masteropleidingen

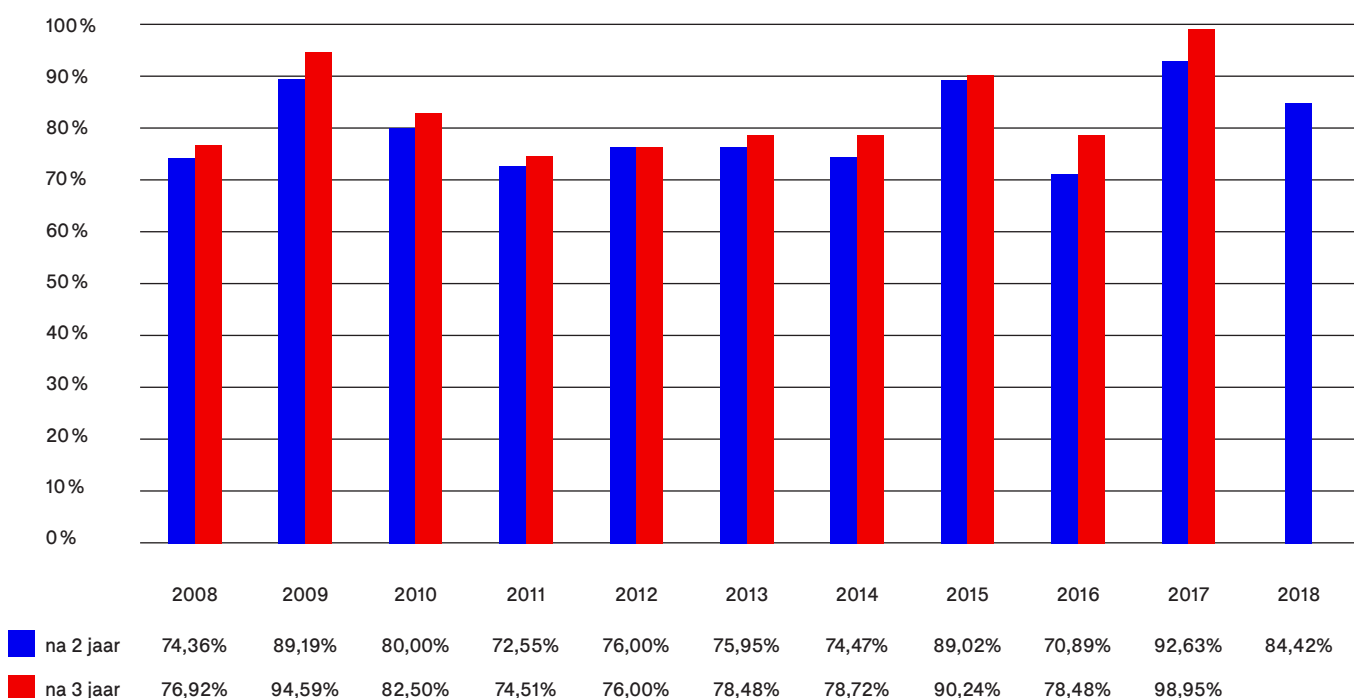
Dankzij de strenge toelatingsselectie is de uitval bij de masteropleidingen laag. In het studiejaar 2019–2020 stakten in totaal elf masterstudenten hun studie: 7,3% van de populatie.

- twee bij Studio for Immediate Spaces
- drie bij Dirty Art
- één bij Challenging Jewellery
- drie bij Approaching Language
- één bij Design
- één bij Resolution – Moving Image

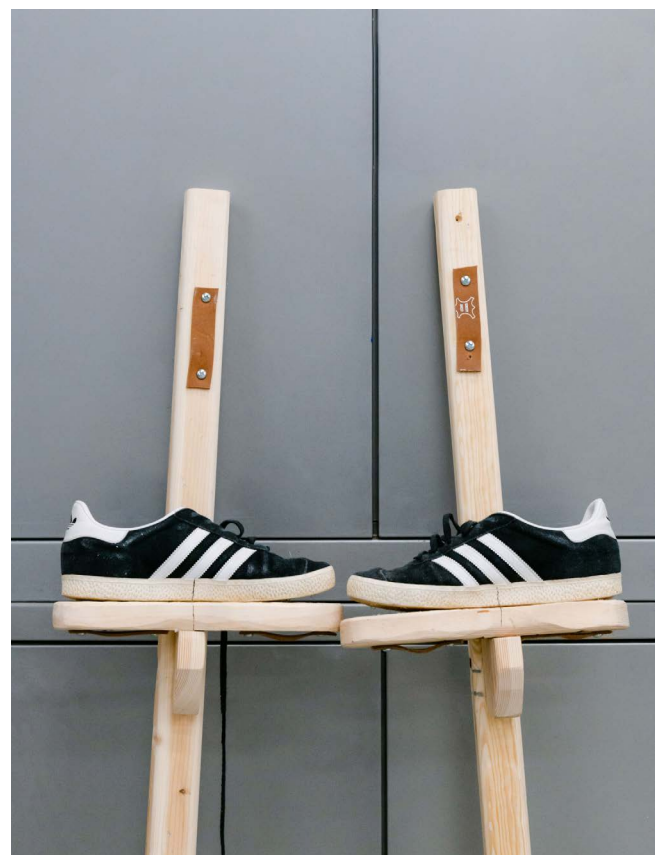
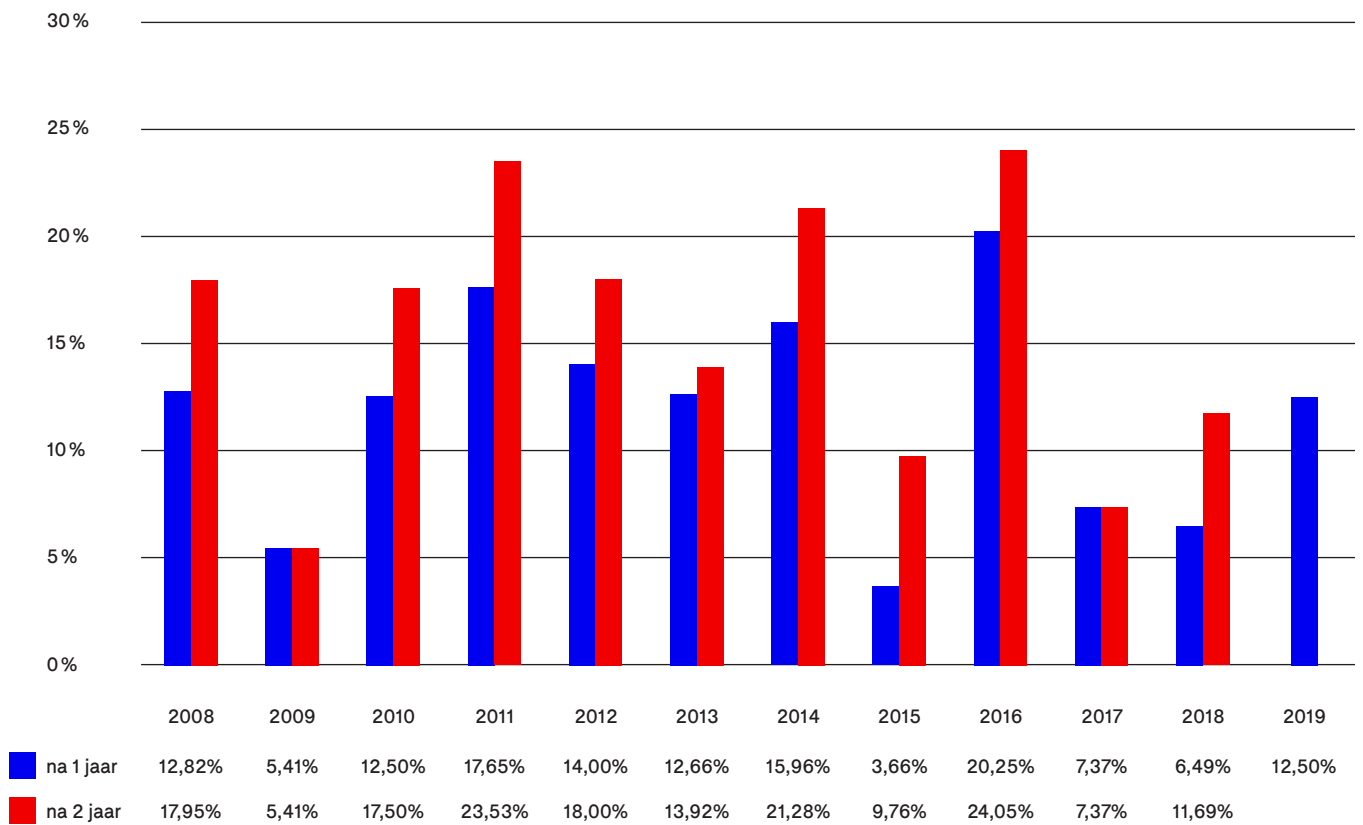

Graduation Show campaign, photo Franz Müller Schmidt

DIPLOMARENDEMENT PER COHORT MASTEROPLEIDINGEN / SANDBERG INSTITUUT

UITVAL PER COHORT MASTER OPLEIDINGEN / SANDBERG INSTITUUT

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

3.4.3 Studie-uitval masteropleidingen

In 2019–2020 was er sprake van uitval en hebben elf studenten de opleiding vroegtijdig verlaten. De redenen waarom studenten zijn afgehaakt: onvoldoende aansluiting bij het programma, vanwege persoonlijke omstandigheden en tijdelijk onderbreking van de studie in verband met gezondheidsproblemen.

3.4.4 Visie op rendementsontwikkelingen masteropleidingen

Het beleid van de masteropleidingen is erop gericht kritische kunstenaars en ontwerpers af te leveren. Het Sandberg Instituut biedt studenten de kans zich verder te verdiepen in aansluiting op individuele onderzoeksvragen. Daarnaast nemen studenten in de tijdelijke programma's deel aan het collectieve onderzoek dat in het programma centraal staat.

3.4.5 Arbeidsmarktsucces van afgestudeerden masteropleidingen

Toekenningen vanuit fondsenresidences, docentenbeurzen, prijzen & nominaties.

Darwin Winklaar, Fashion, photo Peter Stigter

MONDRIAANFONDS

Jong talent

Maartje Korstanje
Danae Io Papazymouri
Hiryczuk/Van Oevelen
Angelo Custódio
Joost Conijn
Michiel Huijben
Andrés García Vidal
Lily Lanfermeijer
Ruben Mols

STIMULERINGSFONDS CREATIEVE INDUSTRIE (SCI)

Talentontwikkeling

Luuc Sonke
Sherida Kuffour
Wesley Mapes
Mohamad Deeb
Nicholas Reilly-McVittie
Tereza Ruller
Karina Zavidova
Biyi Zuhu
Telemagic (Cyanne van den Houten, Roos Groothuizen)
Juliette Lizotte
Gilles De Brock
Paradyne (Florian Mecklenburg, Karolien Burman)

Vormgevingsbeurs

Eva van Kempen

AMSTERDAMS FONDS VOOR DE KUNST (AFK)

Projectsubsidie	Aaron McLaughlin Mavi Veloso Duncan Robertson Wouter Klein Velderman Mohamad Deeb Nicholas Reilly-McVittie Timo Demollin Margit Lukacs Daan Couzijn Rozemarijn Quakernaat Tilman Meyer-Faje Brian McKenna Kristoffer Zeiner Francisca Khamis Biyi Zuhu
-----------------	--

RESIDENCES OVERIG

Rijksakademie residentie 2020–2021	Thomasz Skibicki Polina Medvedeva
Rupert Residency programma Vilnius	Monica Mays
Residency programma Nida Art Colony, Vilnius Academy of Arts	Liene Pavlovskia
Swiss Design Residency Somalgors74	Tereza Ruller

PRIJZEN / NOMINATIES

NN Art Award 2020 – nominatie	Natalia Jordanova
Zapp Awards – nominatie	Cesar Majorana
Short Waves Festival, Poznan, (PL) Experimental film – first prize Experimental film	Zuza Banasinska
On art. Festival, WRO Art Center, Wroclaw, (PL) – first prize video art	Zuza Banasinska
Slovak Design Award – Nominatie	Lenka Hamsova
International Photography Awards – Tweede plek voor boekontwerp	Asja Keeman
Edmond de Rothschild Award for Design – Nominatie	Tali Liberman

TENTOONSTELLINGEN/FESTIVALVERTONINGEN

Plattform 2020, Fotomuseum Winterthur, portfolio showcase, Winterthur, Duitsland Connec, Krefelder Kunstverein, exhibition, Krefeld, Duitsland Carte Blanche, MOFF Magazin, magazine, Köln, Duitsland	Finn Wagner
Fiasco chéri, Le 19 CRAC, collective exhibition, Montbéliard, Frankrijk Du Creux de la vague, Janssen Gallery, collective exhibition, Instagram, Discord, Haute École des Arts du Rhin, graduation show, Strasbourg, Frankrijk	Ludovic Hadjeras
Lucie Sahner, LETZTE LOCKERUNG, Saarlaendisches Kuenstlerhaus, Saarbruecken, Duitsland	Lucie Sahner
Art Rotterdam 2020: New Art Section, Rotterdam	Natalia Jordanova

Inanimate Friends – Josilda Da Conceicao Gallery, Amsterdam, Nederland	Octave Rimbart-Rivière
Liverpool Ferry, Norwich Film Festival, November 2020, Verenigd Koninkrijk	Sophia Simensky
Stream of Trials, SIGN, Groningen, Nederland Project Space, Amsterdam, Nederland	Jean-Francois Peschot
Occulting Disk, Industria Brno, Italië Little Nostrum, Het Resort, Groningen, Nederland	Tom Kemp
Dark Matters, Corridor, Amsterdam	Tom Kemp, Jean-Francois Peschot
ÆdT – Am Endes des Tages, Düsseldorf, Duitsland	Nicola Baratto & Yiannis Mouravas
Subconscious Mining, Het Resort, Groningen, Duitsland	Alban Karsten
WELLNESS (SPEED – PART 1), Marineterrein, Amsterdam, Nederland	Aurelien Lepetit
Palacon, CAPC musée d'art contemporain de Bordeaux, Frankrijk	Anna Reutinger & Elise Ehry
Still making art, Amsterdam, Nederland	Aaron McLaughlin
Marni Fall Winter 2020 fashion show, Italië Rest, Rome Quadriennale, Italië	Michele Rizzo
IFFR Tiger Shorts competition (vertoning) LowRes streamed by Resolution, Sociëteit Sexyland, Online Radio Voorwaarts Online Premiere Reclaim, Erasmus University College, Online. #3 Switch Short Film Festival, NL. Open Day Programme, Sandberg Instituut.	Er is een geest van mij – Mateo Vega
DOCfeed film festival Eindhoven Noorderkron film festival in Leeuwarden	Sediment – Vida Kasaei
Ride or Die group show Gothenburg, Sweden.	Video installation piece A Wet Shield – Allison Henriquez, Manon Bachelier
International Kaunas Film Festival in Vilnius	Nocturnal Motion – Allison Henriquez
Aether Sofia art week	Video/sound piece Grounding song – Allison Henriquez, Dagmar Bosman
Fix it in post, G99 Gallery, Dum Umení Mesta Brna, Brno, (CZ) I didn't go to Crimea..., RDK Jazdów, Warsaw, (PL) Domina 3000, Biquini Wax, Mexico City, (MX) Life on planet Osimanirana, MKG Hamburg, (DE) In & Out Festival, CSW Łaznia, Gdansk, (PL) Digital Cultures, U-jazdowski Center for Contemporary Art, Warsaw, (PL) The Vistula is Burning, Hotel Cracovia, Cracow Art Week, (PL) SURVIVAL Art Review: Wasteland, Art Transparent, Wrocław, (PL) The Power of Transparency, Huis de Pinto, Amsterdam (NL) The One Minutes, Het Nieuwe Instituut online, Rotterdam, (NL) Short Waves Festival online, Ninatka.pl	Zuza Banasinska
Everyday Gallery Antwerpen	Softalism + Tumulus – Touche Touche: Carolin Gieszner, Theo Demans
De Appel	Buurtwandeling Nieuw West – Arie de Fijter
Frascati Amsterdam	Homies Prayers – Monica Mays
Contrei Live Kunstenparcours, Kuurne, BE	Kom Er Bij – Niels Albers
Roodkapje Rotterdam	Culturele Supermarkt – Lily Lanfermeijer
Projectruimte Reneenee	Vessel – Aaro Murphy Hobgoblin (a household spirit) – Kim Wawer, Kristoffer Zeiner Driving Home – Kim Wawer, Eva Hoonhout, Kristoffer Zeiner

TIK, Riga, Latvia	Jelly Coasts and Mills Rivers – Liene Pavlovskā
Publieke domein Tilburg	24x24 – Eva Hoonhout, Hien van Duppen
Industria Gallery Brno, Tsjechië	Unsayings / Occulting Disk – Aaro Murphy, Monica Mays
Atelier Chiffonnier, Dijon, Fr	I'm Not Your Territory, We Are My Only Character Monica Mays
Bologna Amsterdam	Vexer – Aaro Murphy
Onomatopée Eindhoven	Onomatopée 195 – Rights of Way, The body as witness in public space – Elia Castino
ORAC Amsterdam	Stalling – Aaro Murphy Still Making Art vol. 3 – Kristoffer Zeiner
Huiskamer tentoonstellingsruimte François Girard-Meunier	Che pesante sto tetto – Elia Castino
Queer and Migrant Film Festival Amsterdam, performance Grey Space Den Haag, performance	Anto López Espinosa
Künstlerbund Dresden, groepstentoonstelling	Franziska Goralski
Project proposal Zeeburgereiland, PS	Franziska Goralski, David C. Kane, Willem Schenk, Cindy Wegner
Small File Media Festival, online screening	David C. Kane
Milan Fashion Week, performance Artistas en Tiempos de Covid, online screening	Lucia Fernandez Santoro
CineKid Festival screening, EYE Film	Simpson Tse
Schmuck tentoonstelling, München	Veronika Fabian
Racine Art Museum, Aliso Viejo (USA)	Sculpture to wear – Eva van Kempen
Galerie Marzee, Nijmegen	You, Me and Your Stuff – Veronika Fabian
Kiscelli Museum, Boedapest	Design without Borders – Veronika Fabian
UROBOROS Festival – Organisator Centre for Contemporary Art, Prague – Tentoonstelling DOX	Lenka Hamsova
Tetem Enschede – Playbour City Engines 5 th Istanbul Design Biennial – Empathy Revisited Front Triennial for Contemporary Art Cleveland (USA) – lid artistiek team The Overkill Festival – Ontwerp online tentoonstelling	Tereza Ruller
PuntWG Amsterdam – Groepstentoonstelling Sufferin succotash Casa #1 Amsterdam – Groepstentoonstelling This is not a dinner Stadium, Berlijn – Solotentoonstelling	Francisca Khamis
The One Minutes – curatorschap serie The power of transparency Robert van Gulik and Chinese Culture – Tentoonstelling	Minhong Yu
Stedelijk Museum Amsterdam – Groepstentoonstelling	Rowena Buur
IFFR – Screening Unrendered Road Tikva Museum of Art Israel – Identity design for exhibitions	Tali Liberman
De Nacht Blijft, The Grey Space in the Middle, Den Haag	Heleen Mineur
Macao, China en VondelCS – Tentoonstelling Mop Cinema CHA x Art (2021) – Documentaire screening Zoekjaar	Biyi Zuhu
Melkweg Expo Amsterdam – Tentoonstelling	Tessel Bruhl, Céline Talens

3.5 Kwaliteitszorg

De zorg voor kwaliteit is holistisch en organisch; directie, docenten, werkplaatsbeheerders en studenten zijn voortdurend met elkaar in gesprek. Wensen en verwachtingen over onderwijsaanbod, werkvormen, technische ondersteuning en faciliteiten worden regelmatig uitgewisseld. Op afdelingsniveau zijn hoofden en docenten aanhoudend bezig het onderwijs aan te scherpen naar aanleiding van ontwikkelingen in de praktijk. Ook gastdocenten en extern deskundigen, aanwezig bij de eindexamens, vragen wij te reflecteren op ons onderwijs en op het eindniveau van onze afgestudeerden. De MR en Student Unions spreken zich uit over de organisatie en kwaliteit van het onderwijs. Daarnaast gebruiken we de uitkomsten van tevredenheidsonderzoeken om te reflecteren op het onderwijs en op de randvoorwaarden voor goed onderwijs. Op basis van de onderzoeken en de gesprekken worden kleine en grotere aanpassingen doorgevoerd.

ACCREDITATIE BACHELOR

Op 5 en 6 februari heeft de visitatie van de bacheloropleiding plaatsgevonden ten behoeve van de her-accreditatie en de verlenging van het kwaliteitskenmerk kleinschalig intensief onderwijs. Voorafgaand aan het bezoek ontving het panel de zelfevaluatie en het studentenhoofdstuk, bestaande uit vijf zeer diverse en goede brieven aan de academie, die bijdragen aan de versterking van ons onderwijs. Tijdens het bezoek heeft het panel gesproken met de directie, (hoofd-) docenten, studenten, alumni en werkplaatsbeheerders.

Het panel was zeer positief over het onderwijs. Het panel geeft aan dat zowel de structuur van de leeromgeving, als de kleinschaligheid en informaliteit van het programma studentgericht zijn. Hierdoor wordt maatwerk mogelijk gemaakt. Daarnaast faciliteren de leeromgeving en het programma interactief en intensief contact tussen studenten en hun docenten. Het personeel dat bij het programma betrokken is, is zeer bekwaam en benaderbaar. Tevens weerspiegelt de samenstelling van de staf de internationale praktijk van de verschillende afdelingen en beschikken docenten over ruime (internationale) academische en professionele ervaring op hun vakgebied. Voor de uitvoering van het programma is een indrukwekkende infrastructuur aanwezig. Moderne werkplaatsen met apparatuur en materialen zijn beschikbaar, evenals studio's, onderwijsruimten, een bibliotheek en andere faciliteiten. De begeleiding van studenten sluit aan bij het individuele en kleinschalige en intensieve karakter van het programma. Er is een adequaat beoordelingssysteem. Er worden adequate maatregelen genomen om de validiteit, intersubjectiviteit en transparantie van de beoordelingen te waarborgen. Zo wordt er bij alle formele beoordelingen een uitgebreidere commissie samengesteld zodat er "meer ogen" meekijken. Ook wordt er in een vroeg stadium gecommuniceerd over de beoordelingsprocedures en geven studenten schriftelijke feedback. Bovendien worden externe deskundigen betrokken bij het eindexamen. Doordat studenten gedurende het semester voortdurend met elkaar in gesprek zijn over hun werk en werkproces, krijgen zij waardevolle individuele feedback van hun (gast)docenten en medestudenten. De

Mayis Rukel, *The Pendant*, 2020, video, 22 min, photo Anna Lenartowska

examencommissie ziet actief toe op de kwaliteit van de beoordelingen. Afgestudeerden van de opleiding behalen en overtreffen het vereiste bachelorniveau en de beoogde leeruitkomsten. De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding over een adequate afstudeerprocedure beschikt. Een delegatie van de commissie heeft de eindexamententoonstelling bezocht; de commissie is van mening dat het niveau van het gepresenteerde werk over het algemeen zeer hoog is, ook naar internationale maatstaven. Het werk weerspiegelt het autonome, eigenzinnige en experimentele karakter van de academie. De gesprekken met studenten en alumni bevestigden dat zij zeer goed in staat lijken om een eigen artistieke praktijk te creëren. Dit werd bevestigd door het overzicht van de huidige praktijken van alumni.

Naast de positieve bevindingen over de kwaliteit van het programma, doet de commissie enkele aanbevelingen voor verdere ontwikkeling. De commissie waardeert de visie van de academie op autonomie. Op basis van de gesprekken tijdens het bezoek ter plaatse constateert de commissie dat de visie nog in uitvoering is en nog niet door alle betrokkenen wordt gedeeld. Vooral studenten leken nog niet helemaal vertrouwd met het concept. De commissie veronderstelt dat de notie van "geëngageerde autonomie" het risico in zich draagt dat een oude tweedeling (engagement versus autonomie) in stand wordt gehouden. De commissie is dan ook van mening dat het concept nog vrij abstract is en door verschillende belanghebbenden op verschillende manieren kan worden geïnterpreteerd. De commissie heeft begrip voor de noodzaak van tijdelijke contracten om de actualiteit van het programma in stand te houden. Zij merkt echter op dat dit gepaard moet gaan met een groot bewustzijn van de zorgvuldigheid die nodig is om dit in evenwicht te brengen en van de onzekerheid die dit voor freelance personeel met zich meebrengt. De commissie steunt dan ook het voornemen van de academie om dit in een passend personeelsbeleid te expliciteren. Daarnaast beveelt de commissie de opleiding aan om over de netwerken van de betrokken hoofddocenten heen te kijken en meer transparante en openbare vacatures te creëren, en het benoemingsproces formeler en transparanter in te richten.

De NVAO heeft op 15 juli 2020 besloten de bacheloropleiding te her-accrediteren.

Het ontwikkelgesprek met het panel naar aanleiding van de accreditatie zal plaatsvinden in 2021. Het verslag van dit gesprek zal te zijner tijd gepubliceerd worden op onze website.

ACCREDITATIE MASTER

November 2019 heeft het bestuur een aanvraag voor her-accreditatie ingediend bij de NVAO voor de opleidingen die onder het CROHO voor de master Fine Art en Design vallen. Het bestuur van de NVAO heeft bij brief van 25 maart 2020 het bestuur van de academie uitgenodigd voor een gesprek over de aanpak van de aanbevelingen van het panel ten aanzien van de toegankelijkheid van de faciliteiten, de didactische scholing en de aanstellingsduur van docenten in de tijdelijke programma's. De NVAO stelde deze laatste vragen in het kader van de noodzaak van passende didactische training van docenten voor (behoud van het bijzonder kenmerk) kleinschalig en intensief onderwijs. Bij brief van 24 april 2020 hebben wij nadere toelichting gegeven op deze punten. Daarin legden we uit dat de toegankelijkheid van de ruimtes met enkele eenvoudige nieuwe afspraken verbeterd is, onderschreven we het belang van docentprofessionalisering en gaven aan dat we ook voor master tutors die dat willen een traject hebben ingesteld voor het behalen van de Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid. Daarnaast is uitgelegd dat bij het herijken van het aanstellingsbeleid de continuïteit van aanstellingen al aan de orde is. Op 17 juni 2020 heeft de NVAO naar aanleiding van deze brief gesproken met een vertegenwoordiging van het instellingsbestuur en de directeur en beleidsadviseur van het Sandberg Instituut. Hierna heeft de NVAO op 11 augustus 2020 een positief besluit genomen ten aanzien van de her-accreditatie en het behoud van het bijzonder kenmerk.

De NVAO had daarnaast aangegeven graag een informeel gesprek te voeren over hoe een kleinschalige, zelfstandige kunstacademie zich verhoudt tot het accreditatiestelsel. Dit was vooral als een (gewaardeerde) gedachtewisseling bedoeld omdat dit stelsel aan verandering onderhevig is, en daarnaast was het bedoeld als wederzijdse kennismaking met het nieuwe NVAO bestuurslid Anneke Luijten, die had aangegeven daar vooral positief nieuwsgierig naar te zijn. Een bezoek was gepland in het najaar van 2020, maar werd enkele keren uitgesteld vanwege de coronamaatregelen en zal later in 2021 alsnog plaatsvinden.

Naast positieve conclusies over de kwaliteit van het onderwijs en de bijzondere organisatie daarvan, heeft het panel ook aanbevelingen gedaan, zoals om het reeds ingezette beleid op het gebied van diversiteit versterkt door te zetten. Met Unsettling wordt dit opgevolgd en werden projecten gestart om inzicht in de diepere betekenis van dat beleid voor ieders eigen werk en positie, de inhoud van de curricula, gehanteerde beoordelingscriteria et cetera. te vergroten. Dit overigens ook in aansluiting op de geformuleerde prioriteit op dit vlak in het nieuwe Instellingsplan. Naast de in de vorige alinea genoemde verbeterde toegang tot de cursus didactische bekwaamheid is het onderwerp didactiek en wat wij kunnen verstaan onder een begrip als 'kritische pedagogie' opgepakt in sessies van het docenten/studenten platform Hear! Here!.

Het accreditatieproces en het rapport met aanbevelingen heeft zodoende een positief effect gehad op de betrokkenheid van verschillende lagen in de academie bij verdere beleidsontwikkeling, wat heeft bijgedragen aan de opzet van meerdere interne representerende kringen, platforms en unions.

Het vanuit het accreditatiekader verplichte 'ontwikkelgesprek' (te zien als een meer informele nazit met het panel) zal in 2021 plaatsvinden. Hiervan zal het verslag op de website worden gepubliceerd.

In het najaar van 2020 is een aanvang genomen met de voorbereiding van een panelbezoek ten behoeve van de her-accreditatie van onze master Interior Architecture (Studio of Immediate Spaces), voorzien in juni 2021, welk programma vanwege het civiel effect van de graad een apart CROHO naast dat van de master Fine Art en Design heeft. Ook dit betreft een clusteraccreditatie, waarbij moet worden samengewerkt met de andere, overigens eveneens kleinschalige opleidingen in Nederland. Op initiatief van de academie is ter voorbereiding in november een landelijke informatiedag (online) voor de hoofden georganiseerd. Dit opdat deze opleidingen elkaar beter leren kennen, wat zo bleek nog niet eerder georganiseerd was. Die dag hebben de hoofden van al deze opleidingen voor het eerst hun programma's aan elkaar gepresenteerd, met een vruchtbare vraag-antwoord sessie als vervolg. Hierna is in overleg met betrokken kwaliteitszorgmedewerkers van de verschillende instellingen een aanvang genomen met de organisatie van de visitatie, en de samenstelling van het panel, waarvan tenminste één van de leden een overlap moet hebben in het panel van één of meerdere andere opleidingen. De voorbereiding wordt georganiseerd door de adviseur onderwijs en onderzoek, in samenwerking met de studenten, de tutors, de coördinator en beide hoofden van de opleiding

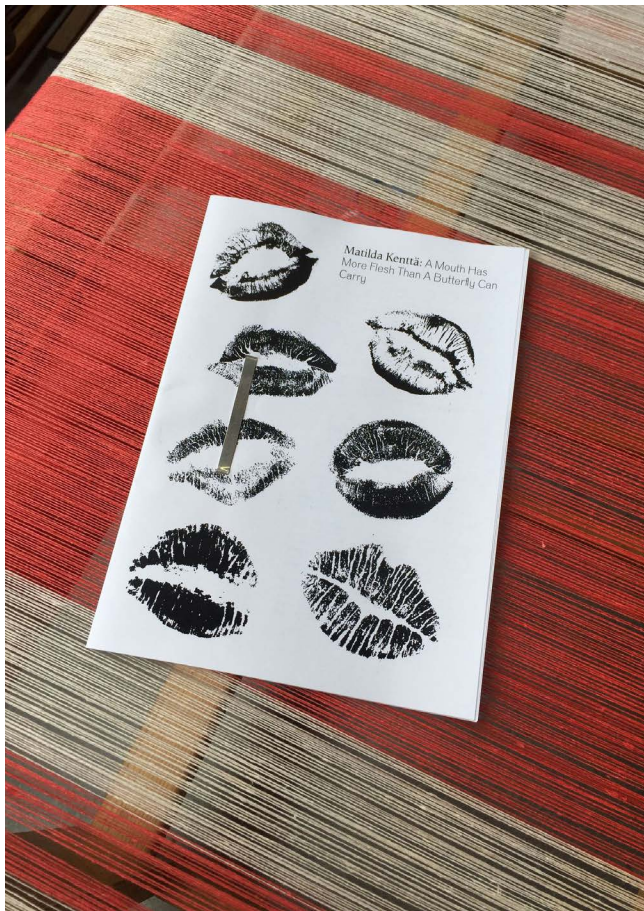

Graduation Show campaign, photo Anne-Laure Ruffin

en met projectondersteuning van een alumna van de afdeling, Naomi Credé en een tekstschrijver ten behoeve van de rapportage, alumna Harriet Foyster (Critical Studies).

KWALITEITZORG ONDERZOEK

In 2020 zijn de voorbereidingen gestart voor de visitatie van onze onderzoekseenheid volgens BKO-protocol die in juni 2021 zal plaatsvinden. Hiertoe werd een panel samengesteld bestaande uit externe wetenschappers, onderzoekers en lectoren en werd een aanvang gemaakt met het schrijven van de kritische zelfreflectie waarvoor Ilse van Rijn, onderzoeker bij lectoraat Art & Public Space (LAPS) en docent, werd geëngageerd. In dit rapport zal onder meer worden ingegaan op verbetermaatregelen die gedaan zijn in respons op de aanbevelingen na de laatste visitatie in 2015. Destijds was alleen het lectoraat Art & Public Space (LAPS) aan de orde, dit keer valt onder het begrip 'onderzoekseenheid' onderzoek aan de hele academie. De gerealiseerde uitbreiding en her-organisatie van het onderzoek en de nieuwe academie brede onderzoeksactiviteiten, zoals die naast het lectoraat zijn georganiseerd, worden nu meegenomen. Onder de onderzoekseenheid valt voor het eerst ook het onderzoek dat het Sandberg Instituut onder de noemer Sandberg Research (sinds 2019) heeft gerealiseerd (in 3.2.6 zijn deze ontwikkeling en de resultaten nader beschreven). Daarnaast levert het lectoraat jaarlijks informatie aan de Vereniging Hogescholen aan die de kwalitatieve en kwantitatieve gegevens over onderzoek binnen lectoraten verzamelt.

Matilda Kenttä, *A Mouth Has More Flesh Than a Butterfly Can Carry*, photo Matilda Kenttä

AONDERZOEKEN

Het exitonderzoek, een onderzoek onder bachelor en master studenten die voortijdig de opleiding verlaten, vindt elk jaar plaats. 76,6% van de deze groep studenten heeft de vragenlijst ingevuld. De uitval dit jaar in de bacheloropleiding is 6,8% vorig jaar was dit 8,3%. De uitval in de masteropleiding is 7,3%, vorig jaar 4,7%. De uitval op de hele Gerrit Rietveld Academie is 6,9%, dit is lager dan in 2019 toe het 7,6% was. De helft van de studenten die de opleiding hebben verlaten geven aan de studie op een later moment te willen hervatten, 39,1% stopt definitief en 10,9% weet nog niet of zij stopt of onderbreekt. De meest genoemde redenen om de studie te stoppen of te onderbreken zijn: behoefte er even tussenuit te gaan (20,5%), verkeerde studiekeuze gemaakt (15,9%) en ziekte (13,6%). Terugkijkend op het onderwijs aan de academie is 61,9% van de 42 respondenten positief en heeft de studie als een inspirerende tijd ervaren, vaak zwaar, maar leerzaam. 9,5% kijkt met gemengde gevoelens op het onderwijs terug en 28,6% kijkt overwegend negatief terug op het onderwijs.

De *Kunstenmonitor* is een jaarlijks landelijk onderzoek onder alumni van zowel de bachelor- als masteropleidingen, één jaar na hun afstuderen. In dit onderzoek worden alumni ondervraagd over hun start op de arbeidsmarkt en hun tevredenheid over het onderwijs. In het najaar van 2019 zijn de afgestudeerde bachelor- en masterstudenten van het studiejaar 2017–2018 bevraagd. 28,3% van de afgestudeerden heeft de vragenlijst ingevuld. Uit dit onderzoek blijkt dat 98% van de ondervraagde alumni werkzaam is als scheppend/uitvoerend kunstenaar/vormgever/ontwerper. Dit levert niet altijd direct (voldoende) inkomsten op. Zij voorzien ook in hun onderhoud door kunstgerelateerde activiteiten en door werkzaamheden buiten hun vakgebied. De meerderheid, 57,6% van de respondenten, is als zelfstandige werkzaam. 6,7% van de respondenten geeft aan werkloos te zijn, dit is hoger dan voorgaande jaren. 71% zou de opleiding opnieuw kiezen aan dezelfde hogeschool.

Het *studententevredenheidsonderzoek* (STO) wordt elk even jaar afgenomen. De uitnodigingen voor deelname aan het onderzoek van 2020 waren een week voor de lockdown in maart verzonden aan de bachelorstudenten. Al snel bleek dat studenten wat anders aan hun hoofd hadden dan het invullen van een vragenlijst. Er werd besloten geen herinneringen te versturen en de studenten een week voor sluiting hiervan te berichten. Het onderzoek onder masterstudenten is niet van start gegaan.

Uiteindelijk heeft iets minder dan een vijfde van de bachelorstudenten de vragenlijst ingevuld. Hierdoor is geen representatief beeld ontstaan van de tevredenheid van studenten in het algemeen. De uitkomsten zijn wel gedeeld met het CvB, de MR en het verslag van het onderzoek is geplaatst op Intranet zodat alle studenten en medewerkers er kennis van kunnen nemen. Naast het afnemen van het STO evalueren de afdelingshoofden elk jaar mondeling het onderwijs met de studenten van hun afdeling.

Het eveneens tweejaarlijkse medewerkerstevredenheidsonderzoek wordt elk oneven jaar afgenomen, het volgende onderzoek zal in 2021 plaatsvinden. Naar aanleiding van het onderzoek in 2019 voert het CvB een aantal plannen uit om ervaren knelpunten weg te nemen.

Idan Grady, Fashion, photo Peter Stigter

3.6 Samenwerkingsverbanden en uitwisselingen

3.6.1 Samenwerkingsverbanden

Het Sandberg Instituut werkt binnen projecten vaak samen met partners. Vaste samenwerkingsverbanden zijn met de Universiteit van Amsterdam, Gemeente Amsterdam (DMO), De School, Disarming Design from Palestine, International Academy of Arts Palestine (IAAP), IDFA (masterclass), Mediafonds, Mediapark, NeverNeverland, Instituut voor Beeld & Geluid/Hilversum, PA-F, Bureau Broedplaatsen Amsterdam, LAPS, Lloyd Hotel, SonicAct, SSP, Framer Framed, The One Minutes en Stern/Berlin.

Ook de masterafdelingen werken samen met diverse nationale en internationale partners, waaronder Witte de With, Poetry International Rotterdam, MK&G in Hamburg, Sint Lucas School voor de kunst in Antwerpen, Universiteit Antwerpen, Kunstfort Vijfhuizen en vele andere partijen.

3.6.2 Erkenning studiepunten van andere instellingen

De Gerrit Rietveld Academie erkent niet automatisch de

studiepunten van andere onderwijsinstellingen. Omdat de Gerrit Rietveld Academie aan de poort selecteert, moet iedere student eerst de toelatingsprocedure doorlopen. Studenten die al aan een kunstacademie studeren kunnen wel direct deelnemen aan het toelatingsexamen en daarmee het toelatingssprekuur overslaan. Wanneer bij de toelating wordt besloten dat een student in een hoger jaar kan instromen, wordt vrijstelling verleend voor het voorgaande jaar of jaren. Deze vrijstelling moet worden onderbouwd met studiepunten van de eerdere opleiding. Het erkennen van studiepunten voor bepaalde vakken is bij de Gerrit Rietveld Academie evenmin aan de orde. Een student die bijvoorbeeld al een (deel-)studie filosofie heeft gedaan, krijgt niet automatisch een vrijstelling voor de filosofielessen, omdat het theorieaanbod bij de Gerrit Rietveld Academie altijd een relatie heeft met beeldende kunst en niet als een losstaand vak wordt aangeboden. De toekenning van studiepunten aan de Gerrit Rietveld Academie is gekoppeld aan de halfjaarlijkse beoordeling van de ontwikkeling van de student.

3.6.3 Uitwisseling van staf en studenten

Met het vaststellen van het nieuwe beleid en het herzien van de lijst met partnerscholen in 2016 is een nieuwe koers gezet om meer de verdieping in te kunnen gaan met onze huidige waardevolle partners. De lijst met de 45 partnerscholen van de academie staat op de website.

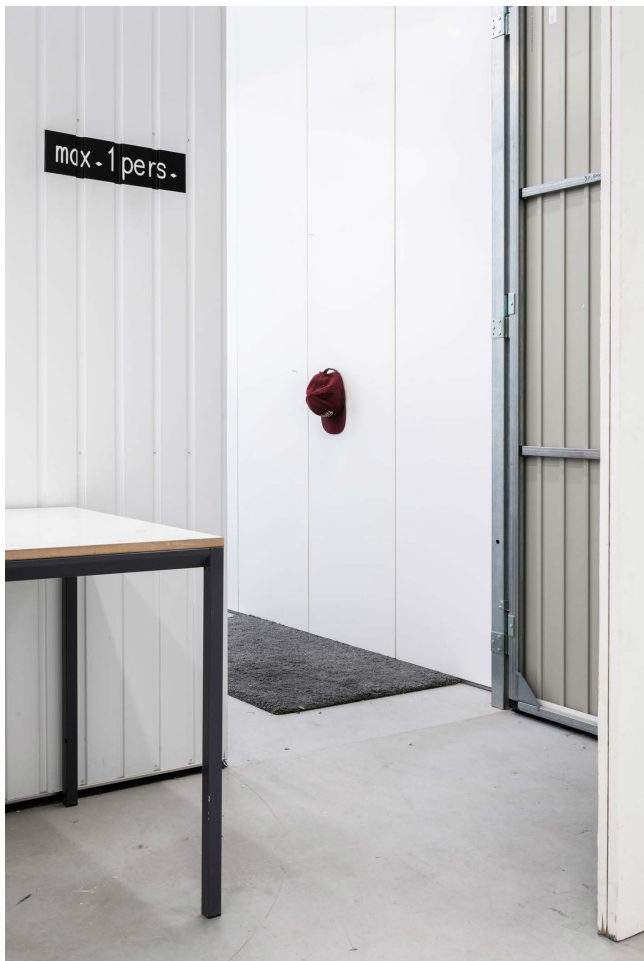
In 2020 besloten veel contractpartners om het uitwisselingsprogramma (tijdelijk) stop te zetten door COVID-19.

Desondanks hebben uiteindelijk tien studenten van de academie in het kader van uitwisseling een deel van hun studie in het buitenland kunnen volgen. In dit jaar zijn vijftien buitenlandse studenten via een uitwisselingsprogramma naar de Gerrit Rietveld Academie gekomen.

In het verslagjaar hebben negen uitgaande studenten gebruik gemaakt van de Erasmusbeurs, die afhankelijk van het land waar het programma wordt gevolgd € 160 tot € 288 per maand bedraagt.

Een wisselend aantal docenten vervult tijdelijke of vaste functies aan buitenlandse universiteiten en academies. Dit gebeurde voorheen in toenemende mate ook binnen het Erasmusprogramma. In 2020 heeft echter, in verband met COVID-19, geen enkele docent- en stafuitwisseling plaatsgevonden waarbij een beroep werd gedaan op een Erasmusbijdrage.

In het verslagjaar is door de academie de keuze gemaakt om met ingang van studiejaar 2021–2022 de Erasmus+ deelname te beëindigen.

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

3.7 Onderwijs aan personeelsleden

In het verslagjaar zijn er geen aanvragen geweest voor een lerarenbeurs.

3.8 Wet- en regelgeving

3.8.1 Onderwijs- en examenregeling en Studentenstatuut

De Gerrit Rietveld Academie heeft twee Onderwijs- en examenregelingen (OER): één voor de bacheloropleiding Beeldende Kunst en Vormgeving en één voor de twee masteropleidingen die worden uitgevoerd door het Sandberg Instituut. De masteropleidingen hebben van oudsher een gezamenlijke OER, ondanks de door de overheid aangebrachte scheiding in opleidingen. In de praktijk zijn de twee masterstudierichtingen zo gelijk ingericht dat het omschrijven van het onderwijs in aparte regelingen niet bijdraagt aan een beter beeld van de opleidingen. De Onderwijs- en examenregeling is opgenomen in het Studentenstatuut. Jaarlijks wordt het Studentenstatuut/OER opnieuw bekeken op relevantie en desgewenst bijgesteld. De bijgestelde versie wordt ter instemming voorgelegd aan de MR. Het Studentenstatuut is van de interne website te downloaden, in het Nederlands en het Engels.

3.8.2 Opleidingscommissie

In 2019 heeft het CvB besloten om de gezamenlijke opleidingscommissie voor de bachelor- en masteropleidingen op te splitsen in twee opleidingscommissies, zodat beide opleidingen beter bediend worden. Gedurende 2020 is er gewerkt aan de vormgeving van twee commissies en een nieuw reglement. Het uitgangspunt was om in 2020 nieuwe opleidingscommissies te benoemen en installeren. Door de coronacrisis is de formele benoeming waarin de MR ook een adviserende rol heeft, uitgesteld naar januari 2021. Wel is er in 2020 een secretaris voor de opleidingscommissies benoemd die de zaken zodanig voorbereidt dat de opleidingscommissies begin 2021 van start kunnen gaan.

3.8.3 Examencommissie bachelor

De commissie van de bacheloropleiding bestaat uit twee hoofddocenten, een praktijkdocent, een theorie docent, een extern lid en een ambtelijke secretaris. In 2020 heeft de examencommissie twee keer vergaderd, daarnaast heeft via mail afstemming over online beoordelen plaatsgevonden.

De examencommissie heeft 162 bachelordiploma's uitgereikt, vijftien aan DOG-time studenten en 147 aan voltijdstudenten.

De examencommissie heeft in totaal negen vrijstellingen verleend aan kandidaten die niet beschikten over voldoende of een passende vooropleiding. Vier vrijstellingen zijn verleend aan kandidaten die wilden instromen in een hoger studiejaar, vier aan kandidaten die wilden instromen in het voltijd Basisjaar en één voor het deeltijd Basisjaar. Deze kandidaten moeten bij hun aanmelding voor het toelatingsexamen een motivatiebrief schrijven, waaruit blijkt dat zij kennis en ervaring hebben opgedaan die hen in staat zou moeten stellen de bacheloropleiding goed te doorlopen. Alleen kandidaten die door driekwart van beide toelatingscommissies positief zijn beoordeeld komen in aanmerking voor de vrijstelling.

In 2020 heeft de examencommissie geen klachten ontvangen.

Onderwerpen waar de commissie zich mee bezig heeft gehouden waren:

- Afstuderen als collectief. De studenten die verzocht hebben af te mogen studeren als collectief zijn uitgenodigd voor een toelichtend gesprek. De examencommissie heeft voorwaarden geformuleerd waaronder deze studenten mochten afstuderen als collectief. Ondanks dat de studenten besloten individueel af te studeren, willen zij dit onderwerp wel onder de aandacht brengen, zodat in de toekomst studenten met deze wens niet dezelfde obstakels hoeven te overwinnen. Als vervolg hierop werkt de examencommissie aan een notitie voor hoofddocenten en directie.
- Bezoek eindexamens en terugblik hierop. Enkele leden van de examencommissie hebben eindexamens van afdelingen bezocht, er is gekeken hoe de procedure verliep, hoe de rol van extern deskundige werd uitgevoerd en hoe de oordelen van de commissies tot stand zijn gekomen. De verslagen van deze bezoeken zijn besproken.
- De examencommissie heeft gereageerd op een voorstel van het CvB over beoordelingen bij de afronding van het studiejaar in de coronapandemie en geadviseerd over aanpassing van de OER ten aanzien van online beoordelen. In het najaar heeft een eerste evaluatie plaatsgevonden van het online beoordelen en de resultaten van het alternatieve plan voor het niet mogen uitvoeren van het Bindend Studieadvies.

Bindend Studie Advies (BSA)

Zie 4.4.

3.8.4 Examencommissie master

De examencommissie bestaat uit een afdelingshoofd, een theorie docent, extern lid en een ambtelijk secretaris. Het extern lid Huib Haye van der Werf heeft aangegeven te willen stoppen vanwege drukke werkzaamheden. Een vervanger Josien Pieterse, directeur van Framer Framed is in december bereid gevonden om hem te vervangen. Zij wordt begin 2021 aangesteld door het bestuur en zal dat jaar als extern lid met een aantal vertegenwoordigers van het werkveld de eindexamens en de tentoonstellingen bezoeken en de studenten en externe beoordelaars in de commissies om feedback vragen. Dit is als opzet een voortzetting van externe betrokkenheid door reviewers zoals we die hebben georganiseerd ten behoeve van de accreditatie in 2019.

De voorzitter en de secretaris overleggen over lopende zaken in principe elke eerste dinsdag van de maand, dit jaar voornamelijk online. De commissie heeft drie vergaderingen gehad in 2020, eveneens online. De secretaris wordt met regelmaat 'in het dagelijkse' om advies gevraagd over bijvoorbeeld jury samenstelling, de omgang met criteria en gebruik van formulieren, vermeldingen op diploma en supplement, en eisen die gesteld worden aan vervolgopleiding of promotiemogelijkheden. Dit jaar in het bijzonder vanwege de omstandigheden als gevolg van de coronamaatregelen, zoals het besluit om de eindbeoordeling te onderscheiden van de eindtentoonstelling.

Een substantieel deel van de studenten had er belang bij om ondanks de coronamaatregelen voor de zomer al af te studeren en de graad te verkrijgen - dat vanwege visumeisen, vervolgstudies of verantwoording naar subsidiegevers in hun land van herkomst en dergelijke zaken. Voor de zomer werd daarom op het reguliere moment het portfolio met studieresultaat beoordeeld van zowel eerste- als tweedejaars, waarbij voor de laatste groep het 'eindwerk' en de presentatie daarvan de vorm van een prototype of een goed doorgewerkt plan kon hebben. Na de zomer (in oktober) werd de door coronamaatregelen uitgestelde gebruikelijke afstudeertentoonstelling alsnog georganiseerd, dit keer in Het HEM – met gereguleerde publieksopenstelling, zoals gelukkig wel mogelijk was. Dit werd de afstudeerders aangeboden omdat door de maatregelen de beschikbaarheid van werkplaatsen en werkruimte op de afdelingen gedurende het jaar voor althans het 'maak'-onderwijs minder was, zodat de studenten toch voldoende tijd kregen om hun werk uit te voeren en goed te presenteren aan een publiek. Daarnaast kunnen ze zo het voltooide werk toch opnemen in het eigen portfolio. Hiervoor heeft het instituut een fotograaf gevraagd opnamen te maken die de studenten kunnen gebruiken (en die ook op de website van het instituut en in de catalogus staan). Deze opzet, met name het scheiden van beoordelen en tentoonstellen, werd breed als positief ervaren (meer inhoudelijk gesprek tussen jury en student, meer ontwikkel- en procesbeoordeling, meer kwaliteit, ook in het publieksgericht presenteren) en wordt onderzocht als mogelijkheid om dit ook de komende jaren zo te blijven doen.

De examencommissie agendeert seizoensgebonden zaken op de maandelijkse hoofdenvergadering, zoals naar

aanleiding van de semester- of graduationbeoordeling of de toelatingen. In 2020 heeft de commissie enkele verzoeken tot vrijstelling van vooropleiding behandeld. Er zijn geen klachten binnengekomen.

In 2019 en 2020 is door het docentlid van de commissie het thesisebeleid, de eisen en de manier van beoordeling academiebreed geanalyseerd en zijn de bevindingen besproken met alle betrokken tutors, waarna een nieuw beleidsdocument is opgesteld in het voorjaar van 2020. Hiermee kunnen nieuwe tutors beter worden geïnformeerd over de bandbreedte aan eisen aan theses die gesteld worden op de academie. De examencommissie heeft eind 2020 besloten Bart Haensel (tutor/assessor bij het tijdelijk programma F for Fact, en ervaren docent bij andere academies) te vragen om een analoog project uit te voeren om de algemene toetspraktijk te analyseren door deze te vergelijken met de eisen en uitgangspunten in de beleidsdocumenten. Dit aan de hand van in de afgelopen twee jaren gebruikte verslagen en formulieren die in de afdelings- en studentendossiers zitten - om wijzigingen of aanpassingen in de OER voor te stellen. De resultaten worden in 2021 bediscussieerd met betrokkenen bij de organisatie van het assessment en gemakkelijk vindbaar gemaakt via intranet.

- De OER heeft enkele kleinere aanpassingen ondergaan.
- Het protocol voor toetsen en beoordelen is op kleine onderdelen aangepast.
- De secretaris van de commissie adviseerde hoofden en coördinatoren op vraag, soms naar aanleiding van studievoortgangsproblemen van studenten. Als het nodig was werd geadviseerd door te verwijzen naar een vertrouwenspersoon of de studentcounselor.
- De examencommissie beoordeelt jaarlijks de kwaliteit van studentendossiers, in het bijzonder de herkenbaarheid en leesbaarheid van de articulaties van de beoordelingen.
- De leden van de examencommissie bezochten steekproefsgewijs meerdere beoordelingen en eindpresentaties. Tijdens de graduation show werd door de secretaris een aantal peers van vergelijkbare Nederlandse opleidingen en instituten rondgeleid.
- De commissie heeft opnieuw aandacht besteed aan studenten van tijdelijke programma's die studievertraging oplopen of het eindexamen niet halen, en hoofden en directeur geadviseerd. De tijdelijke aard van het programma maakt dat het instituut een rol moet oppakken bij het aanbieden van individuele trajecten voor studenten die het niet in twee jaar hebben gehaald.

3.8.5 Klachten- en beroepsprocedures

De Gerrit Rietveld Academie kent drie mogelijkheden om bezwaar in te dienen tegen uitspraken en handelingen die ongewenst of wellicht onterecht zijn.

1. COBEX

Studenten die het niet eens zijn met een uitspraak van de examencommissie kunnen zich wenden tot het COBEX (College van Beroep voor de Eindexamens). In het verslagjaar is er geen beroep gedaan op het COBEX.

2. KLACHTEN- EN GESCHILLENREGELING

Voor klachten over zaken die niet de examens betreffen, kent de Gerrit Rietveld Academie een Klachten- en geschillenregeling. In het verslagjaar is hier geen beroep op gedaan.

3. KLACHTENREGELING ONGEWENST GEDRAG

Voor personeel en studenten die te maken krijgen met ongewenst gedrag door hetzij personeel, hetzij studenten kent de academie de Klachtenregeling Ongewenst Gedrag. In het verslagjaar is er vlak voor de kerstvakantie één klacht ingediend, die gelijk in 2021 behandeld zal worden door de klachtencommissie.

3.8.6 Het Profileringsfonds

In het verslagjaar is geen beroep gedaan op het Profileringsfonds met betrekking tot studievertraging van studenten die studiefinanciering ontvangen.

De tegemoetkoming in het instellingscollegegeld voor studenten die een tweede bachelor- of masteropleiding volgen en voor studenten uit niet-EU landen is twintig keer toegekend. Het toegekende bedrag was € 1.040 per student.

3.8.7 Extra COVID-19 toekenningen

Voor studenten die vanwege COVID-19 werden geconfronteerd met betalingsproblemen ten aanzien van het collegegeld is een extra bedrag ter beschikking gesteld. Zowel Nederlandse als niet-Nederlandse studenten kunnen hiervan gebruik maken. De studenten die het wettelijk collegegeld plus toeslag betalen kunnen in aanmerking komen voor een tegemoetkoming van de toeslag, (€ 497 vanwege het kenmerk Kleinschalig en Intensief Onderwijs). De studenten die het instellingscollegegeld betalen kunnen een tegemoetkoming krijgen van € 1.066.

Om studievertraging op korte termijn en het voorkomen van uitval op lange termijn te voorkomen, en daarmee de mogelijke negatieve consequenties voor de bekostiging in 2022 worden ondervangen, hanteert de GRA met ingang

van 1 mei 2020 een addendum op het Profileringsfonds. Dit addendum maakt het mogelijk voor de GRA om studenten die door de coronacrisis aantoonbaar in ernstige financiële problemen zijn beland vanuit het Profileringsfonds financieel te ondersteunen.

De coronacrisis heeft ertoe geleid dat de inkomsten zijn weggevallen van een groep studenten die voorheen werkzaam was in de horeca of werk deed in een ander flexibel verband. Het wegvallen van inkomsten leidt bij de studenten tot stress en zorgen om hun financiële positie en/of het niet meer kunnen voldoen aan betaalverplichtingen. Er is een aanzienlijk risico dat deze groep studievertraging oploopt vanwege de zorgen en/of dat zij moeten stoppen met hun studie omdat zij financiële verplichtingen niet meer op kunnen brengen.

In het rapportjaar hebben acht studenten deze bijdrage ontvangen. Er is nog de gelegenheid om een aanvraag in te dienen gedurende het vervolg van het studiejaar.

Studenten met betalingsachterstand worden door de financiële administratie doorverwezen naar de studentendecaan. Deze bekijkt met de student of er ook andere mogelijkheden zijn om het tekort op te lossen, zoals een lening voor het collegegeld bij DUO (collegegeldkrediet of levenlanglenkrediet). Wanneer hiervan gebruik is gemaakt of het niet mogelijk is hiervan gebruik te maken, kan student een

aanvraag indienen voor een extra COVID toekenning. Deze regeling loopt gedurende het hele studiejaar.

CORONAFONDS MAANDELIJKSE BIJDRAGE

Studenten die door de coronacrisis in de problemen kwamen en door inkomensderving niet meer in hun levensonderhoud konden voorzien, hebben een beroep op het Corona Fonds van de Gerrit Rietveld Academie kunnen doen.

Een aanvraag voor financiële steun ter compensatie van het inkomensverlies als gevolg van de coronacrisis dat niet verhaald kan worden met een extra lening bij DUO of op grond van andere regelingen van de overheid of de gemeente kan worden ingediend gedurende 3 maanden: voor de maanden april, mei en juni.

Van deze regeling hebben 15 studenten één of meermalig gebruik gemaakt.

3.8.8 Financiële ondersteuning studenten door private fondsen

Diverse masterstudenten heb in 2020 een bijdrage voor hun studiekosten ontvangen vanuit private fondsen.

Fonds Kwadraat: loan for graduation project	Mateo Vega
Schuurman Schimmel van Outeren Stichting: funding for study costs	Mateo Vega
Stichting Bekker-la Bastida-Fonds	Vida Kasaei
Stichting Niemeijer Fonds	Vida Kasaei
SSvOS	Vida Kasaei
ZAiKS grant for supporting creative work	Zuza Banasinska
Adam Mickiewicz Institute Polish culture abroad mobility fund	Zuza Banasinska
The Finnish Cultural Institute for the Benelux	Aaro Murphy
Scholten-Cordes Fonds Schuurman Schimmel van Outeren Stichting In Art We Trust Fund	Anouk van Klaveren
Stroom Den Haag, Stroom Promise subsidie	Bernice Nauta
Fundatie van de Vrijvrouwe van Renswoude	Anouk van Klaveren, Bernice Nauta
Fondart, Chile	Francisca Khamis
Stroom, Den Haag	Karina Zavidova

Alexis Stephenson, *The End Is In The Beginning*, photo Anna Lenartowska

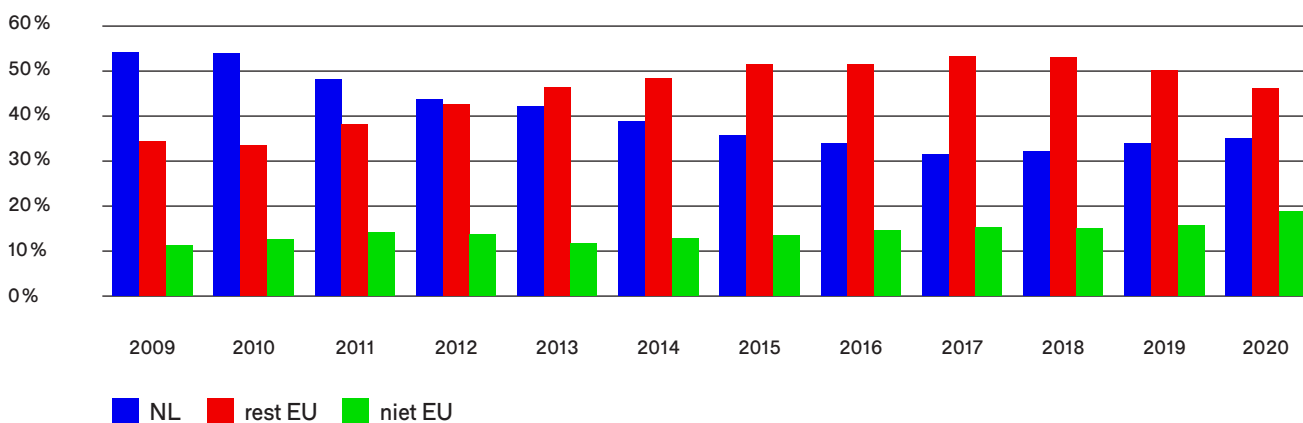
4. Studenten

De Gerrit Rietveld Academie heeft een zeer internationaal samengestelde studentenpopulatie; 65,2% van de studenten heeft een niet-Nederlandse nationaliteit (bachelor 61,7%, master 81,4%). De studenten zijn afkomstig uit 61 verschillende landen.

Het aandeel Nederlandse studenten lijkt zich de laatste paar jaar te stabiliseren.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
NL	41,98%	38,78%	35,53%	34,08%	31,48%	32,11%	34,03%	34,82%
REST EU	46,33%	48,38%	51,32%	51,35%	53,30%	52,84%	50,29%	46,23%
NIET EU	11,69%	12,85%	13,16%	14,57%	15,23%	15,05%	15,69%	18,95%
TOTAAL	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100%	100%	100%

HERKOMST STUDENTEN

4.1 Studentenaantallen

4.1.1 Bacheloropleiding

Op 1 oktober 2020 stonden 721 studenten bij de bacheloropleiding Art & Design ingeschreven, waarvan 208 in het propedeusejaar.

STUDENTENAANTALLEN PER 1 OKTOBER 2020

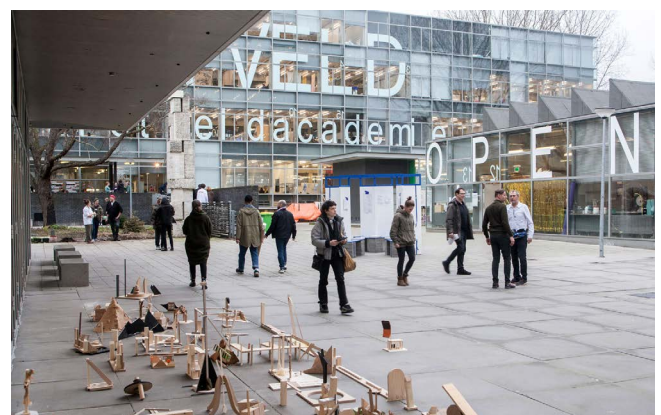
STUDIEJAAR	VOLTijd		DEELTijd		TOTAAL	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
AFDELINGEN BACHELOR						
PROPEDEUSE BACHELOR ART & DESIGN						
Basisjaar	159	146	49	39	208	185
HOOFDFASE BACHELOR ART & DESIGN						
Beeldende Kunst	91	98	26	36	117	127
VAV	93	84			93	85
Fotografie	22	29			22	29
Keramiek	19	16			19	17
The Large Glass (glasvormgeving)	13	14			13	14
Image and Language	24	22			24	22
Architectural Design	25	23			25	23
designLAB	39	40			39	40
Jewellery – Linking Bodies (Edelsmeden)	20	16			20	16
Grafisch Ontwerpen	68	70			68	70
Mode	30	33			30	33
TXT (Textiele vormgeving)	27	36			27	36
DOGtime			16	15	16	15
TOTAAL HOOFDFASE BACHELOR	471	481	42	51	513	532
TOTAAL BACHELOR	630	627	91	90	721	717

4.1.2 Masteropleiding

Op 1 oktober 2020 stonden 156 studenten bij de masteropleiding ingeschreven.

STUDENTENAANTALLEN PER 1 OKTOBER 2020

STUDIEJAAR	VOLTijd		DEELTIJD		TOTAAL	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
AFDELINGEN MASTER						
SANDBERG INSTITUUT						
Autonome Kunst / Fine Arts	16	20			16	20
Critical Studies	12	11			12	11
Vrije Vormgeving / Dirty Art Department	22	20			22	20
Interieurarchitectuur / Studio for Immediate Spaces	22	22			22	22
Ontwerpen / Design	22	23			22	23
Challenging Jewellery	-	13			-	13
The Commoners' Society	-	10			-	10
Approaching Language	10	13			10	13
Resolution – Moving Image	16	17			16	17
Aangepast Studietraject	4	1			4	1
Disarming Design	17				17	
F for Fact	15				15	
TOTAAL MASTER	156	150			156	150

Open Day, photo Franz Müller Schmidt

4.2 Ontwikkelingen in aantallen afgestudeerden en beleid

Zie hoofdstuk 3.

4.3 Werving en opvang van studenten

4.3.1 Werving en opvang bacheloropleiding

Jaarlijks vinden eind januari de Open Dag en begin november Goedemorgen Gerrit plaats; dit zijn de momenten om de verscheidenheid aan onderwijsvormen op de academie te ontdekken. De Open Dag is hét moment om een inkijk te krijgen op alle afdelingen en werkplaatsen. Potentiële kandidaten hebben op deze dag de gelegenheid een portfolio aan de toelatingscommissie te tonen en nemen zodoende deel aan de eerste toelatingsronde. Goedemorgen Gerrit is een mini-open dag met Nederlands als voertaal en gericht op geïnteresseerde kandidaten voor het Basisjaar, de Vooropleidings- en Oriëntatiecursus.

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

Uit onderzoek is gebleken dat de meerderheid van de bezoekers van de Open Dag en Goedemorgen Gerrit op de hoogte is via de website of de social media van de Gerrit Rietveld Academie, via informatie van de schooldecaan of via vrienden/bekenden. Decanen en docenten van middelbare scholen, beroepsopleidingen en culturele jongerencentra zoals bijvoorbeeld Stichting Nowhere in Amsterdam worden actief benaderd en gevraagd de (laatstejaars)scholieren en andere mogelijk geïnteresseerden te attenderen op deze momenten.

Decanen van alle middelbare scholen ontvangen elk jaar informatie inclusief een affiche voor de Open Dag.

Zelf geven wij ieder jaar actief voorlichting tijdens de dagen die georganiseerd worden door 4strax, een organisatie die voorlichtingen organiseert voor middelbare scholieren, gericht op vierde- en vijfdejaars leerlingen van havo en vwo. Dit jaar hebben we de voorlichting op een andere manier aangepakt: waar in eerdere jaren de studentendecaan vooral feitelijke informatie verstrekke, is nu een docent het gesprek met de leerlingen aangegaan. Dit was in eerste instantie voor de leerlingen wennen, maar leidde tot prettige resultaten. Besloten is dan ook om deze voorlichting volgend jaar op gelijke wijze te laten plaatsvinden.

BEGELEIDING

Gedurende hun studie werken de studenten individueel of in kleine groepen en kunnen ze voor een groot deel hun eigen studieprogramma en -tempo bepalen. Als studenten onderdelen buiten de eigen afdeling willen volgen, dan wordt dat besproken met de begeleidende docenten en wordt aan de hand van een motivatie bekeken of dit zinvol is. De docenten bieden zoveel mogelijk maatwerk. Bij de voorbereiding op het eindexamen wordt de student intensief begeleid door minimaal drie docenten. Binnen de studiejaren worden de studenten begeleid door hun mentor. Deze is de eerste schakel bij het signaleren van stagnatie en problemen, die in eerste instantie binnen de afdeling worden opgelost. Wanneer dit niet mogelijk is, kan de student worden doorverwezen naar de studentendecaan. Deze kan de student begeleiden bij motivatie-, structuur-, communicatie- en/of praktische problemen. In het geval van persoonlijke en psychische problemen kunnen studenten worden doorverwezen naar de studentenpsycholoog of externe deskundigen.

INHOUDELIJKE COACHING

Studenten die dreigen vast te lopen in hun creatieve ontwikkeling werden gecoacht door docenten met ervaring in specifieke artistieke coachingstrajecten. In het verslagjaar zijn beide docenten die in dit coachingstraject werkten weggevallen. Wij zijn op zoek naar docenten die deze coachingstrajecten kunnen overnemen.

STUDY SKILLS PROGRAM

In het verslagjaar zijn we doorggegaan met het aanbieden van een Study Skills Program. Een groeiende groep studenten heeft moeite met zaken als het genereren van ideeën, de stap zetten van idee naar uitvoering, communicatie over hun werk, reflectie daarop en hoe om te gaan met kritiek. Ook concentratieproblemen zijn regelmatig onderwerp van gesprek. Het programma heeft inmiddels een plek

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

gekregen in het extra-curriculaire aanbod. Door de komst van COVID-19 heeft het programma deels live, deels via Zoom plaatsgevonden.

In het eerste semester van het verslagjaar heeft het Study Skills Program zich vooral gericht op de zwakkere studenten die uit het Basisjaar kwamen. Hen werd uitdrukkelijk aangeraden om het programma te volgen. De meeste studenten hebben hieraan gevolg gegeven, maar hebben niet erg trouw het programma gevolgd. De constatering bij de evaluatie was dan ook dat het belangrijk is dat studenten zich uit intrinsieke motivatie aanmelden voor het programma.

AANGEPAST STUDIETRAJECT

In het verslagjaar is voor vier studenten een aangepast studietraject opgezet. Dit is een traject waarbij studenten, die ondanks het coachingstraject en begeleiding door de decaan niet goed (in de groep) kunnen functioneren en daardoor studievertraging oplopen, een aangepast studieprogramma wordt geboden. In dit programma blijft de afstudeerrichting verantwoordelijk voor de student, maar worden docenten binnen, maar ook soms buiten, de afdeling gevraagd de student te begeleiden op een wijze die beter bij de student past. Met de student wordt een overeenkomst afgesloten met betrekking tot de te behalen studieresultaten. Wanneer student hieraan niet voldoet, ondanks de extra inspanningen van de academie, wordt de studie beëindigd. De studentendecaan is bij dit traject betrokken.

STUDEREN MET EEN HANDICAP

Ieder jaar, aan het begin van het studiejaar, vindt er een inventarisatie onder de studenten plaats waarbij gevraagd wordt naar een eventuele beperking die een belemmering voor de studie kan zijn. Dit jaar is het door veertien studenten ingestuurd. Gedurende het jaar melden zich steeds meer studenten die merken dat zij door een handicap problemen hebben met de studie. In het verslagjaar was van 52 studenten bekend dat zij hinder tijdens hun studie (kunnen) ondervinden door hun beperking. In het algemeen betreffen dit beperkingen op het psychische vlak, dyslexie, ASS en AD(H) D. Met studenten die aangeven daar behoefte aan te hebben, wordt individueel gekeken welke aanpassingen nodig zijn.

4.3.2 Werving masteropleidingen

Werving voor de masteropleidingen vindt plaats via de website, advertenties, e-mailcampagnes, sociale media, brochures, promotie tijdens Sandberg projecten, de jaarlijkse Open Dag, rondleidingen en gesprekken voor individuele geïnteresseerden en groepen, scouting tijdens de eindpresentaties van (internationale) bacheloropleidingen Beeldende Kunst en Vormgeving, mond tot mondreclame, lezingen op opleidingen en door het aanspreken van alumni. Daarnaast wordt actief geworven via de persoonlijke netwerken van de afdelingshoofden en studenten. Zij treden daarbij op als ambassadeurs van het instituut. Sommige afdelingen hebben een eigen website ontwikkeld om de zichtbaarheid te vergroten. De werving voor de tijdelijke programma's verloopt gericht. Veel kandidaten komen uit het netwerk rond het betreffende onderzoek. Er wordt op specifieke plekken voorlichting gegeven en geadverteerd. Gemiddeld wordt 10% van de aanmeldingen gehonoreerd.

Het aanmeldproces is volledig gedigitaliseerd en daardoor goed toegankelijk. Tijdens de toelatingsprocedure is er één contactpersoon voor algemene vragen en zijn alle coördinatoren aanspreekbaar voor afdelingsgebonden vragen. Het is gebleken dat geïnteresseerde studenten dit persoonlijke contact op prijs stellen.

Van alle toegelaten studenten in 2020 voldeden een paar studenten niet aan één van de toelatingseisen. Meestal bezit men geen bachelor in Design of Kunst. Voor elk van hen is gemotiveerd waarom aanname belangrijk werd geacht. Zij zijn vervolgens na een toets door de examencommissie allen met goedkeuring van het CvB toegelaten.

4.4 Bindend studieadvies

Bij de kerstbeoordeling in 2019 hebben twaalf studenten uit het Basisjaar een waarschuwing bindend studieadvies ontvangen, dit zijn er twee minder dan vorig jaar. Van deze twaalf zijn er zes aan het eind van het jaar doorgestroomd naar een vakklas, één volgt opnieuw het Basisjaar en vijf zijn gestopt met de studie. Door de coronamaatregel ten aanzien van het BSA zijn er geen bindend studieadviezen verstrekt in het rapportjaar.

4.5 Toelating en selectie

4.5.1 Toelatingen bacheloropleidingen

TOELATINGEN BACHELOROPLEIDINGEN

Kandidaten kunnen tijdens het toelatingssprekuren in een kennismakingsgesprek een toelichting op hun werk geven. De aspirant-student laat tijdens dit gesprek met een docent, dat ongeveer 20–30 minuten duurt, een ruime hoeveelheid recent werk zien en praat over zijn of haar verlangens en gedachten om de academie te volgen. Aan het einde van het gesprek ontvangt de aspirant-student een advies over het al dan niet deelnemen aan het toelatingsexamen. Bij een positief advies krijgt de kandidaat een aanmeldformulier uitgereikt. Buitenlandse kandidaten die niet in de gelegenheid zijn naar het toelatingssprekuren te komen, hebben de mogelijkheid hun portfolio met een motivatie online in te dienen bij het Bureau Toelatingen van de academie. Aan de hand van het werk en de motivatiebrief wordt beoordeeld of de kandidaat aan het toelatingsexamen mag deelnemen. NB: in maart 2020, toen in verband met COVID-19 de eerste lockdown een feit werd, waren de meeste toelatingssprekuren al afgerond, en resterende kandidaten hadden de mogelijkheid hun portfolio met motivatie online in te dienen bij het Bureau Toelatingen. Zo konden alle kandidaten de eerste toelatingronde toch nog afronden.

Normaal gesproken wordt tijdens het toelatingsexamen gesproken met de individuele kandidaten aan de hand van door hen gemaakte opdrachten en meegenomen werk. De Basisjaarkandidaten worden dan door twee onafhankelijk van elkaar werkende commissies beoordeeld. Deze commissies zijn doorgaans samengesteld uit een docent van het Basisjaar, een docent van een ontwerpafdeling, een docent van een autonome afdeling en een student. Op basis van de oordelen en commentaren velt de Eindcommissie Toelatingen uiteindelijk het eindoordeel. NB: in verband met COVID-19, en de wereldwijd opgelegde beperkingen, is voor de toelatingsexamens voor het Basisjaar in 2020 in zeer korte tijd noodgedwongen een online alternatief georganiseerd en afgenomen, in de vorm van een ingediend portfolio met motivatie, introductievideo en thuisopdrachten van de kandidaat, die door tweetallige commissies (bestaande uit één Basisjaardocent en één afdelingsdocent) zijn beoordeeld.

De kandidaten die zich voor een vakafdeling of de deeltijdstudie hebben aangemeld, hebben een portfolio ingediend en zijn beoordeeld door een commissie die is samengesteld uit een hoofddocent en docenten/studenten van de desbetreffende afdeling. Deze commissie formuleert een adviserend oordeel, op basis waarvan de Eindcommissie Toelatingen een eindoordeel velt. De kandidaten die zich voor de vooropleiding en de oriëntatiecursus hebben aangemeld, worden beoordeeld door een commissie van docenten van de betreffende cursus. Deze commissie velt een eindoordeel.

Simon Marsiglia, Designlab, photo Anna Lenartowska

AANMELDINGEN VOOR HET STUDIEJAAR 2020/2021

Tijdens het studiejaar 2019/2020 hebben 559 kandidaten een gesprek gehad tijdens de toelatingssprekuren: 443 kandidaten voor het Basisjaar voltijd, 65 kandidaten voor het eerste studiejaar deeltijd, en 51 kandidaten voor de vakklassen (zij-instroom, waarvan zes voor hogerejaars deeltijd). Van de 559 spreekuurbezoekers kregen 367 kandidaten een aanmeldformulier uitgereikt voor het toelatingsexamen. NB: in verband met de lockdown in maart 2020, stopten de toelatingssprekuren noodgedwongen half maart (waar er normaal gesproken waarschijnlijk tot half/eind mei nog extra toelatingssprekuren geweest zouden zijn).

171 kandidaten hebben hun portfolio ingediend ter beoordeling en daarvan kregen 75 kandidaten een aanmeldformulier toegezonden. Kandidaten die al een propedeuse aan een

kunstacademie hebben behaald in Nederland, Duitsland, België, Frankrijk, Zwitserland, Denemarken, Noorwegen, Zweden, Finland, het Verenigd Koninkrijk, Oostenrijk of Ierland, kunnen een aanmeldformulier aanvragen en hoeven niet op het spreekuur te komen of een portfolio in te dienen. 31 kandidaten met een afgeronde propedeuse hebben hier toe een verzoek ingediend en een aanmeldformulier ontvangen. Van de in totaal 473 kandidaten die toelatingsexamen mochten doen, hebben zich 415 kandidaten aangemeld voor het toelatingsexamen. 50,84% van deze kandidaten is toegelaten, 29,16% is afgewezen en 20% is niet verschenen op het examen. Van de 45 cursisten die de vooropleiding 2019-2020 van de Gerrit Rietveld Academie succesvol hebben afgerond, zijn uiteindelijk ook nog eens 41 studenten ingestroomd in de propedeuse. Overall is 28,90% van alle kandidaten die zich hebben aangemeld voor de toelatingprocedure toegelaten tot de opleiding.

	AANMELDINGEN 1 ^E RONDE	NAAR 2 ^E RONDE	AFGEWEZEN	NO-SHOW	TOEGELATEN
Spreekuur	559	367	121	83	211 (28,90%)
Portfolio	171	75			
Prop. Elders		31			
Vooropleiding					41
TOTALEN	730	473			252

SELECTIE

Alleen al de verschillen in leeftijd en nationaliteit maken het een hachelijke zaak de Rietveldstudent in enkele termen te karakteriseren. Toch zijn er opvallende overeenkomsten. Voor veel studenten geldt dat ze zeer zelfstandig, zelfbewust en kritisch zijn. Zij zijn in de regel ook iets ouder dan de gemiddelde student in het hoger beroepsonderwijs. De buitenwacht kenschetst de Rietveldstudenten vaak als eigenzinnig. Binnen de academie wordt daar precies zo over gedacht. Verwonderlijk is dat niet: al bij de selectie wordt naar onafhankelijke geesten gezocht en het onderwijs is er op gericht het zelfbewustzijn verder te versterken. In toelatingsgesprekken en -examens wordt nagegaan of de kandidaten in grote trekken aan het volgende ideaalbeeld voldoen:

- geeft in zijn werk blijk van een open en nieuwsgierige kijk op de wereld;
- heeft een onderzoekende instelling;
- toont betrokkenheid bij zijn werk en alles wat hij verder onderneemt;
- geeft blijk van intelligentie, eigenzinnigheid en een communicatieve instelling;
- kan gemakkelijk associëren en kritisch analyseren;
- is geïnteresseerd in de wereld van kunst en cultuur;
- heeft een sterk ontwikkeld beeldend vermogen.

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

Aan de Gerrit Rietveld Academie heeft de student de rol van participant, niet van klant. Er wordt een actieve bijdrage van de student verwacht als het gaat om de vormgeving en uitvoering van het onderwijs. Bij het samenstellen van het onderwijs wordt rekening gehouden met de wensen van studenten, net zoals rekening gehouden wordt met de wensen van de docenten, afdelingen en het al dan niet georganiseerde beroepsveld. Het onderwijs aan de Gerrit Rietveld Academie is gericht op de individuele student. Vanaf het allereerste verzoek om kennismaking hanteert de academie een individuele benadering, die na de toelating wordt voortgezet in individuele begeleiding, dat wil zeggen begeleiding gericht op individuele kwaliteiten.

4.5.2 Toelatingen masteropleiding

Het Sandberg Instituut heeft de luxe van een groot aantal aanmeldingen (verhouding aanmeldingen: beschikbare plaatsen = ongeveer 1100:75). Kandidaten komen van over de hele wereld. De selectie wordt gedaan door een jury die bestaat uit studenten, docenten, de afdelingscoördinator en externen uit het vakgebied onder leiding van het afdelingshoofd. De juryleden delen hun bevindingen via het CMS van de website. De jury kijkt naar de digitale aanmeldingen, met informatie over de vooropleiding, de huidige praktijk, het netwerk, het oeuvre, vaardigheden en motivatie en hoe de kandidaten een bijdrage kunnen leveren aan de cursussen 'collectief' werken - omdat ze soms vanuit een gespecialiseerde achtergrond een rol kunnen spelen. Een eerste selectie wordt uitgenodigd voor interviews (bij voorkeur live). Tijdens de interviews wordt gekeken naar de beheersing van de Engelse taal, de algemene houding en het vermogen om te leren en zich te ontwikkelen. Bachelorstudenten van de Rietveld Academie moeten zich ook op deze manier aanmelden bij het Sandberg Instituut.

De afgelopen jaren heeft Sandberg Instituut de panels geadviseerd om verwachtingen extra goed te checken, bijvoorbeeld door te vragen hoe de kandidaten de informatieteksten op de website en in de brochures lezen en begrijpen. Begrijpen de kandidaten de manier waarop de programma's worden uitgevoerd, de onderwerpen en de urgentie precies? Deze worden namelijk vaak in vrij open en soms poëtische bewoordingen beschreven. Dit is vooral van belang voor de tijdelijke programma's die beschrijven hoe ze bepaalde onderwerpen aanpakken en die als doel hebben om deze 'als groep' te onderzoeken. Om deze reden zijn interviews met alumni, die terugblikken op hun studie, getiteld Notes to Future Students, opgenomen in het wervingsboek en worden alle teksten nu elk jaar door de afdeling Public Sandberg voorbereid, geredigeerd en aangepast voor publicatie in de 'Open' brochure. Een ander aspect om te bevragen is of ze zich realiseren wat het betekent om een tijdrovende en uitdagende opleiding te volgen, voor twee jaar in een kostbare stad als Amsterdam. Het komt voor dat kandidaten die worden toegelaten, zich op het moment van inschrijving moeten terugtrekken omdat ze moeite hebben om het collegegeld te betalen omdat ze in hun land geen beurs of subsidie vinden. Deze situatie heeft een algemeen effect op de toegankelijkheid van het onderwijs aan de academie (en elders).

Eight Cubic Meters by Vivian Mac Gillavry and Jelly Hogendorp, photo Franz Müller Schmidt

DIVERS EN INCLUSIEF ONDERWIJS

Sandberg en Rietveld erkennen de noodzaak om de culturele diversiteit en inclusiviteit van de organisatie en de toegankelijkheid van de onderwijsprogramma's in dat licht te verbeteren. Studenten en alumni, hoofden, docenten en coördinatoren tonen hun betrokkenheid, wat sinds 2016 heeft geleid tot diverse initiatieven zoals lezingen en seminars, een Decolonial Futures project, een structurele workshop van het Londense The Collective Liberation Project voor alle medewerkers, en nieuwe interne organisaties zoals de Black Student Union, de Asian Union en Unsettling die als partners samenwerken met het College van Bestuur om nieuw beleid te ontwikkelen, bijvoorbeeld op het gebied van HRM en toelatingen. Dit heeft al geleid tot een aantal pragmatische veranderingen zoals de signage in de gebouwen, de communicatie op de webpagina's voor de aanmeldingen, en extra focus voor de jury's die de interviews met de kandidaten doen.

4.6 Buitenlandse studenten, vreemdelingenwet

De kwaliteit van de buitenlandse studenten op de Gerrit Rietveld Academie is veelal van een hoog niveau, niet in de laatste plaats omdat veel van hen in het land van herkomst al (deels) een kunstopleiding hebben gevolgd. Hun aanwezigheid draagt sterk bij aan de internationale uitstraling en de kwaliteit van de academie. Deze buitenlandse studenten, met name die uit niet-EU/EEA landen, hebben extra ondersteuning nodig bij praktische zaken. Zaken waarbij de academie deze studenten moet helpen zijn: het aanvragen van een verblijfsvergunning, aanvragen van verzekeringen, openen van een bankrekening, het aanvragen van zorgtoeslag/huurtoeslag, aanvragen van kwijtschelding bij gemeentebelastingen en het vinden van huisvesting.

4.7 Huisvesting van studenten

De Gerrit Rietveld Academie heeft overeenkomsten met vier studentenwoningbouworganisaties, wat de volgende mogelijkheden biedt:

- DUWO heeft, sinds september 2016, 86 gemeubileerde en gestoffeerde eenheden gereserveerd voor de Gerrit Rietveld Academie in een nieuw opgeleverd complex in de Jacques Veltmanstraat. Hiervan zijn 25 eenheden specifiek bestemd voor masterstudenten. De wooneenheden van DUWO kunnen alleen worden toegewezen aan internationale studenten, met een maximum van één jaar voor bachelorstudenten en twee jaar voor masterstudenten.
- Ymere heeft voor tien kale kamers in de Willemstraat een voorrangsregeling voor Rietveldstudenten die zijn ingeschreven bij Studentenwoningweb.
- Stichting Diogenes heeft zeven kale kamers gereserveerd voor de Gerrit Rietveld Academie in het Claes Claeszhofje in de Jordaan.
- Met bemiddeling van NEVERNEVERLAND is een samenwerking tot stand gekomen tussen het Sandberg Instituut en Woningbouwvereniging Ymere, die studenten de mogelijkheid biedt om een woning te huren in de Heesterveld Creative Community in Amsterdam-Zuidoost tegen een aantrekkelijke huur. Het gaat om in totaal 4 appartementen. Van deze studenten wordt verwacht dat zij creatieve activiteiten ontplooiën waarbij bewoners van Zuidoost worden betrokken.

Eight Cubic Meters by Vivian Mac Gillavry and Jelly Hogendorp, photo Franz Müller Schmidt

Open Day, photo Franzi Müller Schmidt

5. Kwaliteitsafspraken 2020

5.1 Kwaliteitsafspraken 2019–2024

In 2020 werden de plannen voor de kwaliteitsafspraken 2019–2024 van de Rietveld Academie en het Sandberg Instituut positief beoordeeld door de NVAO. Door de uitbraak van COVID-19 werd de geplande visitatie ten behoeve van de herstelbeoordeling in april uitgesteld tot een digitaal bezoek op 9 september 2020. De commissie van de NVAO sprak met name waardering uit over de wijze waarop studenten al in een vroeg stadium actief betrokken waren bij de ontwikkeling van de plannen voor de kwaliteitsafspraken. In februari 2021 ontvangen we het besluit van de minister over de planbeoordeling van de kwaliteitsafspraken.

Het College van Bestuur van de Gerrit Rietveld Academie heeft de uitvoering van de verschillende trajecten belegd bij werkgroepen en medewerkers, die vanuit hun expertise bij het onderwerp betrokken zijn. De projectleider houdt sinds 2019 het overzicht, monitort de ontwikkelingen en rapporteert aan het bestuur. Verschillende werkgroepen zijn opgericht in 2019 en 2020, andere trajecten liepen door vanuit de voorinvesteringen en kregen het afgelopen jaar een nieuwe impuls voor het vervolg. In 2020 werd de governancestructuur verder ingericht. Een coördinatiegroep kwaliteitsafspraken werd ingesteld om de samenhang en ontwikkeling van de verschillende kwaliteitsafspraken te monitoren en het College van Bestuur en de Medezeggenschapsraad hierover te adviseren. Jaarlijks leveren de werkgroepen een jaarplan en een rapportage over het voorgaande jaar aan bij de coördinatiegroep.

Toen in maart 2020 de eerste lockdown werd aangekondigd, bleek dat de inrichting van onze kwaliteitsafspraken solide was opgezet. De meeste werkgroepen konden hun

geplande activiteiten voortzetten. Vanzelfsprekend lag de grootste prioriteit voor onze organisatie bij het voortzetten van het reguliere onderwijs. Docenten en studenten, alsmede de ondersteunende staf, moesten omschakelen naar online onderwijs. Aandacht en energie voor extra aanbod en projecten naast het reguliere onderwijs had begrijpelijkwijls niet de hoogste prioriteit. De planning van onder andere kwaliteitsafpraak 3 en kwaliteitsafpraak 4 werd aangepast en bijgesteld. De ontwikkeling van vrijwel alle andere kwaliteitsafspraken is, het zij in een andere (digitale) vorm, vrijwel volgens planning verlopen.

5.2 Voortgang en ontwikkeling kwaliteitsafspraken in 2020

Onderstaand volgt een reflectie per voornemen.

Sectorakkoord thema Intensiever en kleinschaliger onderwijs

KWALITEITSAFSPRAAK 2

Versterken van de positie van de studenten als groep in het ontwikkelen van voorstellen voor eigen initiatieven in relatie tot de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs en het formuleren van vraagstukken aan het CvB hierover.

De uitvoering van deze kwaliteitsafpraak is door het College van Bestuur belegd bij de in 2019 opgerichte Student Council. De Student Council richt zich op het versterken van de positie van studenten op de Rietveld Academie en het Sandberg Instituut, onder andere door

studenten te stimuleren om een (meer) actieve rol te spelen bij het vormgeven van hun onderwijs. In 2020 ontwikkelde de Student Council zich tot klankbord van het College van Bestuur met betrekking tot studentenzaken. Met de uitbraak van de coronapandemie in maart 2020, werd de Student Council uitgenodigd om het eerste kwartier van de bestuursvergaderingen aan te sluiten. De Student Council spande zich in voor het studentenwelzijn door een specifieke workshop aan te bieden en door middel van een enquête het welzijn van (internationale) studenten in tijden van COVID-19 te meten. De Open Call voor studentenprojecten werd verplaatst naar het najaar. De oproep leverde 39 voorstellen op. Voor de realisatie van de zeventien projecten die de Student Council selecteerde, onder andere een zine, lezingen, discussies en filmvertoningen, werd 10.000 euro beschikbaar gesteld. Een tweede Open Call werd geschrapt, waardoor er ruimte in het budget was om een nieuwe website te ontwikkelen, waarop alle ontwikkelde studentenprojecten alsmede de overige projecten van de Student Council verder werden ontsloten.

KWALITEITSAFSPRAAK 4

Realiseren van een aanvullend kleinschalig en intensief intercurriculair onderwijsaanbod gerelateerd aan actuele thema's en vraagstukken.

De uitvoering van deze kwaliteitsafspraken is in handen van de in 2019 opgerichte Redactieraad Intercurriculaire

Graduation Show campaign, photo Anne-Laure Ruffin

Programma's. De redactieraad wilde de nieuwe programma's introduceren in de context van een inventarisatie van huidige en voormalige intercurriculaire programma's. Om deze inventarisatie zorgvuldig uit te voeren, en feedback te verzamelen van docenten en studenten, werd besloten om de start van drie nieuwe intercurriculaire programma's uit te stellen tot 1 januari 2021. Ook de uitbraak van COVID-19 had invloed op het besluit om de planning aan te passen. Door de maatregelen kwam de aandacht van docenten en studenten op het zoveel mogelijk in stand houden van het reguliere onderwijs te liggen en was er weinig aandacht en energie voor extra onderwijsaanbod. De lezingenreeks Futures of Education in the Arts, waarmee de redactieraad het onderwerp onderwijsvernieuwing en actuele thema's binnen de academie agendeerde, werd vlak voor de derde lezing geannuleerd door de opgelegde restricties. De redactieraad lanceerde in het najaar de website extraintra.nl, waarop alle verschillende intercurriculaire programma's en hun bijbehorende agenda's te vinden zijn. In oktober 2020 werd een Open Call uitgezet, waarin studenten, docenten en werkplaatspecialisten werden uitgenodigd om gezamenlijk een voorstel te schrijven voor een educatief platform. De redactieraad ontving 21 voorstellen, waaruit veel enthousiasme en ambitie bleek. Een groot aantal initiatieven beschreef een wens voor een nieuwe, niet-hierarchische manier van samenwerken, bijvoorbeeld tussen docent en student, of tussen verschillende afdelingen en werkplaatsen. De redactieraad selecteerde drie voorstellen die hun educatieve platforms per januari 2021 konden starten, en nodigde een zestal andere initiatieven uit om hun onderzoek te presenteren op de website extraintra.nl.

Met het aanpassen van de planning werd begin 2020 duidelijk dat het volledige budget voor deze kwaliteitsafspraken niet zou worden besteed. In overleg met het College van Bestuur is voorgesteld om het budget te besteden aan een ander project dat zich richt op interdepartementale samenwerking: Project Spaces. Door de gebouwen van de Gerrit Rietveld Academie en het Sandberg Instituut heen zijn meerdere collectieve projectruimtes te vinden. Deze Project Spaces faciliteren educatieve activiteiten van afdelingsgroepen, interdisciplinaire samenwerkingen en individuele studenten. De realisatie van de website projectspaces.rietveldacademie.nl die alle beschikbare projectruimtes binnen de school presenteert, evenals de activiteiten die in deze ruimtes plaatsvinden, en de uren van de projectcoördinator werden na overeenstemming van alle betrokkenen vanuit deze kwaliteitsafspraken bekostigd.

Sectorakkoord thema
Meer en betere begeleiding van studenten

KWALITEITSAFSPRAAK 3

Versterken van de positie van de individuele student in persoonlijk welzijn en weerbaarheid als basisvoorwaarde voor het productief kunnen studeren.

De Student Support Group, waar de uitvoering van deze kwaliteitsafspraken is belegd, stelde een project plan op voor 2020 met daarin negen voorstellen die gefaseerd zouden worden uitgewerkt. De uitbraak van COVID-19 en alle bijbehorende maatregelen vormden de aanleiding om

Opening Graduation Show by Ben Zegers,

de planning en prioriteiten opnieuw te bekijken. Studenten hadden behoefte aan directe ondersteuning, zowel op psychisch/mentaal vlak als met betrekking tot praktische zaken. Twee workshopseries, één gericht op dialoog en ontmoeting, de ander op embodied art practice, werden georganiseerd. Daarnaast werd de planning aangepast aan de situatie, de ontwikkeling van het confidants project kreeg prioriteit, ook werd er ingezet op het onderzoeken van extra mogelijkheden van financiële support voor studenten. Afdelingshoofden, coördinatoren alsook Unsettling en de decaan werden benaderd om suggesties te doen voor geschikte kandidaten voor de rol van confidant. Uit de vele kandidaten werden veertien confidants geselecteerd die in 2020 met hun training begonnen. De confidants benaderen actief alle studenten en bieden een luisterend oor. Ze spreken studenten individueel (online) om te informeren hoe het gaat en indien gewenst door de student, verwijzen zij studenten door naar de juiste ondersteunende personen op school (counselor, psycholoog, studentzaken, et cetera) of daarbuiten. Confidants zijn een eerste aanspreekpunt en bieden hiermee algemene ondersteuning en begeleiding. Gekoppeld aan de eindexamenexpositie van de bachelorstudenten, organiseerde de student support group in samenwerking met Dead Darlings in augustus 2020 een veiling, waarbij kunstwerken van afstuderende studenten en docenten te koop werden aangeboden. De respons was erg goed en de veiling was succesvol, waardoor er een goed bedrag binnenkwam ter ondersteuning van de studentengemeenschap, via het Berlage Fonds.

Sectorakkoord thema Studiesucces

KWALITEITSAFSPRAAK 1

Het realiseren van een vergroting van diversiteit en inclusiviteit, waaronder het bereiken van een grotere instroom van (Nederlandse) jongeren met een diverse culturele achtergrond.

Unsettling biedt sinds 2018 een veelzijdig programma aan dat andere perspectieven, lichamen en stemmen de academie binnenbrengt, en maakt deel uit van de werkgroep die verantwoordelijk is voor de uitvoering van deze kwaliteitsafspraken. Alle onderwijsafdelingen werden in 2020 gevraagd om een plan te ontwikkelen voor het vergroten van inclusiviteit binnen de afdeling. Een budget van € 1000 per afdeling werd hiervoor beschikbaar gesteld. Unsettling-coördinatoren boden begeleiding en stonden in nauw contact met de afdelingen over hun projectplannen. Afdelingen concentreerden zich op verschillende ideeën op basis van hun curriculum en tekortkomingen in hun afdeling. Enkele ideeën zijn onder meer: het werken met vluchtelingenorganisaties, het organiseren van personeel dat op proef wordt aangenomen om het aantrekken van divers personeel op permanente wijze mogelijk te maken, het organiseren van samenwerking met maatschappelijke organisaties en het uitbreiden van het curriculum door zich te concentreren op niet-westerse typologie. De voortgang van deze ideeën verschilt per afdeling en Unsettling blijft in de implementatiefase in 2021 samenwerken met afdelingen.

Veel afdelingen schreven zich in voor de achtweekse cursus Teaching in Unsettling Times, die in november 2020 van start ging. De cursus is bedoeld om docenten te helpen bij het navigeren door de vragen en situaties van studenten met betrekking tot onderdrukking, macht en politiek.

Sectorakkoord thema
Onderwijsdifferentiatie

-

Sectorakkoord thema
Passende en goede onderwijsfaciliteiten

KWALITEITSAFSPRAAK 6
Verbetering van onderwijsfaciliteiten.

Gedurende de looptijd van de kwaliteitsafspraken bestaan de tussenresultaten en de kosten binnen deze kwaliteitsafspraken uit twee delen. Het eerste deel betreft een continuering van de voorinvesteringen. Deze bestedingen bestaan voor het grootste deel (165.000 euro) uit afschrijvingen van de investeringen die in de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden in nieuwbouw en aanpassing van de bestaande gebouwen. Daarnaast bestaan deze bestedingen (55.000 euro in 2020) uit een uitbreiding van de capaciteit van de werkplaatsen. Er is een toenemende vraag naar ten behoeve van het begeleiden van de studenten, met name van buiten de eigen afdelingen. Het gaat hier om urenuitbreiding van

een aantal afdelingsgebonden werkplaatsen, zoals Glas en Keramiek, die complexe en tijdrovende doorlooppromessen kennen. Daarnaast is er in 2020 ingezet op het steviger organiseren van de achtervang van een aantal werkplaatsen. Dit betrof de weverij, binderij, zetterij, glaswerkplaats, metaalwerkplaats, edelsmederij en werkplaats voor de opname en montage van video's. Studenten konden hierdoor vaker terecht en beter begeleid worden in de werkplaatsen. De onderwijsfaciliteiten spelen een belangrijke rol in relatie tot de onderwijskwaliteit. Zowel de investeringen in nieuwbouw en aanpassing van de bestaande gebouwen als de bestedingen aan uitbreiding van de capaciteit van de werkplaatsen zijn gedaan in reactie op wensen die geformuleerd zijn vanuit het onderwijs en zijn gedaan in samenspraak met het onderwijs. In 2020 werd een Werkgroep Onderwijsfaciliteiten opgericht die zich verder buigt over de meerjarige ontwikkeling en uitvoering van deze kwaliteitsafspraken.

KWALITEITSAFSPRAAK 7
Realiseren van een actief archief van werk dat op de academie tot stand komt.

Door middel van verschillende gesprekken met afdelingshoofden, docenten, studenten en medewerkers, werden in 2020 de wensen en behoeftes binnen de organisatie geïnventariseerd. Er vond een uitgebreide verkenning plaats naar een geschikte beeldbank. Aan de hand hiervan is een projectplan opgesteld, waar ook de IT-afdeling bij betrokken was. De beeldbank wordt een centrale plek waar beeldmateriaal op een veilige en duurzame wijze wordt bewaard en

Graduation Show, photo Anne-Laure Ruffin

Graduation Show campaign, photo Anne-Laure Ruffin

gepresenteerd. De beeldbank wordt raadpleegbaar voor studenten en andere gebruikers en biedt een overzicht van werken die door de jaren heen zijn gemaakt op de academie. Om studenten van het begin af aan te betrekken als gebruiker van de beeldbank, gaan zij een belangrijke rol spelen tijdens de implementatie van de beeldbank. De uren die hieraan in 2020 zijn besteed, vielen binnen de vaste contracturen van de archivaris. Door een personele wissel, en door de uitbraak van COVID-19, liep de ontwikkeling van dit traject wat vertraging op.

Sectorakkoord thema Professionalisering docenten

KWALITEITSAFSPRAAK 5

Inhoudelijke verdieping van het onderwijs en verdere professionalisering docenten door integratie en verankering van onderzoeksactiviteiten door alumni en docenten gekoppeld aan de onderwijsafdelingen.

Jaarlijks worden onderwijsafdelingen uitgenodigd om onderzoeksvoorstellen in te dienen voor het Research Fellows Project. De fellows starten in september en eindigen hun traject een jaar later. Het kalenderjaar 2020 omvat dus zowel de research fellows van het traject 2019/2020 als de fellows die aan het traject 2020/2021 begonnen.

Op 9 oktober 2020 presenteerden de Rietveld en Sandberg Fellows van het traject 2019/2020 gezamenlijk hun onderzoek tijdens een digitale bijeenkomst. De publicatie zal naar verwachting in mei 2021 klaar zijn. In het voorjaar van 2020 werd de publicatie Research Fellowship Project uitgebracht, waarin op het traject werd gereflecteerd. Met de publicatie IN/Search RE/Search wordt getoond hoe onderzoeksprojecten binnen een onderwijsinstituut de basis kunnen vormen voor onderzoek in de kunsten. Mede door het uitbreken van COVID-19 werd de verbinding tussen Rietveld en Sandberg geïntensiveerd. Mogelijkheden voor online presenteren en streamen werden gezamenlijk verkend. Rietveld en Sandberg delen nu een YouTube-account, waar evenementen zoals lopende Fellows worden gestreamd en gearchiveerd. In 2020 werd een Werkgroep Onderzoek opgericht die zich verder buigt over de meerjarige ontwikkeling en uitvoering van deze kwaliteitsafpraak.

Rietveld Fellows 2019/2020:

Marie Ilse Bourlanges & Elena Khurtova;
Emilio Moreno; Hans Muller; Bernardo Zanotta.

Sandberg Fellows 2019/2020:

William Kherbek (Critical Studies); Hannes Grassegger (Studio for Immediate Spaces); Varia (Manetta Berends & Joana Chicau) (Design); Angie Keefer (Fine Arts); Tom K Kemp (Dirty Art Department).

Rietveld Fellows 2020/2021:

Nina Glocker; David Bennewith / Noha Ramadan / Swani Vinton; Jeroen Kramer; Oskar Johansson; Mo Veldt en Mika Perlmutter

Sandberg Fellows 2020/2021:

Quinsy Gario (Critical Studies); Marjan van Aubel (Studio for Immediate Spaces); Amy Suo Wu (Design); Derrais Carter (Fine Arts); Nicola Baratto & Yiannis Mouravas (Dirty Art Department).

KWALITEITSAFSPRAAK 8

Ontwikkelen nieuwe modellen die docenten ondersteunen in hun professionele ontwikkeling en continueren van reeds ontwikkelde professionaliseringsprogramma's.

De Gerrit Rietveld Academie biedt twee professionaliseringsprogramma's aan: Docenten in gesprek en Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid. Beide programma's zijn toegespitst op het kunstonderwijs dat de academie aanbiedt. In 2020 verliepen de professionaliseringsprogramma's zoals gepland. Vanwege COVID-19 regelgeving vonden de trainingen vanaf maart 2020 online plaats. De eindpresentatie van Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid kon fysiek plaatsvinden op een externe locatie. In september zijn de nieuwe groepen 2020/2021 gestart. Na afloop van de programma's worden deelnemers gevraagd om feedback te geven. Docenten zijn zeer positief over de beide programma's. Zij geven aan dat de programma's praktische tools aanbieden en spreken in het bijzonder hun waardering uit voor het gezamenlijk spreken over het lesgeven en de mogelijkheid om ervaringen uit te wisselen.

Kwaliteitsafspraken	Kwaliteitsafspraken Financiële verantwoording (in €)		Voortgang tijdens het verslagjaar		
	Thema	Begroting 2020	Realisatie 2020	Voortgang van de acties en maatregelen ¹	Tussentijdse wijzigingen
1.	Intensiever en kleinschalig onderwijs	80.000	84.645,83	Kwaliteitsafpraak 2 Open Call studentenprojecten Programmering voor studenten	Wijziging planning door COVID-19: Een Open Call wordt geschrapt Programmering aangepast aan maatregelen
		75.000	44.534,43	Kwaliteitsafpraak 4 Open Call	Ontwikkeling website Wijziging planning door COVID-19: 3 nieuwe platforms starten 1/1/2021 Ontwikkeling website extraintra.nl Project Spaces
2.	Meer en betere begeleiding van studenten	20.000	11.719,73	Kwaliteitsafpraak 3 Workshop-serie	Wijziging planning en prioriteiten door COVID-19: Confidants project wordt versneld uitgevoerd Extra aandacht op financiële ondersteuning van studenten (organisatie veiling)
3.	Studiesucces	19.000	15.230,77	Kwaliteitsafpraak 1 Ontwikkeling projectplannen gericht op bevorderen van inclusiviteit door de onderwijsafdelingen met hulp van Unsettling	
4.	Onderwijs-differentiatie	-		Geen doel geformuleerd	
5.	Passende en goede onderwijsfaciliteiten	220.000	223.932,53	Kwaliteitsafpraak 6 Gebouwkosten Personele inzet werkplaatsen	
		10.000	0	Kwaliteitsafpraak 7 Ontwikkeling projectplan Beeldbank	

¹ Zie ook paragraaf 5.3 met de reflectie van de medezeggenschapsraad op de realisatie van de plannen tot nu toe, de betrokkenheid van belanghebbende partijen en de facilitering van de medezeggenschap.

6. Verdere professionalisering van docenten	80.000	96.548,11	Kwaliteitsafpraak 5 Rietveld Fellows en Sandberg Fellows 2019/2020 Rietveld Fellows en Sandberg Fellows 2020/2021 (online) presentatie op 9 oktober 2020 Publicatie Research Fellows Project Publicatie IN/Search RE/Search
	30.000	30.112,50	Kwaliteitsafpraak 8 Docenten in gesprek 2019/2020 Docenten in gesprek 2020/2021 Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid 2019/2020 Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid 2020/2021
TOTAAL	534.000	506.723,90	
VERSCHIL		27.276	

Het verschil tussen de begroting en de realisatie in 2020 is € 27.276. Dit bedrag vormt 5,1% van de kwaliteitsafspraken-begroting 2020. Aangezien 2020 sinds maart in het teken stond van COVID-19, en de vele activiteiten die niet of in compleet andere vorm moesten plaatsvinden, is deze afwijking relatief beperkt. De precieze verhouding tussen realisatie en begroting verschilt per kwaliteitsafpraak. Bij kwaliteitsafpraak 4 vond een behoorlijke onderbesteding plaats. Dit valt te verklaren door een verschuiving binnen de planning, mede ten gevolge van de uitbraak van COVID-19. Drie nieuwe kleinschalige onderwijsprogramma's werden uitgesteld tot januari 2021. Hierdoor is een aanzienlijk deel van de kosten dat gebudgetteerd was in 2020 voor deze kwaliteitsafpraak niet gerealiseerd. De verwachting is dat dit traject zich in 2021 conform de begroting gaat ontwikkelen. Bij kwaliteitsafpraak 3 zorgde eveneens een wijziging in de planning voor een onderbesteding. De nieuwe planning leidt tot een besteding van de resterende middelen in 2021. Bij kwaliteitsafpraak 5 werd meer besteed dan begroot. Publicaties kregen meer prioriteit, omdat fysieke bijeenkomsten niet mogelijk waren in 2020. Tevens werd een samenwerking met een externe uitgever aangegaan voor de productie van IN/Search RE/Search, waardoor de kosten hoger uitvielen dan begroot.

Verskillende personele kosten, alsmede vergoedingen van werkgroepen en de coördinatiegroep, zijn niet opgenomen in de begroting en vallen daarmee binnen de reguliere begroting van de Gerrit Rietveld Academie. De uiteindelijke kosten die de academie maakt voor de ontwikkeling, uitvoering en het monitoren van de kwaliteitsafspraken 2019–2024 zijn dus in feite hoger dan in de begroting en realisatie zoals hierboven vermeld.

Graduation Show, photo Anne-Laure Ruffin

5.3. Reflectie MR op voortgang kwaliteitsafspraken

De MR heeft zijn goedkeuring gegeven over het dossier Kwaliteitsafspraken in de vergadering van februari 2020. De MR heeft toen tevens een aantal adviezen aan het CvB meegegeven en de zorg uitgesproken over wat er gebeurt met de initiatieven die horen bij de kwaliteitsafspraken wanneer de financiering eindigt. De MR acht een aantal van de onderwerpen van structureel belang voor de academie en heeft hier aandacht voor gevraagd. Het aanvullende dossier Kwaliteitsafspraken was onderwerp van gesprek in de vergadering van 27 januari 2020 en is ter instemming aangeboden en door de MR goedgekeurd. De MR heeft kennisgenomen van de wijze waarop het CvB de doelen van de kwaliteitsafspraken tot onderdeel van hun Plan of Action heeft gemaakt en in relatie heeft gebracht tot het Instellingsplan.

Overzicht van de voortgang per doel:

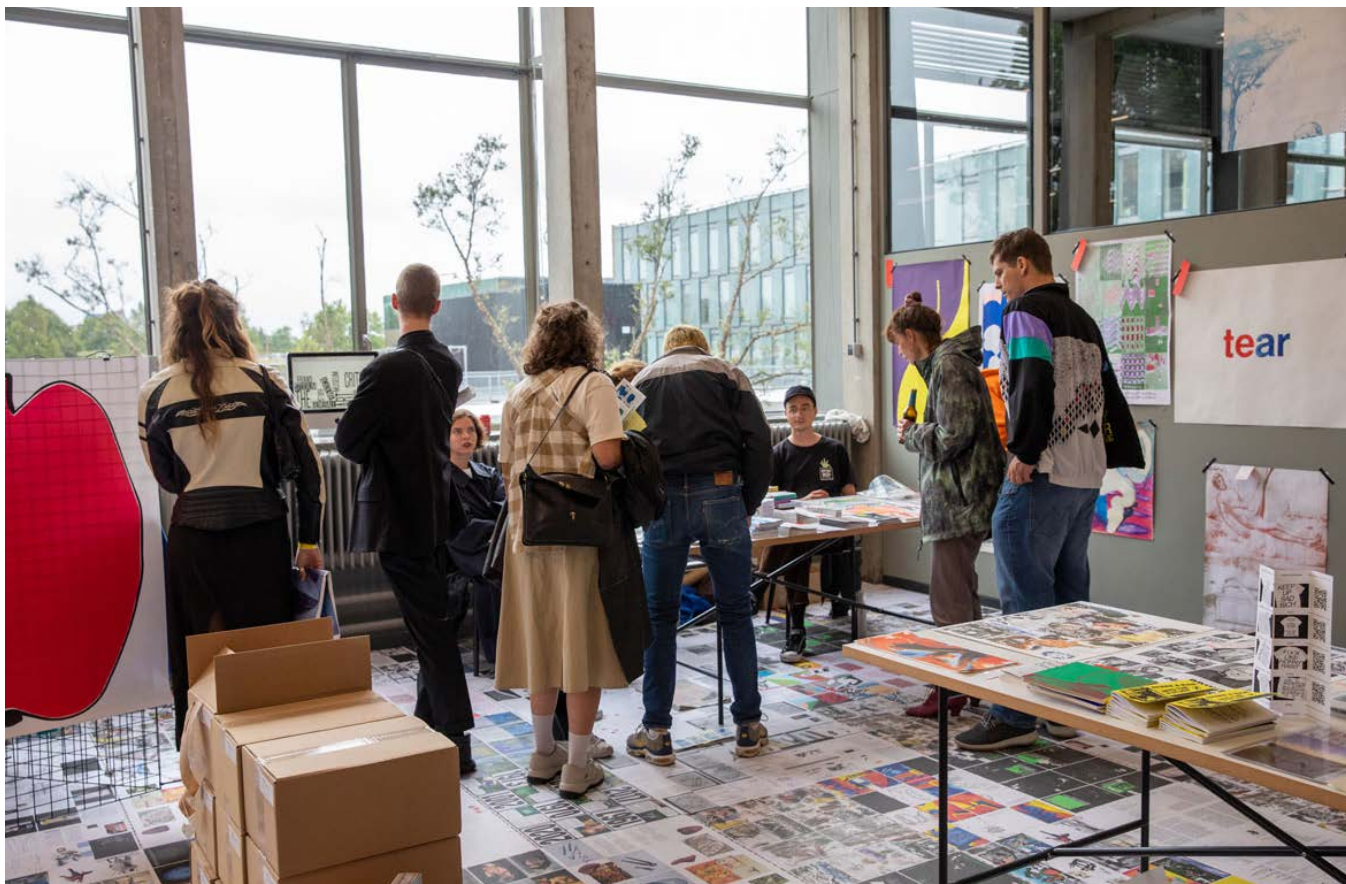
1. *Het realiseren van een vergroting van diversiteit en inclusiviteit, waaronder het bereiken van een grotere instroom van (Nederlandse) jongeren met een diverse culturele achtergrond.*

Unsettling Rietveld/Sandberg: Er is in 2020 regelmatig informeel contact geweest tussen het team van Unsettling en de MR-leden en er is gewerkt aan een formelere overlegstructuur. Deze is in 2020 gerealiseerd: het team van Unsettling schuift minstens jaarlijks aan bij een MR-vergadering. De financiering van dit traject vanuit de kwaliteitsafspraken is gestart in 2020. De MR heeft overleg gehad over het Plan of Action met het team van Unsettling en heeft de uitvoering daarvan in de praktijk kunnen zien. Zo heeft Unsettling een rol gespeeld tijdens de pandemie om studenten te ondersteunen. Daarnaast heeft de MR gezien dat een aantal Student Unions zich verder hebben ontwikkeld op het gebied van organisatie en programma. Dit heeft bijgedragen aan inclusiviteit binnen de academie.

2. *Versterken van de positie van de studenten als groep in het ontwikkelen van voorstellen voor eigen initiatieven in relatie tot de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs en het formuleren van vraagstukken aan het CvB hierover.*

Student Council: De MR onderhoudt contact met de Student Council. Leden van de MR zijn actief in de Student Council en geven regelmatig updates van ontwikkelingen in de MR-vergadering. De Student Council heeft nieuwe leden weten te vinden. Tijdens de lockdown heeft de SC een belangrijk rol gespeeld bij het ophalen van informatie onder studenten en dit naar het CvB te communiceren.

3. *Versterken van de positie van de individuele student in*

Graduation Show, photo Anne-Laure Ruffin

hun persoonlijk welzijn en weerbaarheid als basisvoorwaarde voor het productief kunnen studeren.

MR-leden zijn lid van de werkgroep. De MR heeft plannen besproken voor het vergroten van de sociale veiligheid van studenten en staf en feedback daarover gegeven aan het CvB, mede in relatie tot het aanstellen van student confidants.

4. Realiseren van een aanvullend kleinschalig en intensief intercurriculair onderwijsaanbod gerelateerd aan actuele thema's en vraagstukken.

MR-leden zijn lid van de werkgroep. De MR heeft zich positief uitgesproken over de website extraintra.nl, die een goed overzicht geeft van het intercurriculair aanbod op de academie.

5. Inhoudelijke verdieping van het onderwijs en verdere professionalisering docenten door integratie en verankering van onderzoeksactiviteiten door alumni en docenten gekoppeld aan de onderwijsafdeling.

Er is een publicatie over de onderzoeken van de Research Fellows uitgegeven. Deze is niet in het bijzonder onder de aandacht van MR-leden gebracht.

6. Verbeteren van onderwijsfaciliteiten.

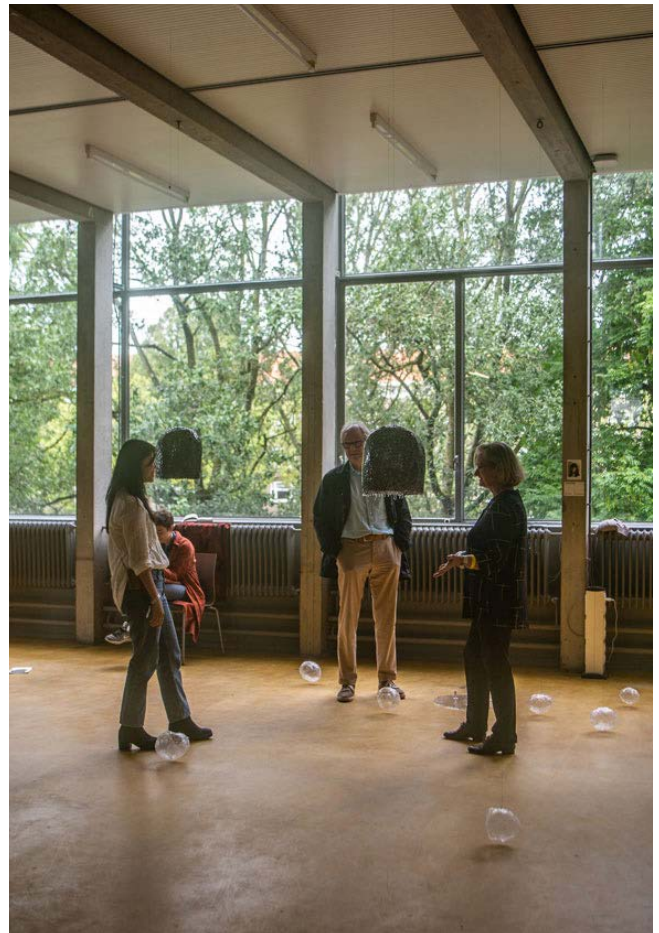
De bestedingen in 2020 naar aanleiding van deze kwaliteitsafspraken zijn gekoppeld aan de voorinvesteringen. Deze bestedingen bestaan voor een groot deel uit afschrijvingen van de investeringen die in de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden in nieuwbouw en aanpassing van de bestaande gebouwen. De MR is door het CvB in 2016 en 2017 betrokken bij de besluitvorming over de voorinvesteringen. De coördinatiegroep (waarin twee leden van de MR) is geïnformeerd dat een uitbreiding van de werkplaatsopenings-tijden uit deze kwaliteitsafspraken is gefinancierd. De MR ontvangt hier nog nadere informatie over.

7. Realiseren van een actief archief van werk dat op de academie tot stand komt.

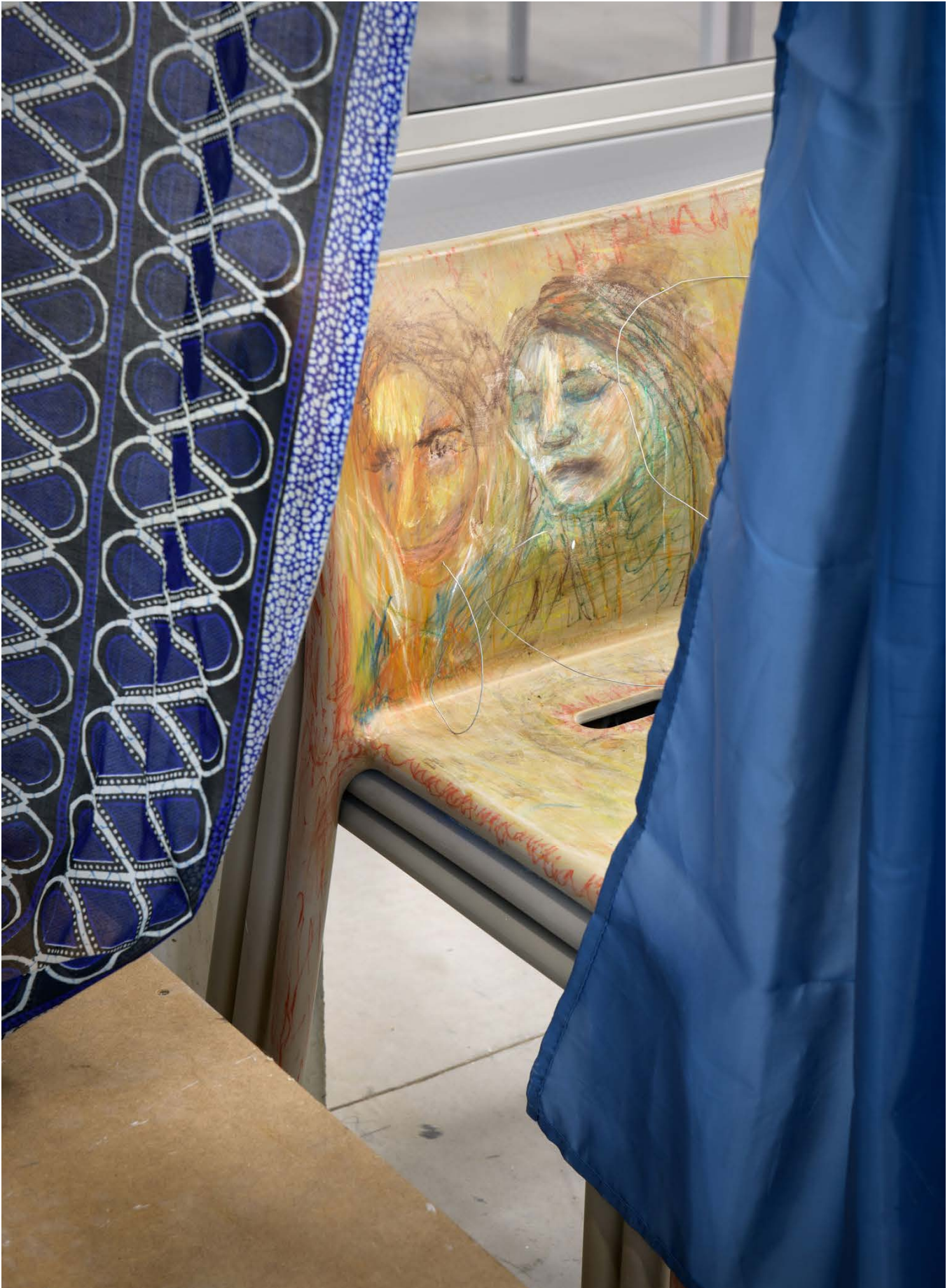
De MR is geïnformeerd dat een archivaris aangesteld is, die de opdracht heeft om vorm te geven aan deze kwaliteitsafspraken.

8. Ontwikkelen nieuwe modellen die docenten ondersteunen in hun professionele ontwikkeling en continueren reeds ontwikkelde professionaliseringsprogramma's.

Het 'Docent in gesprek'-programma wordt aangeboden, een cursus voor didactische vaardigheden specifiek ontwikkeld voor docenten op de Rietveld. Er is geen direct contact over dit onderwerp geweest met de MR, maar de MR heeft de informatie ontvangen als onderdeel van de kwaliteitsafspraken en heeft de ontwikkelingen op afstand kunnen volgen. De MR heeft opgemerkt dat de cursus gewaardeerd wordt door deelnemers en spreekt derhalve steun hiervoor uit.

Graduation Show, photo Anne Laure-Ruffin

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

6. Personeel

6.1 Personeelsbeleid

De afdeling Personeelszaken is hernoemd tot afdeling Personeel en Organisatie (verder P&O). Het jaar 2020 heeft voor de afdeling voornamelijk in het teken gestaan van het vinden en introduceren van een nieuw hoofd P&O naar aanleiding van de pensionering van het huidige hoofd eind 2020. Met de komst van het nieuwe hoofd P&O in augustus 2020 is de personeelsadviseur van de bacheloropleiding toegevoegd aan het team en zijn alle P&O-activiteiten van de Rietveld binnen een afdeling geconcentreerd.

Door ziekte en wisseling van personen is een externe medewerker ingezet en een hbo-student HRM het team komen versterken, waardoor na de zomer kon worden ingezet op behoud en verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening. Eind 2020 is de vacature voor een nieuwe medewerker personeels- en salarisadministratie uitgezet (vervanging) die in maart 2021 zal worden ingevuld. Taakverdeling binnen het team en de belangrijkste werkprocessen werden geanalyseerd, verbeterd en beschreven. Hierbij werd gekeken naar de structurele personele invulling van het team (salarisadministratie en ondersteuning) binnen de bestaande formatie.

De introductie van het nieuwe HR-systeem van HR2day is wat betreft de verwerking van de salarisadministratie goed verlopen. Het systeem wordt echter op dit moment niet optimaal benut. Een eerste aanzet om werkprocessen en rapportages beter en optimaal in te richten is gegeven:

- De pilot voor de afdeling bedrijfsvoering heeft plaatsgevonden, maar behoeft nadere uitwerking omdat de inrichting van de autorisaties in het systeem kritisch tegen het licht gehouden moet worden. Dit staat gepland voor 2021.

- Er is een start gemaakt met de inrichting van maatwerkrapportage waardoor de budgettering voor 2022-2023 makkelijker van start zou moeten gaan. Dit kan tevens gebruikt worden om afdelingen te voorzien van budget en resultaat informatie.
- Tevens is er een belangrijke start gemaakt met verbeteringen op het gebied van het aanleveren van volledige salarismutaties en het proces van de salarisadministratie. Doel voor de komende jaren is om stapsgewijs het systeem te gebruiken waarvoor het bedoeld is, waarbij onder andere afdelingen gegevens geautomatiseerd aanleveren, hoofden relevante gegevens kunnen inzien en de verwerking van gegevens efficiënter verloopt. Afdelingen worden vervolgens bij de hand genomen bij de introductie van nieuwe (digitale) werkprocessen, zodat uiteindelijk zoveel als mogelijk wordt geautomatiseerd.

Met de komst van COVID-19 is de noodzaak tot digitaal werken zeer actueel geworden. De salarisadministratie vindt inmiddels geheel digitaal plaats. Gezien de noodzaak om gegevens digitaal in te kunnen zien en hoofden in de toekomst toegang te geven tot gegevens in HR2day, zijn alle dossiers van medewerkers in dienst aan het einde van 2020 versneld gedigitaliseerd. Het professionaliseringsplan (hierna p-plan) is verder uitgewerkt door de voorzitter CvB en de personeelsadviseur van de bachelor en inmiddels goedgekeurd onder voorwaarde dat bij afronding van het aanstellingsplan de inhoud opnieuw kritisch bekeken wordt.

Al enige tijd is bij de MR en de medewerkers in het onderwijs het aanstellingsbeleid van de academie een punt van aandacht. Van oudsher is het beleid van de GRA om met tijdelijke medewerkers in het docentenkorps te werken,

dit vanwege het feit dat de kunst geestelijk heel volatiel moet blijven en dus om een flexibel aanstellingsbeleid vraagt. Het gegeven dat het werken met tijdelijke krachten niet echt veel anders kan worden ingevuld, maakte dat het CvB het raadzaam vond alle elementen die op het gebied van tijdelijk werk een rol spelen op een rij te zetten, zodat de discussie hierover met alle partijen op een goede manier en met hetzelfde referentiekader gevoerd kan worden. Dit zal dan moeten leiden tot een herijking van het aanstellingsbeleid dat weer een aantal jaren meekan.

De beleidsmedewerker kwaliteitszorg heeft onderzoek gedaan naar de opties die er zijn rond het onderwerp werkdruk en hierover een notitie opgesteld voor het CvB. Dit stuk kan dan aanleiding zijn voor een breder gesprek en behoeft nadere uitwerking met betrekking tot het opstellen van beleid. In het kader van corona is er aandacht geweest voor het welzijn van medewerkers en hoe om te gaan met werkdruk.

INVULLING FORMATIE DOCENTEN

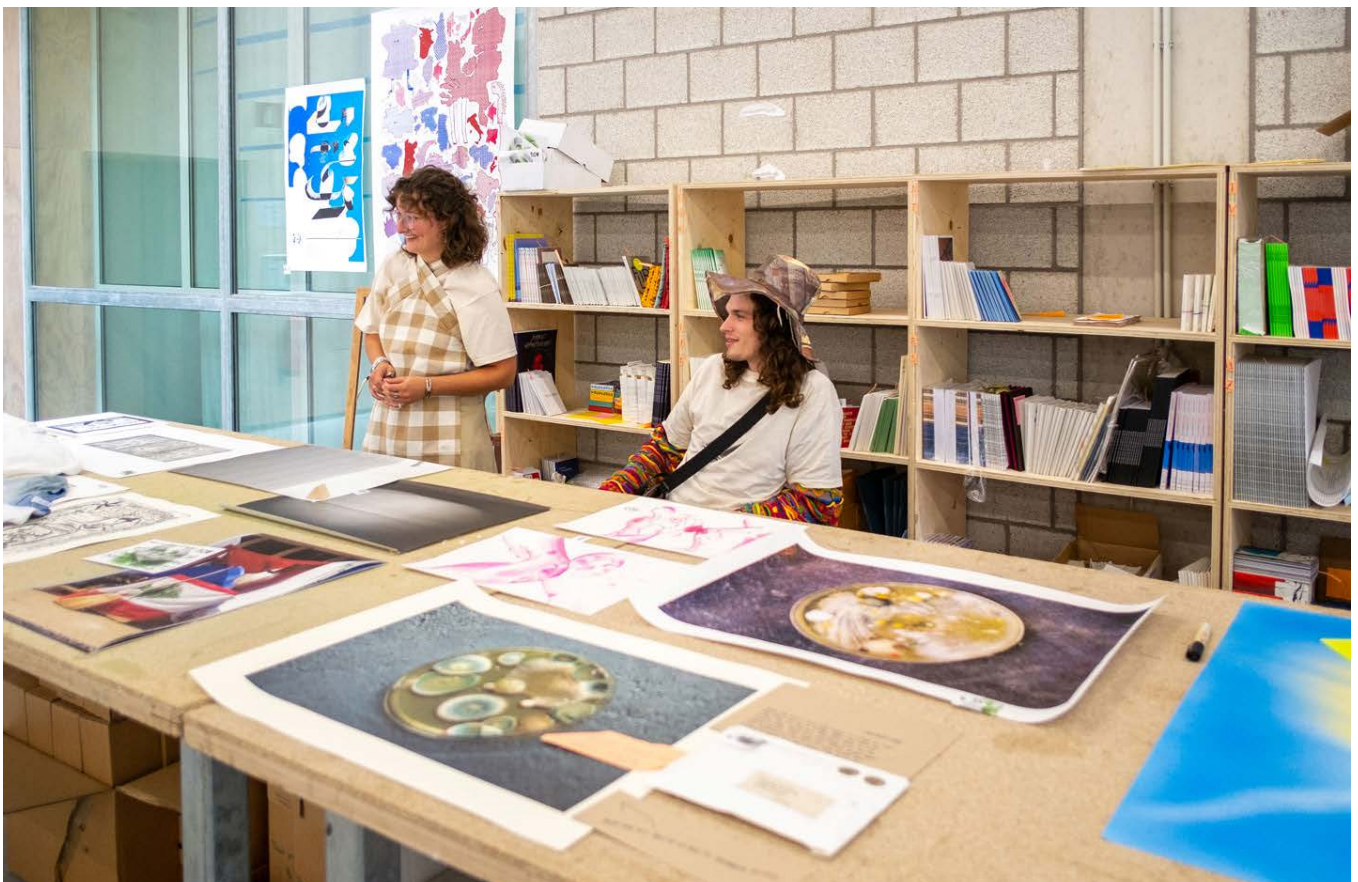
De docententeams van zowel de bachelor- als de masteropleidingen bestaan voor een belangrijk deel uit beginnende en vernieuwende kunstenaars en vormgevers die als zodanig werkzaam zijn in de praktijk. Hiermee kan gericht ingespeeld worden op de wisselende stromingen binnen de wereld van beeldende kunst en vormgeving. De bemensing van de teams vindt ieder studiejaar plaats door docenten op basis van een contract aan te stellen, een projectopdracht te geven, dan wel door beginnende en vernieuwende kunstenaars als gastdocent met een vrije opdracht een creatieve

impuls te laten geven aan de studenten. Op deze wijze kan op basis van het te verzorgen onderwijsprogramma het voor iedere student gewenste maatwerk worden geleverd.

FORMATIEVASTSTELLING EN WERVING

Halverwege het tweede semester spreken het CvB-lid en de personeelsadviseur van de bachelor met alle hoofddocenten over de docentenformatie voor het in het vooruitzicht liggende studiejaar. Dit om te bepalen welke docenten, veelal uit specifieke vakdisciplines voortkomende kunstenaars, de afdelingen gaan bemensen. De hoofddocenten werven en selecteren in bijna alle gevallen de nieuw aan te stellen docent in overleg met hun team. Het CvB-lid neemt daarna de definitieve beslissing over de benoeming. Bij de masteropleidingen vindt de invulling op bijna vergelijkbare wijze plaats, echter zonder tussenkomst van een personeelsadviseur omdat de master gedeeltelijk zelf de personeelszaken uitvoert.

Voor vacatures in algemeen- en onderwijsondersteunende functies alsmede hoofddocent wordt geworven via wervingssites dan wel door middel van het inschakelen van een extern wervingsbureau (of hun communicatie kanalen, gericht op diversiteit en inclusiviteit) en op de diverse socials van de academie. Op de website van de academie wordt een link geplaatst en/of aanvullende informatie verstrekt. De selectie van de meest geschikte kandidaat wordt uitgevoerd door een diverse intern samengestelde commissie.

Shop during Graduation Show, photo Anne-Laure Ruffin

Graduation Show, photo Anne-Laure Ruffin

6.2 Personeel: feiten en cijfers

ALGEMEEN

Ook in het jaar 2020 is gebruik gemaakt van de diensten van zelfstandige kunstenaars die de studenten begeleiden in hun opleiding. Deze docenten werken als zelfstandige en worden gehonoreerd op basis van een factuurbetaling. Ook bij de master zijn veelal buitenlandse docenten op deze wijze verbonden aan de hogeschool.

De omvang van de inzet van docenten op factuurbasis is ten opzichte van 2019 omhooggegaan, circa 15 fte in 2019 ten opzichte van circa 17 fte in 2020. Dit is direct gerelateerd aan de maatregelen die zijn genomen in verband met COVID-19 en de noodzaak tot het omschakelen naar digitale lesvormen. Teneinde de huidige docenten te ondersteunen is hulp van docenten op factuurbasis ingezet.

Deze inzet komt bovenop de omvang van het OP en dient te worden betrokken bij het vaststellen van het aandeel 'directe' fte's, zoals in onderstaande tabel in cijfers wordt weergegeven.

Naast het vaste, tijdelijke en via factuur ingehuurde personeel werden nog circa 200 gastdocenten ingezet. Ook dit jaar is nog geen duidelijkheid gekomen over de wijze waarop zelfstandige kunstenaars/ontwerpers op zzp-basis ingezet kunnen worden. Werken vanuit zelfstandigheid als kunstenaar is een gegeven waar de academie studenten ook voor opleidt, dus dat de academie werft uit deze vaktechnische bron is vanzelfsprekend.

Divers OP en OOP'ers hebben naast hun vaste of tijdelijke dienstverband een tijdelijke uitbreiding van taken, omdat ze extra werkzaamheden uitvoeren bij de eigen of een andere afdeling. Dit voor de vervanging van een collega die DI- of professionaliseringsuren opneemt. Dit leidt getalsmatig tot een verhoging van de fte's bij het overzicht tijdelijke contracten. Dit geldt ook voor het contractonderwijs. Bijna elke medewerker binnen dit onderdeel is op basis van een vast dienstverband eveneens werkzaam bij een vakafdeling.

ONDERWIJZEND PERSONEEL (OP)

De formatie van het docententeam is een afgeleide van het aantal studenten en het onderwijsprogramma en wordt jaarlijks vastgesteld. Met enkele ervaren en gewaardeerde docenten is afgesproken dat ze ook nadat ze de AOW-leeftijd bereikt hebben, les blijven geven. Dit om het jaar af te ronden dan wel om kennis over te dragen aan minder ervaren en/of nieuwe collega's. In de aantallen is een vermindering te zien in het aantal collega's, omdat er onder andere mensen met pensioen zijn gegaan.

ONDERWIJSONDERSTEUNEND PERSONEEL (OOP)

Het gros van de medewerkers OOP is werkzaam in de werkplaatsen. Wisselingen van de wacht hebben hier bijna niet plaatsgevonden. Wel wordt ter vervanging van DI of om te zorgen voor een back-up meer en meer gewerkt met oud studenten die op basis van een regulier arbeidscontract ingezet worden als medewerker van een werkplaats en daarmee de 'breekbaarheid' van de veelal kleine afdelingen kunnen verkleinen.

Ook kunnen deze alumni op termijn wellicht de vervangers zijn van huidige medewerkers die in de toekomst van de AOW gaan genieten.

ALGEMEEN ONDERSTEUNEND PERSONEEL (AOP)

Bij het AOP is er onder andere in de kantine een vermindering geweest in het aantal werkstudenten, vanwege de terugval in werkzaamheden door de COVID-19 maatregelen.

Onderstaande cijfers zijn herrekend vanwege een andere wijze van rapporteren vanuit HR2day. De cijfers van 2019 wijken af van het berekende in het jaarverslag van 2019 om de cijfers van 2020 en 2019 met elkaar te kunnen vergelijken. De cijfers geven de gemiddelde inzet weer.

Eight Cubic Meters by Laura Dubourjal, photo Franz Müller Schmidt

ARBEIDSVORWAARDENGROEP	2020	2019	FTE 2020	FTE 2019
Aantal vrouwen CvB	1	1	0,90	0,90
Aantal mannen CvB	2	2	1,60	1,60
TOTAAL CvB	3	3	2,50	2,50
Aantal vrouwen OP	67	68	16,13	18,17
Aantal mannen OP	71	76	18,91	19,56
TOTAAL OP	138	144	35,04	37,73
Aantal vrouwen OOP	41	38	15,18	12,40
Aantal mannen OOP	35	40	12,91	13,55
TOTAAL OOP	76	78	28,09	25,95
Aantal vrouwen AOP	107	122	34,69	33,87
Aantal mannen AOP	56	68	22,26	21,15
TOTAAL AOP	163	190	56,95	55,02
TOTAAL M+V+FTE	380	415	122,58	121,20

De telling is een totaaloverzicht en inclusief docenten contractonderwijs, die ook lesgeven bij de reguliere afdelingen.

Het fte in bovenstaand overzicht is een gemiddelde en de getallen geven het aantal contracten weer dat in het jaar uit is gegeven, inclusief indeling in meerdere arbeidsvoorwaardengroepen. Zonder dubbele indeling komt het totaal aantal contracten in 2019 neer op 380 en in 2020 op 365.

Het gemiddelde aantal medewerkers dat bij de academie gewerkt heeft is 292 voor zowel 2019 als 2020.

CONTRACTONDERWIJS	2020	2019	2020	2019
Aantal vrouwen	7	6	1,31	1,09
Aantal mannen	4	5	0,58	0,4
TOTAAL	11	11	1,89	1,49

TIJDELIJKE CONTRACTEN	2020	2019	FTE 2020	FTE 2019
Aantal vrouwen OP	56	56	6,73	7,86
Aantal mannen OP	48	53	6,70	8,15
TOTAAL OP	104	109	13,43	16,01

Aantal vrouwen OOP	31	30	5,54	4,74
Aantal mannen OOP	19	30	3,64	6,05
TOTAAL OOP	50	60	9,18	10,79

Aantal vrouwen AOP	81	100	15,09	14,43
Aantal mannen AOP	41	57	7,98	8,65
TOTAAL AOP	122	157	23,06	23,08

TOTAAL M+V+FTE	276	326	45,67	49,89
----------------	-----	-----	-------	-------

Het fte in bovenstaand overzicht is een gemiddelde en de getallen geven het aantal tijdelijke contracten weer dat in het jaar uit is gegeven, inclusief indeling in meerdere arbeidsvoorwaardengroepen. Zonder dubbele indeling komt het totaal aantal tijdelijke contracten in 2019 neer op 297 en in 2020 op 267.

Eight Cubic Meters by Join Collective Clothes with Schelkens and Abbenes, photo Anna Lenartowska

INDELING IN FUNCTIESCHALEN	2020	2019
CvB	3	3
15	1	1
14	0	0
13	22	20
12	39	44
11	86	78
10	28	36
9	15	21
8	45	48
7	46	49
6	2	2
5	8	8
4	12	10
3	5	6
2	0	0
1	69	89
Stagiair	5	3
TOTAAL	386	418

De aantallen in bovenstaand overzicht geven het totaal aantal weer, inclusief medewerkers die in meerdere schalen ingedeeld zijn met verschillende functies.

Open Day, photo Franz Müller Schmidt

6.3 Arbeidsomstandigheden

De Gerrit Rietveld Academie maakt voor de uitvoering van arbo-ondersteuningsactiviteiten gebruik van de arbodienst Zorg van de Zaak (ZvdZ). Deze arbodienst verleent op basis van een zogenaamde maatwerkregeling diensten. Een gecertificeerde bedrijfsarts houdt, afhankelijk van de noodzaak hiertoe, spreekuur. Vanwege COVID-19 vinden deze gesprekken telefonisch plaats, evenals het tweemaandelijks overleg met personeelszaken en/of diverse leidinggevenden. Alle aanvullende zorgverlening wordt, naar gelang dit vanuit het spreekuur voortkomt, eveneens ondersteund door ZvdZ dan wel door andere organisaties die in bijzondere zorg gespecialiseerd zijn. Dit geldt voor de uitvoering van de Livvit-regeling, de Wet Poortwachter en voor andere arbo-aangelegenheden zoals de Risico Inventarisatie, het AGSU- en PAGO beleid en specifieke onderzoeken in het kader van de RI&E en dergelijke.

BELEID FYSIEKE BELASTING

Om te zorgen dat wordt gelet op een goede werk- en zithouding en daarmee kans op fysieke problemen zoals RSI te voorkomen, wordt bij de aanvang van werkzaamheden door de arbocoördinator aan alle nieuwe medewerkers die een bureaufunctie bekleden een RSI-folder overhandigd. Waar nodig worden, in overleg met medewerker, leidinggevende en de arbocoördinator, hulpmiddelen verstrekt. Bij de informatieverstrekking wordt meegenomen dat niet alleen op het werk de stoel en de computer goed moet staan maar dat, indien men thuis werkt, dat ook in de thuissituatie het geval moet zijn.

WERKPLEKKEN

Het aantal werkplekken dat bestemd is voor kantoorwerkzaamheden is met de uitbreiding door het verbouwen van loze ruimtes aardig aangevuld. Doordat veel medewerkers parttime werken kan door middel van schuiven tijdelijk in het ruimtegebrek voorzien worden. Door COVID-19 is het aantal werkplekken per kantoor verminderd. Dit heeft geen beperkingen opgeleverd omdat velen vanuit huis online werkzaamheden hebben verricht.

THUISWERKEN

Door COVID-19 hebben veel collega's thuis moeten werken. Voorzieningen voor de werkplek, zoals bureaustoel, laptop, beeldscherm en cetera, zijn op aanvraag geleverd, evenals digitale ondersteuning met betrekking tot digitale tools.

ROOKBELEID

In alle gebouwen van de academie als ook op het terrein geldt een rookverbod.

ZIEKTEVERZUIM

Het ziekteverzuim van 2020 is hoger dan in 2019: 3,8% versus 3,4%. De in 2020 ontstane arbeidsongeschiktheid (lang verzuim; tussen 43 en 365 dagen) komt grotendeels voort uit (niet vermijdbare) medische aandoeningen, alsook coronagerelateerde klachten.

Graduation Show, Fashion overview, photo Anna Lenartowska

6.4 Arbeidsvoorwaarden

VAKBONDSONDERLEG

In het verslagjaar heeft twee keer (digitaal) overleg met vertegenwoordigers van de centrales voor overheids- en onderwijspersoneel plaatsgevonden.

CONTRACTVORMEN

De academie werkt niet met flexibele contracten en niet met min-max contracten. Wel worden diverse tijdelijke, klein van omvang zijnde en dus kortdurende werkzaamheden uitgevoerd door studenten die betaald worden op basis van een oproepcontract. Hiermee wordt aan Rietveldstudenten de mogelijkheid geboden iets bij te verdienen. Deze contracten worden afgesloten conform hoofdstuk D van de cao.

ARBEIDSMARKTTOELAGE

In 2020 is deze regeling niet toegepast.

VERREKENING VAKBONDSCONTRIBUTIE

Ook in 2020 is door diverse medewerkers gebruik gemaakt van de verrekening van de vakbondscontributie met de eindejaarsuitkering.

BESTEDING DAM-GELDEN (DECENTRALE ARBEIDSVOORWAARDEN MIDDELEN)

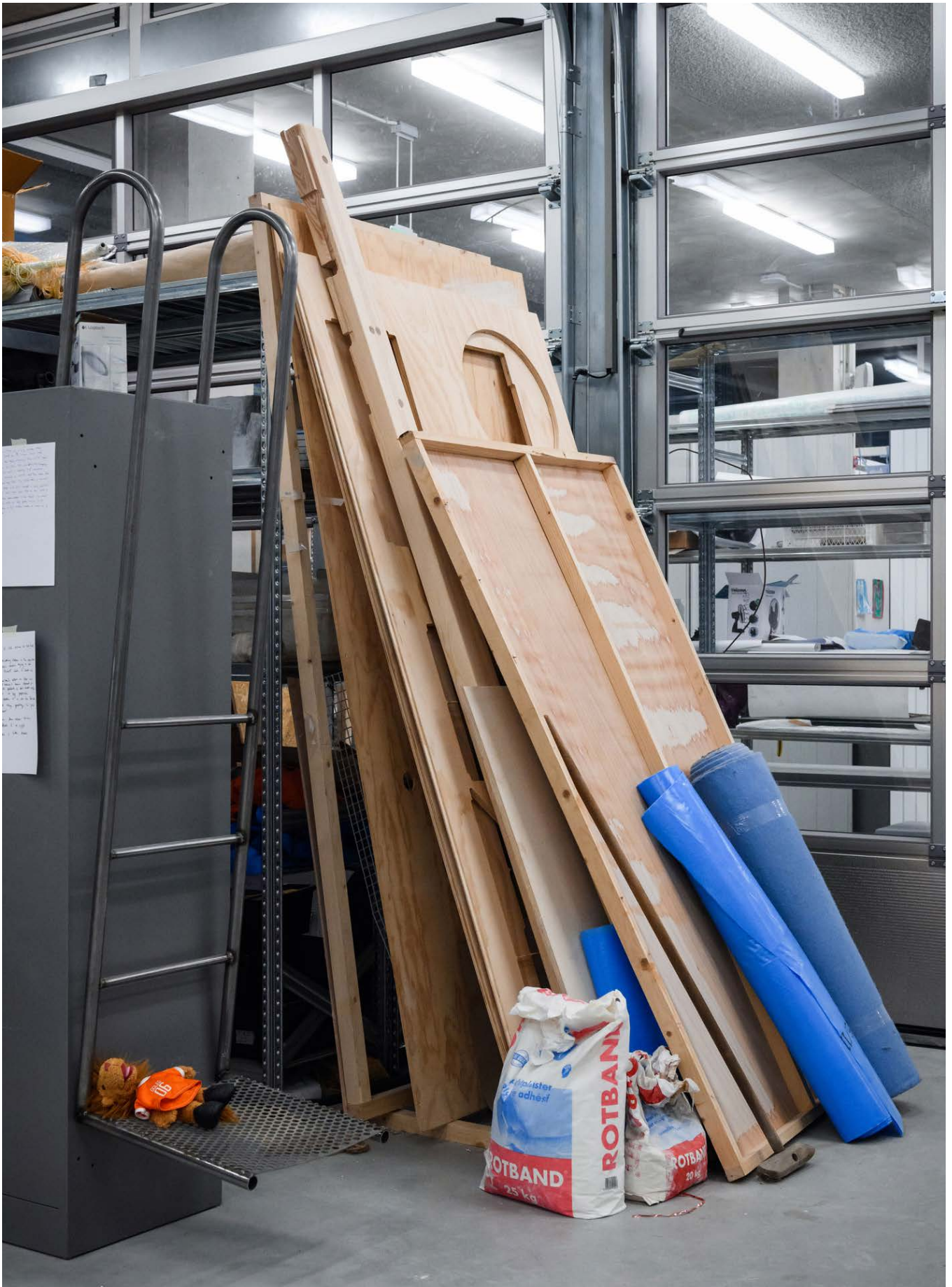
De GRA heeft in 2020 circa € 93.000 besteed aan decentrale middelen. In 2020 zijn extra beeldschermen, laptops en bureaustoelen aangeschaft ter waarde van € 30.000. Volgens artikel K.1 van de cao HBO is telewerken onderdeel van de DAM-gelden. In onderstaande berekening zijn deze gelden niet meegenomen. De norm (1,41%) is €83.827, begroot was: €90.000.

SPECIFICATIE VAN DE UITGAVEN 2020	
Extra kosten ww-verkeer	€ 42.500,-
Livvit	€ 19.340,-
IPAP verzekering geheel+gedeeltelijk	€ 29.342,-
TOTAAL	€ 93.202,-

Uitgaven in het kader van het professionaliseringsplan

OUT OF POCKETKOSTEN PROFESSIONALISERING 2020				
LOONSOM	UITGAVEN VD LOONSOM	% BUDGET	% AFWIJKING	€ AFWIJKING
€ 5.945.200,-	€ 109.648,-	61%	39%	€ 68.708,-

Vervangingskosten zijn in 2020 niet geheel in kaart gebracht. Het overzicht van de uitgaven geeft dus in feite geen volledig beeld van de werkelijkheid.

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

7. Medezeggenschapsraad

7.1 Inleiding

De inspraak van personeel en studenten met betrekking tot het beleid en onderwijs aan de Gerrit Rietveld Academie vindt plaats via de Medezeggenschapsraad (MR). De Gerrit Rietveld Academie heeft een ongedeelde MR. Dat wil zeggen dat alle geledingen van de academie, docenten/medewerkers en studenten gezamenlijk in een MR vertegenwoordigd zijn. Volgens het reglement bestaat de raad uit veertien leden: zeven personeelsleden inclusief de voorzitter en zeven studenten.

Doel van de MR is het bevorderen van de kwaliteit van het onderwijs en de goede communicatie binnen de organisatie. Dat doet de MR door adviezen te geven en standpunten kenbaar te maken over zaken die zich in de academie voordoen. De MR heeft tevens instemmingsrecht bij vaststelling of wijziging van een aantal in de statuten nader omschreven zaken. De vergaderingen van de MR zijn openbaar en toegankelijk voor alle leden van de academiegemeenschap.

OVER HET WERKPROCES VAN DE MR

In verband met de beperkende maatregelen in het kader van de pandemie vonden verreweg de meeste vergaderingen online plaats. De opkomst was goed en bleef stabiel. Inhoudelijk heeft de MR hierdoor zijn taak goed kunnen volbrengen. De lijn die in 2019 is ingezet om overzicht van processen te creëren, alsook communicatie, zowel binnen de MR als naar buiten toe, is doorgezet in 2020, maar de pandemie en de uitwerking ervan op het onderwijs en onderwijsgerelateerde zaken hadden hierop wel enige invloed. Er waren meer ad-hocacties en overleggen nodig en bepaalde zaken waren wat onoverzichtelijker. Zo moest de MR zoeken naar zijn rol in het schoolbrede overleg over de maatregelen en gevolgen voor het onderwijs.

De MR nodigt structureel Unsettling jaarlijks uit om aan te schuiven, alsook de Student Council en de leden van het CvB met de portefeuilles onderwijs BA en MA, om onderwerpen te bespreken zoals diversiteit en inclusie, studentenwelzijn en kwaliteit van onderwijs. De RvT is ook verscheidene malen aanwezig geweest en de MR merkt op dat het contact met de RvT hierdoor is geïntensiveerd. Het verbeteren van de zichtbaarheid en aanwezigheid binnen de academie, zoals dat in 2019 aandacht kreeg onder andere middels het laten ontwikkelen van een grafische identiteit en een communicatieplan, is wegens de beperkende maatregelen in verband met het coronavirus minder goed van de grond gekomen. Het was niet mogelijk of zinvol om op gebruikelijke wijze de notulen te delen op het bord. De MR is het intranet wel actiever gaan gebruiken en er is een aantal studenten te gast geweest bij de vergaderingen van de MR.

De samenwerking tussen de ambtelijk secretaris van de MR en de secretaris van het CvB is verbeterd middels de invoering van een maandelijks overleg, wat voor betere afstemming zorgt. Een belangrijke ontwikkeling in 2020 was de aanloop en organisatie van verkiezingen in 2021. De MR-vergaderingen zijn nu om de zes weken in plaats van maandelijks, waardoor er meer tijd is voor opvolging van acties en voorbereiding van de volgende vergadering. Voorzitter en secretaris constateren dat dit een verbetering is in de werkwijze. Een andere belangrijke ontwikkeling is het voorstel van het CvB op basis van de cao voor de facilitering van de MR. De MR heeft een voorstel gedaan om met interne werkgroepen rond thema's te werken, wat goedgekeurd is door het CvB. De vergoeding is voor alle leden structureel verhoogd om de steeds hogere werkdruk van MR-leden te compenseren. Alle leden dragen bij aan minstens één werkgroep. Het doel is om ervoor te zorgen dat elk lid zich als het ware specialiseert in een thema, om zo de kwaliteit van gespreksvoering binnen de MR te verbeteren. Hiermee zet de trend van professionalisering door die in 2020 is ingezet.

VERGADERINGEN VAN DE MR IN 2020

In 2020 hebben tien MR-vergaderingen plaatsgevonden, te weten op: 27 januari, 24 februari, 16 maart (extra vergadering), 6 april, 4 mei, 15 juni, 13 juli, 21 september, 26 oktober en 7 december.

7.2 Speerpunten 2020

CORONAMAATREGELLEN

De MR heeft in 2020 vaker vergaderd, mede om te spreken over de maatregelen met betrekking tot de pandemie en de invloed ervan op de kwaliteit van het onderwijs. De MR heeft de maatregelen op de voet gevolgd, in brieven aan het CvB het belang aangegeven van heldere communicatie naar de gemeenschap, daarnaast ook de kwetsbare situatie van de internationale gemeenschap onder studenten en staf, in het bijzonder de niet-EU studenten, onder de aandacht gebracht.

KWALITEITSAFSPRAKEN (STUDIEVOORSCHOTMIDDELEN)

De MR heeft in 2019 het proces van totstandkoming gevolgd en gemonitord. Begin 2020 is dit dossier door de MR goedgekeurd. In 2020 is tevens het aanvullend dossier Kwaliteitsafspraken voorgelegd ter goedkeuring aan de MR. Zie hoofdstuk 5.3 voor meer informatie.

AANSTELLINGSBELEID

Er zijn afspraken gemaakt tussen CvB en MR om tijdens het academiejaar 2019–2020 aan de slag te gaan met het aanstellingsbeleid. Op uitnodiging van het CvB is er een traject opgezet om met onder andere een aantal MR-leden input te vergaren vanuit de academie voor het opstellen van het beleid. In 2020 heeft de MR een uitgebreid advies opgesteld voor het CvB ten aanzien van het aanstellingsbeleid. Dit advies was de leidraad voor de heidag in 2021.

EVALUATIE CVB

Naar aanleiding van het advies van de Benoemingsadviescommissie (BAC) heeft de MR een rol gekregen in deze jaarlijkse evaluaties. De MR is belast met het ophalen van informatie uit de organisatie over het functioneren van het CvB en brengt de uitkomsten van dit onderzoek onder de aandacht van de Renumeratiecommissie en het CvB tijdens het functioneringsgesprek van het College van Bestuur als geheel, waar dan ook een afvaardiging van de MR aan deelneemt. Ook in 2020 heeft de MR een schriftelijke evaluatie opgesteld en is een delegatie aanwezig geweest bij het functioneringsgesprek.

EVALUATIE BESTUURLIJK MODEL CVB

De MR is door de Raad van Toezicht actief betrokken bij de evaluatie van het bestuurlijk model van het College van Bestuur middels een adviesvraag. De MR heeft een werkgroep binnen de raad opgericht voor de evaluatie en heeft in samenspraak met de gehele MR een advies opgesteld. De MR is in dialoog gegaan met de RvT over het advies en heeft zich kunnen vinden in het besluit van de RvT om het bestuurlijk model te wijzigen.

Rietveld Academie in lockdown, photo Franz Müller Schmidt

ZELFEVALUATIE VAN DE RVT

De MR is door de Raad van Toezicht gevraagd om een bijdrage te leveren aan de zelfevaluatie van de RvT. Dit heeft de MR gedaan vanuit haar ervaring van de samenwerking met de RvT.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

De MR is in 2020 regelmatig in gesprek geweest met het team van Unsettlings en het CvB over de ontwikkeling van het diversiteitsbeleid. Het team van Unsettlings is aanwezig geweest in een van de MR-vergaderingen om de voortgang te bespreken en het Framework for Action.

DE BEGROTING 2020

De MR heeft in 2019 aangestuurd op een verbetering van het proces rond de jaarlijkse goedkeuring van de begroting, wat tot goed resultaat heeft geleid in 2020. Het proces van het keuren van de begroting was eenvoudiger en transparanter. De begroting van 2020 is begin 2020 goedgekeurd, de begroting voor 2021 is eind 2020 goedgekeurd door de MR. De MR heeft aangestuurd op de verhoging van het tarief voor zzp'ers. Dit wordt in 2021 gerealiseerd.

STUDENTENTEVREDENHEIDSONDERZOEK

In 2020 heeft het studententevredenheidsonderzoek plaatsgevonden. Wegens de coronapandemie en de beperkte aanwezigheid van studenten op de academie, is deze weinig ingevuld. De MR is in gesprek geweest met Jet Langman, beleidsmedewerker Kwaliteitszorg, over de resultaten en over de in te voeren landelijke tevredenheidsenquête, en hoe de Rietveldacademie er zorg voor kan dragen dat bij de invoering van deze verplichte enquête er nog ruimte blijft om de vragen te stellen aan studenten die de academie zelf van belang vindt.

Overige activiteiten

DE HEIDAG

In het kalenderjaar 2020 is er geen heidag geweest. De heidag van het studiejaar 2019–2020 vond plaats op 7 november 2019. In februari 2021 is een heidag georganiseerd over het aanstellingsbeleid.

HET AANTAL TOEGELATEN STUDENTEN IN HET BASISJAAR

Docenten van het Basisjaar hebben de MR benaderd middels een brief om aandacht te vragen voor het probleem dat stelselmatig te veel studenten toegelaten tot het Basisjaar, wat verergerd is tijdens de pandemie. De MR heeft dit onderwerp besproken met de Basisjaardocenten in de vergadering van 26 oktober en heeft zijn steun uitgesproken voor de verzoeken van de docenten middels een brief aan het CvB.

WORKSHOP

Op 2 november 2020 heeft een workshop plaatsgevonden met Annemarie van Luik van de AOB, in het kader van de te organiseren verkiezingen.

AANPASSING MR-REGLEMENT

Het MR-reglement wordt tweejaarlijks geëvalueerd. Het reglement is nagelopen voor wijzigingen om door te voeren in het kader van diversiteit en inclusie. Daarnaast is er een apart kiesreglement opgesteld om verkiezingen mogelijk te maken.

Irene Ha, Fashion, photo Peter Stigter

7.3 Leden MR

Voorzitter

Paul Gangloff, docent Grafisch Ontwerp, Rietveld Academie.

Ambtelijk secretaris

Klaske Oenema

Docenten/medewerkers

- Joram Kraaijveld, docent Basisjaar, Rietveld Academie, (vanaf februari 2018)
- Marjo van Baar, coördinerend stafmedewerker, Sandberg Instituut
- Ea Polman, werkplaatsmedewerker, textielwerkplaats
- Matthijs Hattink, medewerker studentadministratie
- Jay Tan, docent beeldende kunst, Rietveld Academie (vanaf mei 2018)
- Angela Jerardi, docent Jewellery-linking bodies, Rietveld Academie (vanaf oktober 2018)
- Sjoerd ter Borg, coördinator master Design of Experiences, Sandberg Instituut. (vanaf september 2018)

Studenten

- Teun Grondman, beeld & taal, Rietveld Academie (vanaf september 2016)
- Boyan Montero, beeldende kunst, Rietveld Academie (vanaf januari 2017 tot november 2020, Vervangen door Serafina van Ast
- Eva Mahhov, jewellery-linking bodies, Rietveld Academie (vanaf september 2018)
- Pedro Miguel Matias, beeldende kunst, Sandberg Instituut (vanaf september 2018 tot eind 2020)
- Nomin Zezegmaa, beeldende kunst, Rietveld Academie (vanaf september 2018–februari 2020)
- Lies Kelder, Basisjaar Rietveld Academie (vanaf september 2019)
- Sena Abraham, TXT (vanaf september 2019)

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

8.

Materiële voorzieningen en milieuzorg

8.1 Huisvesting

8.1.1 Gebouwen

De Stichting Gerrit Rietveld Academie (Gerrit Rietveld Academie en het Sandberg Instituut) is voor het grootste gedeelte gehuisvest op een locatie aan de Fred. Roeskestraat met inmiddels drie gebouwen in eigendom, te weten:

- het Rietveldgebouw (RV), Fred Roeskestraat 96 (circa 9000 m² bruto, 6500 m² nuttig oppervlak);
- het Benthem & Crouwelgebouw (BC), Fred Roeskestraat 98 (circa 6500 m² bruto, 4500 m² nuttig oppervlak);
- het Fedlevgebouw (FL), Fred Roeskestraat 96 (circa 3500 m² bruto, 2250m² nuttig oppervlak).

In totaal heeft de Rietveld Academie vanaf 1 januari 2019 zo'n 19.000 m² bruto ruimte in gebruik:

- Rietveld gebouw: 9000 m² (eigendom)
- BC gebouw: 6500 m² (eigendom)
- Fedlev gebouw: 3500 m² (eigendom)
- Grey house: 105 m² (huur)
- Guesthouse: 160 m² (huur)

Dependances

GUEST HOUSES

Het pand aan de Fred Roeskestraat 105 ('Grey House') is in 2019 weer gebruikt als guesthouse. De locatie beschikt over drie slaapkamers en wordt gebruikt voor de residentie van (buitenlandse) gastdocenten van de bacheloropleidingen. Daarnaast is het pand aan de Amstelveenseweg 85 wederom gebruikt als guesthouse. Deze locatie beschikt over zes slaapkamers en wordt met name gebruikt als guesthouse voor de (buitenlandse) gastdocenten van de masteropleidingen.

8.1.2 Bouwkundige aanpassingen gebouwen en terrein

In 2020 zijn er geen bouwkundige aanpassingen verricht aan de gebouwen. Wel zijn er aanpassingen gedaan aan het terrein. Daarnaast zijn er coronagerelateerde werkzaamheden verricht.

Aanpassingen terrein

VERGROENING

De wens vanuit de Rietveld was om meer groen te hebben op ons terrein. Om aan die wens te voldoen heeft facilitair drie nieuwe tuinen gerealiseerd en de bestaande Mien Ruys tuin uitgebreid. De uitbreiding van de Mien Ruys tuin en de nieuwe tuin voor de entree van het BC gebouw zijn gerealiseerd. De nieuwe tuinen voor de houtwerkplaats en Textielafdeling zijn aangelegd. Alleen de beplanting hiervan zal in 2021 worden uitgevoerd.

FIETSENSTALLINGEN

Aan de noordzijde van het Rietveld gebouw is nieuwe bestrating aangelegd om het mogelijk te maken om meer fietsen op eigen terrein te stallen. Hiermee konden wij voldoen aan afspraken tussen de gemeente en de Rietveld Academie.

Coronavirus

In 2020 heeft Facilitaire Zaken heel veel tijd besteedt aan coronagerelateerde werkzaamheden. Hieronder een opsomming van wat er onder andere is gedaan om ervoor te zorgen dat er op een veilige manier gewerkt kan worden door studenten en medewerkers.

- Er is in samenwerking met een externe partij een ruimtelijke inventarisatie gehouden. Dit om te bepalen hoeveel mensen er in welke ruimte maximaal tegelijkertijd aanwezig mogen zijn. Het doel was om te voldoen aan de wet- en regelgeving en om vast te stellen hoe er veilig gewerkt kan worden, wat vooral in werkplaatsen een complex vraagstuk was.
- In de gebouwen zijn alle verkeersruimtes, lokalen, kantoren, werkplaatsen en andere ruimtes voorzien van signage. De signage bestaat uit richtingspijlen, maximaal aantal mensen, huisregels voor academie en voor specifieke ruimtes en is bedoeld om aan te geven waar er wel en niet gezeten/gewerkt mag worden.
- Op diverse plekken zijn fysieke maatregelen getroffen om te garanderen dat er daar veilig gewerkt kon worden. Meubilair is verwijderd, schermen zijn geplaatst en ruimtes zijn opnieuw ingedeeld.
- In overleg met ons schoonmaakbedrijf zijn nieuwe werkprocessen bedacht die bijdragen aan een grotere mate van hygiëne op de academie. Daarnaast wordt er een speciale COVID-19 schoonmaakronde gelopen, waarbij alle tastplekken zoals deurkrukken worden gedesinfecteerd.
- Er zijn aanpassingen gedaan aan de klimaatinstallatie om verspreiding van het virus tegen te gaan.
- Er zijn mondkapjes voor alle medewerkers en studenten besteld en aan hen verstrekt. Tevens het verstrekken en up to date houden van persoonlijke beschermingsmiddelen voor alle werkplaatsen.
- Sinds de start van het nieuwe schooljaar lopen er hostesses rond op de academie onder de supervisie van Facilitaire Zaken. Het doel van de hostess is om studenten en medewerkers aan te spreken die zich niet aan de social distancing regels houden.

8.1.3 Groot en jaarlijks onderhoud

GROOT ONDERHOUD

In 2019 was er begonnen met het vervangen van de meet- en regeltechniek van de klimaatinstallaties van het Rietveld en Benthem Crouwelgebouw. Dit project is in het voorjaar van 2020 afgerond. Tevens is er op de vijfde etage van het BC-gebouw extra koeling geïnstalleerd. Dit was noodzakelijk omdat er extra veel warmte uitstoot was vanwege alle zware computers daar.

Daarnaast is er in de zomer van 2020 de liftinstallatie van het Rietveldgebouw vervangen. De installatie was verouderd en gaf veel storingen, waardoor vervangen noodzakelijk was. In het voorbereidingstraject is er gekeken of de lift ook groter gemaakt kon worden, maar dat bleek vanwege bouwkundige redenen niet mogelijk te zijn.

JAARLIJKS ONDERHOUD

In 2020 is al het andere jaarlijks onderhoud (van onder andere de ovens (Blaauw), liften (Kone), beveiliging (Stanley), W-installaties (Lomans) en E-installaties (EJ installaties) uitgevoerd conform contract. Daarbij heeft de academie, waar van toepassing, voldaan aan haar wettelijke verplichtingen.

8.2 Faciliteiten

FACILITEITEN

Door de verbouwingen in het BC- en Rietveldgebouw van de laatste jaren, zijn de faciliteiten aanzienlijk verbeterd. Daarnaast voert de Rietveld jaarlijks grote en kleine aanpassingen uit om te voldoen aan de wensen en eisen van studenten, medewerkers en de wetgever. Met de ingebruikname van het Fedlev gebouw zijn er in 2018 nieuwe faciliteiten bijgekomen zoals een filmstudio, theorie trap en assemblagehal.

SYSTEMEN

Constant worden systemen aangepast of vervangen om te kunnen werken volgende de moderne stand van de techniek. Hierdoor treden er minder storingen op en is Facilitair eerder op de hoogte van niet werkende voorzieningen waardoor het sneller kan worden opgelost en er minder overlast ervaren wordt door de gebruikers.

Open Day, photo Anna Lenartowska

8.3 Werkplaatsen

De Gerrit Rietveld Academie heeft een groot aantal werkplaatsen waar de studenten van de bachelor en de master beschikken over een diversiteit aan ambachtelijke en digitale technieken om hun werk uit te voeren. Aan het begin van elk schooljaar kunnen de studenten een rondleiding volgen langs de verschillende werkplaatsen. Tijdens de studie kunnen zij kennismaken met de werkplaatsen via het afdelingsoverschrijdend onderwijsaanbod.

De verschillende werkplaatsen zijn zoveel mogelijk geconcentreerd in de kelder of in de plint van de drie gebouwen op het terrein gehuisvest:

- In het nieuwe Fedlev gebouw hebben de werkplaatsen Hout, CadCam, de nieuwe werkplaats X-lab (robotica) en de open computerwerkplaats een nieuwe plek gekregen. Ook de bibliotheek is in dit gebouw gehuisvest en er is in de kelder van het Fedlev gebouw een nieuwe filmstudio gerealiseerd.
- In het BC-gebouw zit op de BG de werkplaats van Keramiek (ovenruimte en glazuurwerkplaats), tegenover deze werkplaats in de laagbouw van het Rietveld gebouw bevinden zich de glaswerkplaats en de metaalwerkplaats.
- In de kelder van het hoofdgebouw bevinden zich de grafische werkplaatsen en drukkerijen (grafiek, zeefdruk, textiel, boekdruk/zetterij, de binderij en de werkplaats van de afdeling Edelsmeden).
- De ICT-werkplaats, de doka, fotostudio en de uitleen zijn op de tweede verdieping in het hoofdgebouw gehuisvest.
- De Video-editing werkplaats, geluidsstudio en film- en animatiestudio en de algemene uitleen van apparatuur bevinden zich in de nieuwbouw op de vijfde verdieping. In de kelder zit ook nog de analoge filmwerkplaats.

De afdelingen Mode (naaiatelier), Textiel (weverij) en Fotografie (doka en studio) beschikken over een werkplaats fysiek verbonden aan de afdeling, net zoals de eerdergenoemde werkplaatsen Edelsmeden, Keramiek en Glas. De Hout-, Metaal-, X-Lab en Cadcamwerkplaats vallen onder de algemene werkplaatsen, de grafische werkplaatsen en drukkerijen hebben over het algemeen een intensievere relatie met een of meerdere afdelingen, maar zijn ook voor een groot gedeelte van de tijd open voor studenten van andere afdelingen.

8.4 Milieuzorg, energie en veiligheid

Het zorgvuldig omgaan met grondstoffen, afvalstoffen en de veiligheid van gebouwen en terreinen heeft binnen de academie de nodige aandacht. Evenals de persoonlijke veiligheid van studenten en medewerkers. De regels waar studenten zich in dit kader aan moeten houden zijn vastgelegd in de huisregels die zijn opgenomen in het Studentenstatuut.

Milieuzorg

Wet verontreiniging oppervlaktewater

Waternet is de vergunningsverlener in het kader van de op basis van de Wet Milieubeheer verplichte vergunning voor het lozen van afvalwater. Het proceswater dat uit werkplaatsen en gootstenen ten behoeve van de schilderactiviteiten wordt verzameld, wordt afdoende gezuiverd door middel van elektrochemische reactie. De huidige vuilwaterinstallatie is inmiddels sterk verouderd. De academie onderzoekt nieuwe mogelijkheden met als doelstelling deze volgend jaar te vervangen.

Afvalscheiding

Zorgvuldig omgaan met grondstoffen en afvalstoffen heeft een duurzaam effect. Hergebruik van diverse materialen wordt gestimuleerd door een aantal producten zoals hout, klei, metaal en karton, gescheiden in te zamelen. De verschillende materialen worden zoveel mogelijk gescheiden aangeboden, hergebruikt en afgevoerd. Bedrijfsafval wordt met een pers geminimaliseerd in volume, evenals papier en karton en het plastic afval. Zoals hieronder is te zien heeft de academie in 2020 aanzienlijk minder afval geproduceerd. Er was een daling in tonnage van 26,4% ten aanzien van 2019. Dit had natuurlijk alles te maken met alle beperking rondom de coronapandemie. 46,79% van het afval is gerecycled en 53,21% van het afval is verbrand. De daarbij vrijgekomen warmte is gebruikt als energiebron.

- 2015 174.574 kilo afval
- 2016 147.451 kilo afval
- 2017 126.750 kilo afval
- 2018 205.095 kilo afval
- 2019 173.110 kilo afval
- 2020 127.483 kilo afval

Open Day, photo Franz Müller Schmidt

ENERGIE

In 2009 is de Gerrit Rietveld toegetreden tot het milieuconvenant, meerjarenafspraken energie-efficiëntie (MJA/MEE), dat gericht is op duurzame bedrijfsvoering door hogescholen. Het convenant MJA beoogt een afname van het energieverbruik met 2% per jaar, gemeten van 2005, resulterend in een reductie van 30% in 2020. In een EEP (Energie Efficiency Plan) worden energiebesparende maatregelen en de energiezorg beschreven. Elke cyclus duurt vier jaar en inmiddels zijn wij alweer aanbeland bij de derde cyclus (MJA3). In het energie-efficiëntieplan (EEP) van de Rietveld voor de periode 2017–2020 zijn diverse maatregelen opgenomen om het energieverbruik verder terug te dringen en om te besparen. Alhoewel het minimum 8% is heeft de Rietveld de ambitie om +/-21% minder energie te verbruiken. In 2020 heeft de Rietveld ongeveer 16% minder energie verbruikt. 4% door diverse doorgevoerde maatregelen en 12% door minder activiteiten op locatie in verband met de geldende beperkingen.

RIE

In 2019 heeft de Academie de nieuwe RI&E-Tool, welke beschikbaar is gesteld door Zestor, verder uitgerold. Met name de werkplaatsbeheerders zijn gevraagd om hun input te geven. Door de impact van de coronamaatregelen is dit traject stilgevallen. De academie is voornemens om dit onderwerp in 2021 weer op te pakken. De uitkomst hiervan zal worden gebruikt als input voor het opstellen van een plan van aanpak.

PAGA/PMO

Het PAGO/PMO wordt +/- eens in de drie jaar afgenomen en zal in 2021 of 2022 weer plaatsvinden.

GEVAARLIJKE STOFFEN

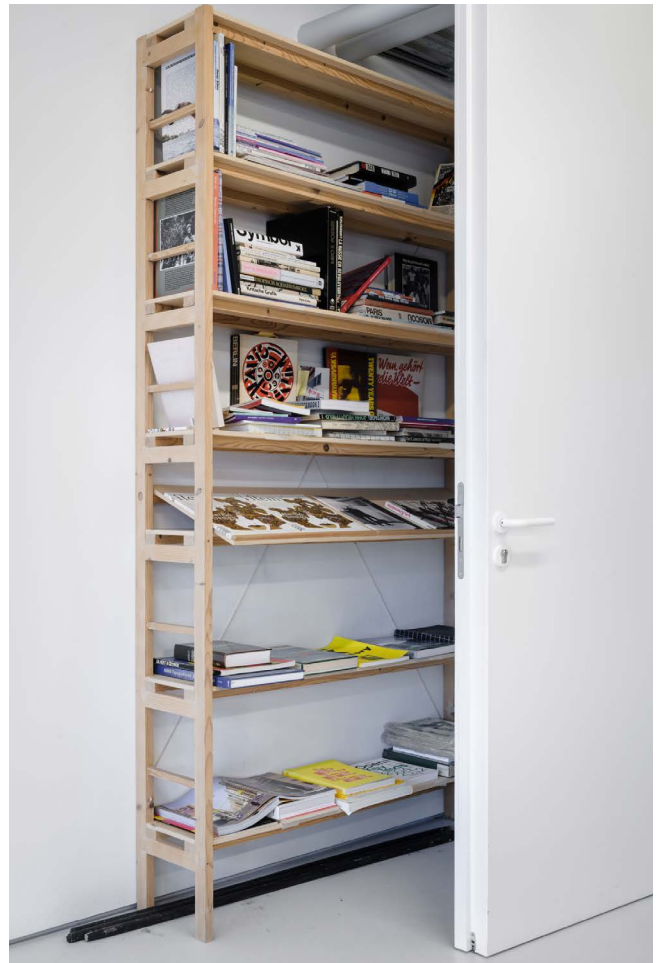
Het plan van aanpak 'veilig werken met gevaarlijke stoffen' is onderdeel geworden van de dagelijkse praktijk. Telkens worden nieuwe producten onderzocht en geregistreerd. De werkplaatsbeheerders houden de opslag van stoffen in de gaten en zien erop toe dat deze conform regelgeving wordt beheerd.

BEDRIJFSHULPVERLENING

Het BHV-team bestaat uit ongeveer 30 medewerkers, die jaarlijks een BHV-praktijkdag (herhaling) volgen. Door de impact van de coronamaatregelen is in 2020 geen training gevolgd. De academie is voornemens om de opleidingen in 2021 weer op te pakken. Het BHV-team wordt aangestuurd door drie ploegleiders en gecoördineerd door het hoofd BHV.

NOODPLAN

Het noodplan beschrijft de te volgen procedure en de te verrichten handelingen van de BHV-organisatie bij calamiteiten. Het bestaande noodplan is sterk verouderd. De academie heeft Trigion opdracht gegeven om een nieuw noodplan op te stellen. Naar verwachting zal dit in 2021 worden opgeleverd.

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

VLUCHTROUTE AANDUIDING

De laatste bouwkundige wijzigingen zijn verwerkt in de veiligheidsplattegronden. De bestaande vluchtrouteplattegronden zijn geüpdatet en vervangen.

ARBO-ZORG

Mede door de impact van de coronamaatregelen werken veel medewerkers momenteel vanuit huis. De verwachting is dat dit nog wel even zal voortduren. De medewerker heeft nu dus ook thuis de behoefte aan een goed ingerichte werkplek. De academie overweegt om een thuiswerkbeleid te gaan opstellen, waarin ergonomische hulpmiddelen (muis, toetsenbord, beeldscherm, standaard) worden aanbevolen om een goede werkhouding tijdens kantoorwerk te ondersteunen. Vanwege de maatschappelijke ontwikkeling en het voortschrijdend inzicht is ook de Rietveld begonnen met de aanschaf van zit-sta bureaus. Nu nog als ondersteuning voor medewerkers met klachten (correctief), maar het is de wens om beleid te maken om op termijn systematisch bureaus te vervangen (preventief).

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

Bijlagen

Bijlage 1

Overzicht landen van herkomst buitenlandse studenten bachelor- en masteropleidingen

LAND VAN HERKOMST EUROPESE STUDENTEN BACHELOR						
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
België	9	8	8	9	8	5
Bulgarije	1	1	1	1	2	4
Cyprus	2	1	2	1	2	1
Denemarken	41	40	45	44	49	47
Duitsland	31	29	31	34	32	29
Estland	4	5	5	8	2	3
Finland	7	8	9	7	8	9
Frankrijk	84	93	95	86	80	64
Griekenland	5	4	6	8	12	16
Groot-Brittannië	18	21	22	22	17	15
Hongarije	4	4	6	6	8	5
Ierland	5	3				1
IJsland	3	3	2	7	8	14
Italië	24	21	23	20	13	8
Kroatië	2	1	2		2	3
Letland	4	3	2	2	3	4
Litouwen	7	8	7	7	9	11
Luxemburg	2					
Noorwegen	8	6	5	3	3	2
Oostenrijk	8	5	5	3	4	4
Polen	16	15	15	17	16	19
Portugal	5	8	7	11	9	8
Roemenië	6	4	2			3
Slovenië	3	2	1	1		1
Slowakije	1	2	3	5	5	5
Spanje	15	14	18	22	17	13
Tsjechië	2	1			1	2
Zweden	17	26	32	36	33	34
Zwitserland	7	7	10	13	11	15
TOTAAL	341	344	364	373	354	345

LAND VAN HERKOMST NIET-EUROPESE STUDENTEN BACHELOR

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Albanië					1	1
Argentinië	1	1	1			1
Australië	1	1				
Bosnië				1	1	1
Brazilië			1	1	1	2
Canada	2	1			1	2
Chili			1	1	1	
China	14	15	14	17	16	12
Colombia		1	1	1	1	1
Dominicaanse Rep.					1	
Ecuador		1		1	1	1
Filippijnen	1					
Georgië	1					
India			1	1		
Iran	1	1	1	1	1	1
Israël	5	3	4	4	3	4
Japan	2	2	1	1	2	3
Kosovo					1	1
Macedonië	1	1	1			
Mexico	2	1		2	1	1
Moldavië						1
Nepal						1
Oekraïne	2	2	3	3	1	3
Onbekend		1	1	1	1	
Peru					2	2
Rusland	13	14	13	18	18	20
Singapore	1	1	3	3	2	2
Syrië	5	4	3			
Taiwan		2	2	2	2	4
Thailand	1	1	1	1		
Turkije	9	11	8	7	5	1
Verenigde Staten	5	5	4	5	7	4
Wit Rusland	3	3	3	2	2	1
Zuid-Afrika	1	1	1	2	1	1
Zuid Korea	33	35	34	28	23	17
TOTAAL	104	108	102	103	96	88

LAND VAN HERKOMST BUITENLANDSE STUDENTEN MASTEROPLEIDINGEN MASTERSTUDENTEN UIT EU EN NIET EU-LANDEN						
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Argentinië	1	1	1	1		
Australië		1	3	2	2	2
België	1				2	2
Brazilië			1	3	2	
Bulgarije	1	2	1			
Canada				1	1	
Chili	1	2	1			
China	4	4	2	1	2	5
Colombia	2	2		2	1	
Cyprus	1					
Denemarken	1	4	5	3	2	2
Duitsland	17	16	18	10	12	13
Egypte	1				1	
Estland	2	1	1	2		
Finland	2	1	4	6	4	1
Frankrijk	19	12	11	12	14	16
Griekenland	2	5	2	1	4	4
Groot Britannië	7	11	23	21	9	7
Hongarije	1	2	2	1	1	4
Ierland	2	2	4	2	2	2
India					1	1
Iran	1				1	1
Israël	2		1			
Italië	8	6	10	10	5	6
IJsland	1	1			2	3
Japan				2	3	1
Kosovo	1	1				
Kroatië				1	1	
Letland	2	1		1	2	2
Libanon	5	1	1	1		
Litouwen	1		2	2	1	1
Luxemburg				1	1	
Mexico	2	3	2	2	2	1
Nieuw Zeeland	1	1				
Noorwegen	1	1			3	4
Oezbekistan	1					
Oostenrijk	2			1	2	2
Onbekend (Palestina)	3					

Polen	4	5	4	1		1
Portugal		3	3	3	4	3
Roemenië	2	1				
Rusland	1	2	5	4	2	3
Slovenië						1
Slowakije			1	1		
Staatloos	1					
Syrië		1	1			
Spanje	4	6	7	5	4	3
Taiwan		1	1	1	2	2
Thailand	1					
Tsjechië	1			2	2	
Turkije		1	1	1	3	2
Verenigde Staten	7	4	10	7	4	5
Zuid Korea	2	3	3	3	1	
Zweden	2	4	4	3	1	2
Zwitserland	6	8	8	6	5	4
TOTAAL	127	120	143	126	111	106

Bijlage 2 Lectoraat

Activiteiten Lector

PUBLICATIES

Boomgaard, J. '30-4-2020: 17.14 Jeroen Boomgaard and Yane Calovski started a conversation.' Gesprek op uitnodiging van In the pause of a gesture there might be an echo, 30 april 2020.

Boomgaard, J. 'Let's go.' Artikel op Beeldende Kunst & Openbare Ruimte Rotterdam, 21 september 2020.

Boomgaard, J. 'The Discourse of Others.' Essay. The Sandberg series: SBS Journal no.3.

Boomgaard, J. 'Kunst in de openbare ruimte van Amersfoort.' Adviesrapport in opdracht van de Gemeente Amersfoort, 2020.

LEZINGEN/SYMPOSIA

Boomgaard, J. leiding internationale conferentie Creator Doctus. Merz Akademie, Stuttgart, 11-12 februari 2020.

Boomgaard, J. "Public Space as the Realm of the Possible." Keynote tijdens Conference on Public Art, Södertörn University, Södertörn, 20-21 februari 2020.

OVERIGE ACTIVITEITEN

Lid Stadscuratorium Gemeente Amsterdam

Lid Curatorium van Leiden

Lid stuurgroep Lectorenplatform Kunst = Onderzoek

Lid Kenniswerkplaats Schone Stad, Gemeente Amsterdam

Scriptiedocent Fine Arts, Sandberg Instituut

Lid Adviesraad Museum Middelheim, Antwerpen

Partner in Artistic Research Catalogue (ARC)/Journal for Artistic Research Voorzitter jury, Rietveld Scriptieprijs Lid Bestuurscommissie Onderzoek (BCOZ) Vereniging Hogescholen

Lid Adviesraad Land Art Contemporary

Lid beoordelingspanel onderzoeksvoorstellen voor Formas Designed Living Environment, Zweden.

Lid Stuurgroep Pilotprojecten Kunst in opdracht, Team Vlaams Bouwmeester

Activiteiten onderzoekers LAPS MTP

PUBLICATIES

Albuquerque, P. '#RaiseUP Enter the Ghost: Haunted Media Ecologies.' Essay in het kader van University Press Week 2020 Amsterdam University Press, 11 november 2020

Albuquerque, P., F. Dzodan, N. Goede, M. Groh, R. Reinsma, A. Smits. *Enter the Ghost - Haunted Media Ecologies* publicatie in het kader van solotentoonstelling in Nieuw Dakota, Amsterdam.

Albuquerque, P. 'Gentle Wildfires.' bijdrage in tentoonstellingscatalogus Hearth and Home Simone Bennett, Museum Hilversum. November 2020.

Albuquerque, P. 'Errata: A Short Personal Note on an Auto-Corrective Film', artikel in Colloque Cinéma et Révolution, La Furia Umana 39, 2020.

Alves, B. N. The Fine Line. Amsterdam, Netherlands: eigen beheer. 2020. Gepresenteerd tijdens Exploded View, Zone2Source, 26 juli-20 september 2020.

Alves, B. N. 'Public Space as Site of Miscommunication' IN/SEARCH RE/SEARCH: Imagining Scenarios Through Art and Design. Ed. Gabrielle Kennedy. Amsterdam, Netherlands: Valiz. 2020: 340-345.

Hansma, J.H. A Centre Cannot Hold. Tentoonstellingspublicatie. Rotterdam, Shimmer Press, 2020.

Hansma, J.H. 'When It Comes to Certain Songs' op artnews.it

Yalim, B. G., Hemmers, M, Curandi, V. 'Dear Friend (of grape seeds and iron bullets).' Publicatie Sarmad Magazine i.s.m. Showroom MaMa, Rotterdam, 2020.

EXPOSITIES

Albuquerque, P. "Enter the Ghost - Haunted Media Ecologies." solotentoonstelling, Nieuw Dakota i.s.m. with Bradwolff Projects, Amsterdam, 24 oktober t/m 29 november 2020.

Albuquerque, P. "Ghosts and Apparitions." deel van groepstentoonstelling, Sheffield Doc/Fest, Sheffield, 13 november-26 november 2020.

Alves, Barbara Neves. "A Fine Line" interventies en onderzoek in groepstentoonstelling Exploded View. Zone2Source, Amsterdam, 26 juli-20 september 2020.

Cordeiro, I. "Test Case XXII." Sundaymorning@ekwc, EKWC / European Ceramic Workcentre, Oisterwijk, September 2020.

Cordeiro, I. "Like strands of candified sugar." solotentoonstelling, ISO, Amsterdam, juni 2020 (uitgesteld).

- Dröge Wendel, Y. Paltz Biënnale, groepstentoonstelling, Landgoed de Paltz, Soest. 2020 (uitgesteld)
- Gaál, M. "Pfaueninsel (Peacock Island, 2020)". Film essay/experimentele documentaire, 34 min 32 sec, 2020.
- Gaál, M. screening Goethe-Instituut, Amsterdam (uitgesteld)
- Gaál, M. screening UM Festival – Zeitgenössische Kunst Musik Literatur in der Uckermark (uitgesteld)
- Gaál, M. "Winter Collection." Groepstentoonstelling in Galleria Heino, Helsinki (uitgesteld)
- Hansma, J.H. "A Centre Cannot Hold" solotentoonstelling Memphis, Linz, Oostenrijk, 22 juli–17 september 2020.
- Hansma, J.H. & Sweetman, E. co-curator "Higher! Higher! Lower, Lower. Louder! Louder! Softer, Softer." Shimmer, Rotterdam, 2019–2020.
- Hansma, J.H. & Sweetman, E. co-curator "World as Lover, World as Self." Shimmer, Rotterdam, 2020-heden.
- Lanari, M. "As we there are" (as part of duo Rainbowpeel 475.13). performance bij Toitoidrome, Antwerpen, 1 februari 2020.
- Lanari, M. "As we there are" (as part of duo Rainbowpeel 475.13). Performance in het Van Abbemuseum, Eindhoven, 2 februari 2020.
- Lanari, M. "As we there are" (as part of duo Rainbowpeel 475.13). performance tijdens Radiophrenia online radio festival, Glasgow, 9 november 2020.
- Lanari, M. Ecotones – Bodies in Tension, curator eindexamen tentoonstelling van Artistic Research master, Universiteit van Amsterdam, Nieuw Dakota, Amsterdam, 26 juni–5 juli.
- Petric, Š. "Vegetariat: Work Zero." mixed media installatie, OSMO/ZA, Ljubljana, Slovenië, 14 januari 2020.
- Petric, Š. "PL'AI." mixed media installatie, Kapelica Gallery, Zavod Kersnikova, Ljubljana, Slovenië, 17 november 2020.
- Petric, Š. "Aerosolnauts (with Adriana Knouf, Agnieszka Wolodzko, Ingrid Vranken)." Online performance, Biofriction – gehost door Kapelica Gallery, Zavod Kersnikova, Ljubljana, Slovenië, 25 juni 2020.
- Petric, Š. "Phytoteratology, Skotopoiesis, Phytocracy, Reading Lips, Miserable Machines and Navel Gazing." Solotentoonstelling, Skövde Kulturhus, Skövde, Sweden, 12 december 2019–1 maart 2020
- Petric, Š. "Institute for Inconspicuous Languages: Reading Lips." Groepstentoonstelling tijdens Click Festival, Helsingor, 8–22 augustus 2020.
- Petric, Š. "Phytoteratology, The Camille Diaries. New Artistic Positions on M/otherhood, Life and Care." Groepstentoonstelling, Art Laboratory Berlin, Berlijn, 27 augustus–4 oktober 2020.
- Petric, Š. "Vegetariat: Work Zero, Living Object." Groepstentoonstelling, City Art Gallery Ljubljana, 2 september–1 november 2020.
- Petric, Š. "Institute for Inconspicuous Languages: Reading Lips" groepstentoonstelling, Touch Me Festival, Zagreb, 17 september–3 oktober 2020.
- Petric, Š. "Institute for Inconspicuous Languages: Reading Lips." Groepstentoonstelling Translations Mutations, 21_21 Design Sight, Tokyo, 16 oktober 2020–13 juni 2021.
- Petric, Š. "White reflects sunlight, Fuck You Albedo!" Groepstentoonstelling, online via Improper Walls, 18 november–23 december 2020.
- Petric, Š. "Institute for Inconspicuous Languages: Reading Lips and Skotopoiesis." Groepstentoonstelling, Galerie im Alten Wiehrebahnhof, Freiburg, 15 oktober–28 november 2020.
- Steenbergen Cockerton, H. "Inflatables #1" Werk. nylon, felt, elastic, steel frame, 37 x 68 x 80 cm, Amsterdam, 2020.
- Yalim, B. G. "My body affords a passage into yours, compliments an empty shore, empties chairs." Driedelig theaterstuk, 50'. 2020-heden.
- Yalim, B. G. "For the time being Moby Dick." Werk. Novelle, film, serie schilderijen en sculpturen, 2020-heden.
- Yalim, B. G. "Prospects & Concepts", groepstentoonstelling Mondriaan Fonds, ART Rotterdam, Rotterdam. March 2020.

LEZINGEN/SYMPOSIA/WORKSHOPS

Albuquerque, P. "Art Talk: with Flavia Dzodan and Tania Camara." Enter the Ghost - Haunted Media Ecologies, Nieuw Dakota i.s.m. Bradwolff Projects, Amsterdam, 31 oktober 2020.

Gaál, M. Artist talk en lezing, master Artistic Research, Universiteit van Amsterdam, 23 november 2020.

Hansma, J.H. & Sweetman, E. 'Across the Way With..' organisator lezingen, Shimmer, Rotterdam, lopend project sinds 2020.

Lanari, M. "Social Library / Live Archive" medeorganisator online workshops, Casa do Povo, São Paulo, Brazilië, november–december 2020.

Lanari, M. "Reading and publishing the library" online workshops met Publication Studio São Paulo (PSSP), São Paulo, Brazilië, 19 en 28 november 2020.

Lanari, M. "Yiddish archives and territories – How to think about the archives of a language without borders." Online lezing, Casa do Povo, São Paulo, Brazilië, 2 december 2020.

Lanari, M. "Resistance archives in dialog. Race, history and memory." Online lezing/debat, Casa do Povo, São Paulo, Brazilië, 8 december 2020.

Lanari, M. "Archive memory, living memory, ways of remembering and knowing." Online lezing/debat, Casa do Povo, São Paulo, Brazilië, 9 december 2020.

Lanari, M. "Black resistance library – Maurinetti Lima." Online lezing/debat, Casa do Povo, São Paulo, Brazilië, 14–16 december 2020.

Petric, Š. "Confronting Vegetal Otherness." lezing, Skövde Kulturhus, Skövde, 20 februari 2020.

Petric, Š. "On Phytoteratology." Online lezing, The Camille Diaries Symposium, Art Laboratory Berlin, Berlijn, 26 september 2020.

Petric, Š. "Observing the Microscopic Gardens: On the Vegetariat." Online lezing, AExAI, Ars Electronica Festival, 11 september 2020.

Petric, Š. "AI x Uncertainty." Deel van online paneldiscussie, Ars Electronica Festival, 13 september 2020.

Leden

Making Things Public
Making Things Public had in 2020 de volgende leden met bijbehorende universiteiten waar zij promoveren:

Barbara Alves (Gerrit Rietveld Academie)
Isabel Cordeiro
Yvonne Dröge-Wendel (Universiteit Twente)
Miklos Gaál
Baha Görkem Yalın
Jason Hendrik Hansma
Femke Herregraven
Mariana Lanari
Špela Petric
Luis Rodil Hernandez
Alice Smits
Hanna Steenbergen-Cockerton

Yvonne Dröge Wendel en Hermann Gabler bereiden zich voor op afronding van hun PhD. Yael Davids heeft het Creator Doctrustrajct in 2020 afgerond.

Activiteiten onderzoekers Kenniskring

PUBLICATIES

Polak, E. en Van Bekkum, I. 'The City as Performative Object.' *The Routledge Companion to Mobile Media Art*. Eds. L. Hjorth, A. de Souza e Silva, K. Lanson. Abingdon: Routledge, 28 juli 2020: 426–437.

Holleman, A. 'Broken Thinker, door Mischa Wertheim.' *De Gids* 3 (2020).

Holleman, A. 'Lost and Found.' Essay in *Macguffin Magazine* 9 – *The Rug* (2020).

Karalic, S. *Three signs of a circle [Tri znaka kruga]*. Belgrado, Geopoetika, 2020.

Landman, J. en Bloch, H. 'Skeuotrash.' Essay in *Macguffin Magazine* 8 – *The Desk*, februari 2020.

Roggeband, P.J. 'Dwaalsafari Picturatuin.' in *PICTURA/BLAD* 01(2020): 20–21.

Tones, C. 'Public Fountain.' *IN/Search RE/Search*. Ed. Kennedy, G. Amsterdam: Valiz, 2020.

Dey, F. Pas de trois. Publicatie in samenwerking met en voor Musée Legitime & Martin La Roche, 2019–2020.

EXPOSITIES

Dey, F. *A line escaped*. Videowerk in Virtual expo, édhea – The Valais School of Art, Sierre, 2020.

Dey, F. *A line escaped*. Performance, De Roze Tanker, Amsterdam, 2020.

Dey, F. *Untitled metal hat*. Sculptuur voor Musée Légitime, Martín La Roche, 2020.

Dey, F. *Untitled A4 Spam*. Kunstwerk, Galerie van Gelder, Amsterdam, 2020.

Mandersloot, F. *MELTED EYES 2020*. Deelname in de tentoonstelling Een Ver Afgelegen Huis, Vishal, Haarlem, 2020.

Landman, J. en Bloch, H. *Wir Publizieren*, ontwerp partner van onderzoeksproject en tentoonstelling in Kunsthalle Bern, Bern, 2020.

Landman, J. en Bloch, H. *The Intimacy Machine*, ontwerp partner van onderzoeksproject voor Eyebeam, Brooklyn, New York (USA), 2020.

Landman, J. en Bloch, H. *Smokwit*. ontwerp partner voor onderzoeksproject van de Universiteit van Neuchâtel, Neuchâtel, 2020.

Smits, I. "Little Man, Time and the Troubadour" selectie en screening tijdens RTM – the Rotterdam Selection, International Film Festival Rotterdam (IFFR), Rotterdam, 2020.

Tones, C. "Public Fountain." Vnà, Zwitserland, 14 augustus 2020.

Tones, C. "Public Fountain." Vnà, Zwitserland, 11 oktober 2020.

SYMPOSIA/LEZINGEN/WORKSHOPS

Pandilovska, A. "In the pause of a gesture there might be an echo." Co-curator, PuntWG/digitaal, Amsterdam, 22–25 mei 2020.

Pandilovska, A. en S. van Lamsweerde, M. de Greef "The spread of a crack is halted by a hole." Presentatie in symposium: In the pause of a gesture there might be an echo, Collective Domain of Cultural Memory (CDCM), Suns and Stars, Amsterdam, mei 2020.

Pandilovska, A. en I. Vaseva. "Museum collections – cultural heritage with the power to democratize the contemporary society." Presentatie in symposium: In the pause of a gesture there might be an echo, Collective Domain of Cultural Memory (CDCM), Suns and Stars, Amsterdam, mei 2020.

Pandilovska, A. "For there was nothing, but matters touching, matters talking." Presentatie in symposium: In the pause of a gesture there might be an echo, Collective Domain of Cultural Memory (CDCM), Suns and Stars, Amsterdam, mei 2020.

Pandilovska, A. en M. de Greef. "Art Practices and Cultural Heritage: The Critical Capacity of Nostalgia." Presentatie in symposium: In the pause of a gesture there might be an echo, Collective Domain of Cultural Memory (CDCM), Suns and Stars, Amsterdam, mei 2020.

Polak, E. en Van Bekkum, I. "*The City as Performative Object*." Workshop, LIMA Amsterdam, Amsterdam, juni–juli 2020.

Roggeband, P.J. *ONTROERTOER*, Expeditie tijdens manifestatie WEEF – Museum Flehite Amersfoort, oktober–november 2020.

Leden

KENNISKRING

De kenniskring had in 2020 de volgende leden:

Alena Alexandrova
François Dey
Uta Eisenreich
Maartje Fliervoet
Arnoud Holleman
Sasa Karalic
Renée Kool
Joris Landman
Frank Mandersloot
Victoria Meniakina
Frank Mueller
Mariken Overdijk
Anastasija Pandilovska
Esther Polak
PJ Roggeband
Alice Smits
Eloise Sweetman
Curdin Tones

Marek van de Watering
Martín La Roche
Neeltje ten Westenend

Activiteiten onderzoekers Fellows

PUBLICATIONS

Publicatie Research *Fellowships 2018–2019*, Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam, maart 2020.

Bourlanges, M.I. 'On Charming Worms, and other wiggling miscellanea.' *P/////AKTPOOL publication 7*. Ed(s). Brigitte Louter en P/////AKT. Amsterdam: P/////AKT, 2020.

EXPOSITIES

Bourlanges, M.I. en Khurtova, E. "Displace." Tentoonstelling voor Manifesta 13 – Les Parallèles du Sud ,3bisF Contemporary Art Centre, Aix-en-Provence, september–oktober 2020.

Bourlanges, M.I. "Mother's Milk." Installatie en performance voor Manifesta 13 – Les Parallèles du Sud ,3bisF Contemporary Art Centre, Aix-en-Provence, september–oktober 2020.

Khurtova, E. "Displace." Installatie en performance voor Manifesta 13 – Les Parallèles du Sud ,3bisF Contemporary Art Centre, Aix-en-Provence, september–oktober 2020.

SYMPOSIA/LEZINGEN/WORKSHOPS

Glockner, N. "Elbow-to-Elbow, listening." Workshop Amsterdam/Jerusalem, Musrara–The Naggar Multidisciplinary School of Art and Society, december 2020.

Glockner, N. "*Elbow-to-Elbow, listening*." Screening Jerusalem, MusraraMix Online Festival, december 2020

Symposium *Research Fellowship Symposium*, Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam, 9 oktober 2020.

Leden

FELLOWS

2019/2020:

Marie-Ilse Bourlanges & Elena Khurtova
Emilio Moreno
Hans Muller
Bernardo Zanotta

2020/2021:

David Bennewith / Noha Ramadan / Swani Vinton
Nina Glocker

Oskar Johansson
Jeroen Kramer
Mo Veldt en Mika Perlmutter

Activiteiten Sandberg Research

PUBLICATIES

Dzodan, F., D. Io, C. Copley. "Schemas of Uncertainty" publicatie, 2019.

Herregraven, F. 'Corrupted Air.' Essay. Metropolis M, juni 2020.

Herregraven, F. Publishing visual essay 'When the Dust Settles' for Resolution (<http://resolutionmagazine.com>), Made in summer 2020, will be published in March 2021 and distributed by Antenne Books

Kennedy, G. *IN/SEARCH RE/SEARCH: Imagining Scenarios Through Art and Design*. Amsterdam, Netherlands: Valiz, 2020.

Keefer, A. Version Space: Liz Magic Laser in conversation with Julia Schäfer. Library Stack: 2020.

Keefer, A. Version Space: Holly Herndon in conversation with Tabea Nixdorff and Jonathan Zong. Library Stack: 2020.

EXPOSITIES

Herregraven, F. "Supermarket of Images" groepstentoonstelling, Jeu de Paume, Parijs, 11 februari–07 juni 2020.

Herregraven, F. "Fair Share of Utopia" Nest in samenwerking met CBK Zuidoost, Den Haag/Amsterdam, 3 september–22 november 2020.

Herregraven, F. "On Earth – Imaging, Technology and the Natural World" Groepstentoonstelling, Foam, Amsterdam, 20 maart–2 september 2020.

Herregraven, F. "Down To Earth." Groepstentoonstelling, Gropius Bau, Berlijn, 13 augustus–13 september 2020.

Herregraven, F. "You and I don't Live on the same planet." Deelname Taipei Biënniale, Taipei, november 2020–maart 2021.

LEZINGEN/SYMPOSIA/WORKSHOPS

C. Copley & D. Io. "Schemas of Uncertainty." Lezing tijdens Uncertainty Seminars – Shadows of Tomorrow, Stroom, Den Haag, 14–16 juni 2019.

C. Copley & D. Io. "Schemas of Uncertainty: Soothsayers and Soft AI." Workshops, Neuhaus x Het Nieuwe Instituut, Rotterdam, juni 2019.

Dzodan F. "Mercurial Algorithms." Lezing, Thursday Night Live!, Het Nieuwe Instituut, Rotterdam, 27 juni 2019.

Dzodan, F. "System of Systems" lezing tijdens conferentie, Het Nieuwe Instituut, Rotterdam, mei 2020.

Dzodan, F. deelname internationale conferentie Creator Doctus. Merz Akademie, Stuttgart, 11–12 februari 2020.

Dzodan, F. "A CONVERSATION ON ~ THE POWER OF DOING NOTHING." Red Light Radio interview met Margarita Osipian en Petra Heck, gehost door Framer Framed, juni 2020.

Dzodan, F. en W. Modest "#16 – THE COLONIALITY OF THE ALGORITHM // Flavia Dzodan & Wayne Modest (take-over!)" Podcast Project WIASPORA, InScience festival, Nijmegen, 31 december 2020.

Grassegger, H. "How to get people to actually use contact tracing apps." Lezing, Amsterdam Smart City, Amsterdam/Online, 3 september 2020.

Grassegger, H. "Democracy in the Time of Corona – Technology to the Rescue." Deelname paneldiscussie, Forum Alpbach, Alpbach, 29 augustus 2020.

Grassegger, H. "Shared Base Reality. How can we create a shared vision of reality in the digital world?" Lezing, Kampnagel, Hamburg, 21 augustus 2020.

Kemp, T.K. "Universes: After the Maestro." Lezing, De Montfort University, Leicester, juni 2020.

Kennedy, G. "Democracy in Decay" lezing in het kader van IN/SEARCH RE/SEARCH, Amsterdam/Online, 9 dec 2020.

Kherbek, H.W. "Technofeudalism Rising." Online workshop, Berlin Art Institute, Berlijn, oktober 2020.

Kherbek, H.W. "Whisperings of the Misrule: Anatomies of Technofeudalism." Driedaagse workshop, maart 2020.

Vandeputte, T. deelname internationale conferentie Creator Doctus. Merz Akademie, Stuttgart, 11–12 februari 2020.

Varia (Manetta Berends & Ioana Chiau) "Generative Conditions: A study into generative and performative potentials for licences." Lezing, maart 2020.

Overige werkzaamheden
Sandberg Research team 2020

Dzodan, F. Lecture Series, Viral Algorithms, may 2020

Dzodan, F. Dutch Art Institute assessments masters
program Roaming Academy, August 2020

Dzodan, F. Monthly Research Cafe on Topological
Algorithms, okt–dec 2020

Dzodan, F. Teaching at Critical Studies Department
Sandberg Institute, 2020

Dzodan, F. Teaching at Design Department Sandberg
Institute, 2020

Dzodan, F. Member selection committee new temporary
masters Sandberg Instituut.

Vandeputte, T. member selection committee new
temporary masters Sandberg Instituut.

Bijlage 3

Uitgelichte projecten van Buro Rietveld en Public Rietveld

Het Paviljoen een door studenten gerunde tentoonstellingsruimte op de binnenplaats van de Rietveld Academie, onder toezicht van Buro Rietveld. In studiejaar 2019–2020 werd het Rietveld Paviljoen gecureerd door de Latin American & Caribbean Union. De LCU is een initiatief binnen de Rietveld Academie en het Sandberg Instituut met als doel de ruimte die we binnen de academie hebben opnieuw op te bouwen door onze gemengde gemeenschap van studenten te koesteren met een meer inclusieve en diverse benadering. Tijdens de lockdown vanwege de coronamaatregelen heeft de LCU een virtueel paviljoen ontwikkeld, een experimenteel platform waar video's, geluid, tekst et cetera kon worden gedeeld.

Radio Rietveld een door studenten gerund digitaal radiostation, dat in verschillende ook niet digitale vormen verschijnt. Buro Rietveld is luisterend oor voor Radio Rietveld. Radio Rietveld was actief bij de verschillende evenementen georganiseerd door de academie zoals de Graduation Show en Rietveld Uncut. Ook werd een speciale kersuitzending gemaakt met deelname van het CvB als alternatief voor de jaarlijkse kerstborrel.

The Rietveld Society diverse projecten voor en vaak door alumni met als vast onderdeel de Rietveld Society Update: een maandelijkse digitale nieuwsbrief met evenementen van, voor & door alumni. Alumni Now is een serie interviews met alumni die zich in verschillende fases van hun carrière bevinden. De interviews worden afgenomen door Celina Yavelow, oud-student Grafisch Ontwerpen. In 2020 zijn de volgende alumni geïnterviewd: Karim Adduchi (Mode, 2015), Lilian Stolk (Beeld & Taal, 2012) en Ola Lanko (Fotografie, 2012).

In 2020 is de alumniportal online geplaatst, met een selectie van voor onze alumni interessante partijen, gericht op business support, makers support en vervolgstudies.

Intranet versterkt door de COVID-19 epidemie heeft het intranet van de academie een enorme vlucht genomen. De portal bleek een onmisbaar communicatiemiddel in de urgentie om de gemeenschap snel te kunnen bereiken voor zowel het overbrengen van praktische informatie als het behouden van de gemeenschapszin. In 2020 is veel tijd en inzet gestoken in deze vorm van (crisis)communicatie en zodoende de ontwikkeling van het intranet. In de komende jaren zal dit hopelijk zijn vruchten afwerpen.

Campagnes naast eigen projecten is Public Rietveld verantwoordelijk voor de campagnes en de communicatie van jaarlijks terugkerende projecten zoals de Fashion Show, Graduation Show en Uncut. Bijzonder is dat alle campagnes in opdracht van Public Rietveld worden vormgegeven door laatstejaarsstudenten Grafisch Ontwerpen.

Bijlage 4

Activiteiten en projecten masteropleiding

- Als directe reactie op de COVID-19 maatregelen en de tijdelijke sluiting van de educatieve ruimtes ontwikkelde PS het online project *Homemade Routines* waarin verschillende alumni hun veranderde routines in korte uitzendingen toonden, van maart tot en met mei.
- De *Homemade Routines* zijn gepubliceerd in het onafhankelijke tijdschrift *Tubelight* en een Duitse editie vond plaats, georganiseerd door Hochschule für Gestaltung Karlsruhe.
- Tentoonstelling in Amsterdam 'The Place of Birth; van Adelaide tot Zürich' in samenwerking met alumni en studenten: David Cross Kane, Elise van Mourik, Emilia Tapprest, Elif Özbay, Joost Conijn, Lernert & Sander, Elia Castino, Jeroen Kortekaas, Simo Tse, TC Kid, Anto, Cindy Wegner en diverse andere studenten van Sandberg Instituut tijdelijk programma *The Commoners' Society*.
- Art Work Development Program met projectontwikkelaar BPD waarin acht alumni de mogelijkheid krijgen om hun ideeën voor scenario's voor kunstwerken in de openbare ruimte te presenteren. Met dank aan Zippora Elders, Sharon Oldenkotte, Jeroen Boomgaard en Emily Hurdeman.
- Curatie van de ontwikkeling van het kunstwerk door alumna Bin Koh, te realiseren in juni 2021 op Zeeburgereiland in Amsterdam.
- Thematische nieuwsbrieven - in vervolg op de dagelijks gepubliceerde items over de Sandberg community op Sandberg.nl, Instagram en Facebook. We hebben de vorige twee jaren van gepubliceerde inhoud gegroepeerd in thematische nieuwsbrieven op basis van actuele onderwerpen en gebeurtenissen. De thema's waren: Solidarity, Precarity, Foreign Environments en Political demonstrations.
- Maandelijks serie *Publication Soup* - is gepauzeerd vanwege COVID-19 maatregelen en vond digitaal plaats in samenwerking met Comfort Ball. Editor Jason Page nodigt Sandberg alumni, studenten en docenten uit om meer te vertellen over hun news, works, writings, documentation en agenda items die gepubliceerd zijn op de Sandberg.nl library website. Er wordt soep geserveerd in samenwerking met Comfort Ball (project van Bin Koh, alumna Master of Voice 2015–2017, Sumin Lee, student aan VAV Gerrit Rietveld Academie).
- Jaaropeningsrondleidingen - Groepen van vijf nieuwe studenten werden rondgeleid door het Fedlev en het Benthem Crouwel gebouw, ontvangen door PS (Public Sandberg), alumni Kitty Maria Van Eekeren en Elise Ehry (clean air hostess performance), alumni Sander van Wettum (foto portret) en Bin Koh (lunchbox met Comfort Ball food). Tijdens de rondleiding werden studenten begroet met presentaties door Sandberg-medewerkers, organisaties en unions.
- Ontwikkeling publicatiereeks met volgende uitgave: 'The Subject of the Email'. Deze serie afstudeerpublicaties (*The Place of Birth* 2019, *The Name of The Author* 2018, *The Title of The Work* 2017) werd gekozen als een van de 30 beste Nederlandse publicaties van de studentenuitvoeren van de Stichting Bestverzorgde Boeken en werd tentoongesteld in Stedelijk Museum Amsterdam.
- Verdere ontwikkeling van tweewekelijkse 'Monday is For Mailing' cross-institutionele nieuwsbrief, een project in samenwerking met Public Rietveld dat nieuws- en documentatie-items verzamelt die zijn gepubliceerd op Sandberg.nl en Rietveld.nl.
- Student Library and Calls voortgezet:
  - maart – bijgewerkt met werken uit hun studies
  - mei – Graduation Thesis Library
  - juni – Graduation Drafts
  - augustus – Alumni
  - september – Nieuwe studentenprofielen
- Lezing aan de Rochester Institute of Technology, VS door redacteur Jason Page over de publicatiecyclus van Public Sandberg.
- Graduation 2020 – digitale bannercampagne, Het HEM signage/wayfinding, ontworpen in samenwerking met Our Polite Society.

Samenwerkingen

The One Minutes, Witte de With, Poetry International Rotterdam, PERDU, Macao, Assemble, MK&G, Sint Lucas School voor de Kunst Antwerpen, Universiteit Antwerpen, Kunstfort Vijfhuizen, Teylensmuseum, Eye Film Institute, Institute for Network Cultures, Performance Art Forum France, School for New Dance Development, JCDecaux, De Gemeente Amsterdam, Critical Studies, Touche Touche, Het Hem, Reneenee, Maison Descartes, Stichting Fabulous Future, Rietveld LAPS, UvA, Het Nieuwe Instituut Rotterdam.

Sandberg Open Day 2021, photo Sander van Wettum

Colofon

Grafisch ontwerp: Esteban Berrios Vargas
Lettertype: Mercator door Dick Dooijes/Laurenz Brunner
Drukkerij: robstolk
Fotografie cover: Gert Jan van Rooi

AMSTERDAM

15 JUNI 2021

AMSTERDAM

15 JUNI 2021